

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA JEDNOSTEK INNYCH NIŻ BANKI, ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADY REASEKURACJI

Nagłówek sprawozdania finansowego

Data początkowa okresu, za który sporządzono sprawozdanie: 2023-01-01

Data końcowa okresu, za który sporządzono sprawozdanie: 2023-12-31

Data sporządzenia sprawozdania finansowego: 2024-04-30

KodSprawozdania: SprFinJednostkaInnaWZlotych (kodSystemowy: SFJINZ (1) wersjaSchemy: 1-2)

WariantSprawozdania: 1

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

Dane identyfikujące jednostkę

Firma, siedziba albo miejsce zamieszkania

NazwaFirmy: AQT Water S.A

Siedziba

Województwo: Podlaskie

Powiat: Łomża

Gmina: Łomża

Miejscowość: Łomża

Adres

Adres

Kraj: PL

Województwo: Podlaskie

Powiat: Łomża

Gmina: Łomża

Nazwa ulicy: ŁOMŻYŃSKA

Numer budynku: 102

Nazwa miejscowości: Łomża

Kod pocztowy: 18-400

Nazwa urzędu pocztowego: STARE KUPISKI

Podstawowy przedmiot działalności jednostki

KodPKD: 2223Z (PRODUKCJA WYROBÓW DLA BUDOWNICTWA Z TWORZYW SZTUCZNYCH)

Identyfikator podatkowy NIP: 7182097870

Numer KRS. Pole obowiązkowe dla jednostek wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego.: 0000613366

Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym

Od: 2023-01-01

Do: 2023-12-31

Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe: true - sprawozdanie finansowe zawiera dane łącznie; false - sprawozdanie nie zawiera danych łącznych
false

Założenie kontynuacji działalności

Wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości
true

Wskazanie, czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności: true - Brak okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności; false - Wystąpiły okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności
true

Zasady (polityka) rachunkowości. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w zakresie w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru, w tym:

metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji),
w załączniku

ustalenia wyniku finansowego
w załączniku

ustalenia sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego
w załączniku

Bilans

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Aktywa razem	5 718 783,91	9 087 867,12	0,00
Aktywa trwałe	3 299 060,77	4 266 461,13	0,00
Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	0,00
Koszty zakończonych prac rozwojowych	0,00	0,00	0,00
Wartość firmy	0,00	0,00	0,00
Inne wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	0,00
Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa trwałe	839 060,77	3 992 270,01	0,00
Środki trwałe	839 060,77	3 992 270,01	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	0,00	0,00	0,00
budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	0,00	2 500 000,00	0,00
urządzenia techniczne i maszyny	839 060,77	1 492 270,01	0,00
środki transportu	0,00	0,00	0,00
inne środki trwałe	0,00	0,00	0,00
Środki trwałe w budowie	0,00	0,00	0,00
Zaliczki na środki trwałe w budowie	0,00	0,00	0,00
Należności długoterminowe	200 000,00	200 000,00	0,00
Od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
Od pozostałych jednostek	200 000,00	200 000,00	0,00
Inwestycje długoterminowe	2 260 000,00	40 000,00	0,00
Nieruchomości	0,00	0,00	0,00
Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	0,00
Długoterminowe aktywa finansowe	2 260 000,00	40 000,00	0,00
w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	0,00
- udziały lub akcje	0,00	0,00	0,00
- inne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00
- udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00
- inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00
w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	40 000,00	40 000,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
- udziały lub akcje	40 000,00	40 000,00	0,00
- inne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00
- udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00
- inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00
w pozostałych jednostkach	2 220 000,00	0,00	0,00
- udziały lub akcje	0,00	0,00	0,00
- inne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00
- udzielone pożyczki	2 220 000,00	0,00	0,00
- inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00
Inne inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	0,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	34 191,12	0,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00	0,00
Inne rozliczenia międzyokresowe	0,00	34 191,12	0,00
Aktywa obrotowe	2 419 723,14	4 821 405,99	0,00
Zapasy	356 379,41	2 202 734,06	0,00
Materiały	300 660,79	1 241 051,49	0,00
Półprodukty i produkty w toku	55 718,62	340 183,11	0,00
Produkty gotowe	0,00	621 499,46	0,00
Towary	0,00	0,00	0,00
Zaliczki na dostawy i usługi	0,00	0,00	0,00
Należności krótkoterminowe	1 815 195,70	2 104 079,70	0,00
Należności od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	0,00	0,00	0,00
- do 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
inne	0,00	0,00	0,00
Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	0,00	0,00	0,00
- do 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
inne	0,00	0,00	0,00
Należności od pozostałych jednostek	1 815 195,70	2 104 079,70	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	1 112 413,78	1 743 180,72	0,00
- do 12 miesięcy	1 112 413,78	1 743 180,72	0,00
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	162 636,82	69 086,87	0,00
inne	540 145,10	291 812,11	0,00
dochodzone na drodze sądowej	0,00	0,00	0,00
Inwestycje krótkoterminowe	238 782,03	413 676,41	0,00
Krótkoterminowe aktywa finansowe	238 782,03	413 676,41	0,00
w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	0,00
- udziały lub akcje	0,00	0,00	0,00
- inne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00
- udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
w pozostałych jednostkach	42 899,72	10 000,00	0,00
- udziały lub akcje	0,00	0,00	0,00
- inne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00
- udzielone pożyczki	42 899,72	10 000,00	0,00
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	0,00
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	195 882,31	403 676,41	0,00
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	195 882,31	403 676,41	0,00
- inne środki pieniężne	0,00	0,00	0,00
- inne aktywa pieniężne	0,00	0,00	0,00
Inne inwestycje krótkoterminowe	0,00	0,00	0,00
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	9 366,00	100 915,82	0,00
Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	0,00	0,00	0,00
Udziały (akcje) własne	0,00	0,00	0,00
Pasywa razem	5 718 783,91	9 087 867,12	0,00
Kapitał (fundusz) własny	830 952,22	7 086 518,80	0,00
Kapitał (fundusz) podstawowy	236 000,00	236 000,00	0,00
Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:	9 796 313,09	9 796 313,09	0,00
- nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)	0,00	0,00	0,00
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:	0,00	0,00	0,00
- z tytułu aktualizacji wartości godziwej	0,00	0,00	0,00
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, w tym:	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
- tworzone zgodnie z umową (statutem) spółki	0,00	0,00	0,00
- na udziały (akcje) własne	0,00	0,00	0,00
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-2 945 794,29	-2 356 761,63	0,00
Zysk (strata) netto	-6 255 566,58	-589 032,66	0,00
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	4 887 831,69	2 001 348,32	0,00
Rezerwy na zobowiązania	3 306 524,33	26 151,16	0,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00	0,00
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	9 580,58	14 151,16	0,00
- długoterminowa	0,00	4 388,15	0,00
- krótkoterminowa	9 580,58	9 763,01	0,00
Pozostałe rezerwy	3 296 943,75	12 000,00	0,00
- długoterminowe	3 296 943,75	12 000,00	0,00
- krótkoterminowe	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	0,00
Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00	0,00
kredyty i pożyczki	0,00	0,00	0,00
z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00	0,00
zobowiązania wekslowe	0,00	0,00	0,00
inne	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Zobowiązania krótkoterminowe	1 366 673,76	1 876 968,75	0,00
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	0,00	0,00	0,00
- do 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
inne	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	0,00	0,00	0,00
- do 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
inne	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	1 366 673,76	1 876 968,75	0,00
kredyty i pożyczki	0,00	0,00	0,00
z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	1 253 817,34	1 587 846,61	0,00
- do 12 miesięcy	1 253 817,34	1 587 846,61	0,00
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00	0,00
zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	0,00	0,00	0,00
zobowiązania wekslowe	0,00	0,00	0,00
z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	62 825,52	134 436,52	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
z tytułu wynagrodzeń	0,00	89 524,25	0,00
inne	50 030,83	65 161,37	0,00
Fundusze specjalne	0,00	0,00	0,00
Rozliczenia międzyokresowe	214 633,60	98 228,41	0,00
Ujemna wartość firmy	0,00	0,00	0,00
Inne rozliczenia międzyokresowe	214 633,60	98 228,41	0,00
- długoterminowe	0,00	0,00	0,00
- krótkoterminowe	214 633,60	98 228,41	0,00

Rachunek zysków i strat

Rachunek zysków i strat (wariant porównawczy)

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	3 169 589,04	8 352 089,42	0,00
- od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
Przychody netto ze sprzedaży produktów	2 093 739,04	5 814 073,58	0,00
Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	0,00	0,00	0,00
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0,00	0,00	0,00
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	1 075 850,00	2 538 015,84	0,00
Koszty działalności operacyjnej	5 840 596,66	8 714 750,69	0,00
Amortyzacja	301 604,62	467 597,62	0,00
Zużycie materiałów i energii	900 029,08	1 065 702,02	0,00
Usługi obce	1 513 921,95	2 605 045,31	0,00
Podatki i opłaty, w tym:	73 609,71	93 224,17	0,00
- podatek akcyzowy	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Wynagrodzenia	937 427,90	1 569 373,17	0,00
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	135 891,83	261 986,22	0,00
- emerytalne	0,00	0,00	0,00
Pozostałe koszty rodzajowe	103 335,27	51 130,30	0,00
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 874 776,30	2 600 691,88	0,00
Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	-2 671 007,62	-362 661,27	0,00
Pozostałe przychody operacyjne	4 398 355,25	939 534,89	0,00
Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	3 310 899,72	0,00	0,00
Dotacje	0,00	361 000,00	0,00
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00
Inne przychody operacyjne	1 087 455,53	578 534,89	0,00
Pozostałe koszty operacyjne	7 365 378,64	1 157 154,15	0,00
Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	2 550 000,00	0,00	0,00
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00
Inne koszty operacyjne	4 815 378,64	1 157 154,15	0,00
Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	-5 638 031,01	-580 280,53	0,00
Przychody finansowe	341 396,86	0,00	0,00
Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:	0,00	0,00	0,00
Od jednostek powiązanych, w tym:	0,00	0,00	0,00
- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
Od jednostek pozostałych, w tym:	0,00	0,00	0,00
- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Odsetki, w tym:	341 396,86	0,00	0,00
– od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	0,00	0,00	0,00
– w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	0,00
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00	0,00
Inne	0,00	0,00	0,00
Koszty finansowe	958 932,43	8 752,13	0,00
Odsetki, w tym:	958 932,43	8 752,13	0,00
– dla jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	0,00	0,00	0,00
– w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	0,00
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00	0,00
Inne	0,00	0,00	0,00
Zysk (strata) brutto (F+G-H)	-6 255 566,58	-589 032,66	0,00
Podatek dochodowy	0,00	0,00	0,00
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,00	0,00	0,00
Zysk (strata) netto (I-J-K)	-6 255 566,58	-589 032,66	0,00

Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)	7 086 518,80	7 675 551,46	0,00
– zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
- korekty błędów	0,00	0,00	0,00
Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach	7 086 518,80	7 675 551,46	0,00
Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu	236 000,00	236 000,00	0,00
Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego	0,00	0,00	0,00
zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
- wydania udziałów (emisji akcji)	0,00	0,00	0,00
zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
- umorzenia udziałów (akcji)	0,00	0,00	0,00
Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu	236 000,00	236 000,00	0,00
Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	9 796 313,09	9 796 313,09	0,00
Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego	0,00	0,00	0,00
zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
- emisji akcji powyżej wartości nominalnej	0,00	0,00	0,00
- podziału zysku (ustawowo)	0,00	0,00	0,00
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	0,00	0,00	0,00
zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
- pokrycia straty	0,00	0,00	0,00
Stan kapitału (funduszu) zapasowego na koniec okresu	9 796 313,09	9 796 313,09	0,00
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu - zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0,00	0,00	0,00
Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
– zbycia środków trwałych	0,00	0,00	0,00
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu	0,00	0,00	0,00
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu	0,00	0,00	0,00
Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych	0,00	0,00	0,00
zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu	0,00	0,00	0,00
Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	-2 945 794,29	-2 356 761,63	0,00
Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	0,00	0,00	0,00
– zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0,00	0,00	0,00
– korekty błędów	0,00	0,00	0,00
Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	0,00	0,00	0,00
zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
– podziału zysku z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00
zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	0,00	0,00
Strata z lat ubiegłych na początek okresu	2 356 761,63	2 356 761,63	0,00
– zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0,00	0,00	0,00
– korekty błędów	0,00	0,00	0,00

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	0,00	0,00	0,00
zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
– przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia	0,00	0,00	0,00
zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00	0,00
Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	2 945 794,29	2 356 761,63	0,00
Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	0,00	0,00
Wynik netto	-6 255 566,58	-589 032,66	0,00
zysk netto	0,00	0,00	0,00
strata netto	6 255 566,58	-589 032,66	0,00
odpisy z zysku	0,00	0,00	0,00
Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)	830 952,22	7 086 518,80	0,00
Kapitał (fundusz) własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	0,00	0,00	0,00

Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia)

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) netto	-6 255 566,58	-589 032,66	
Korekty razem	5 804 455,22	745 347,57	
Amortyzacja	301 604,62	467 597,62	
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00	0,00
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	617 535,57	8 752,13	
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-3 310 899,72	-361 000,00	

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Zmiana stanu rezerw	3 280 373,17	-223 786,33	
Zmiana stanu zapasów	1 846 354,65	-803 157,92	
Zmiana stanu należności	288 884,00	1 440 659,94	
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-510 294,99	-468 298,03	
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	242 146,13	156 645,17	
Inne korekty	3 048 751,79	527 934,99	
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I±II)	-451 111,36	156 314,91	
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy	3 202 249,69	0,00	
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 860 852,83	0,00	
Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	
Z aktywów finansowych, w tym:	341 396,86	0,00	
w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	
w pozostałych jednostkach	341 396,86	0,00	
- zbycie aktywów finansowych	0,00	0,00	
- dywidendy i udziały w zyskach	0,00	0,00	
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych	0,00	0,00	
- odsetki	341 396,86	0,00	
- inne wpływy z aktywów finansowych	0,00	0,00	
Inne wpływy inwestycyjne	0,00	0,00	
Wydatki	2 000 000,00	0,00	

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	0,00	0,00	
Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	
Na aktywa finansowe, w tym:	0,00	0,00	
w pozostałych jednostkach	2 000 000,00	0,00	
– udzielone pożyczki długoterminowe	2 000 000,00	0,00	
Inne wydatki inwestycyjne	0,00	0,00	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	1 202 249,69	0,00	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy	0,00	0,00	
Wydatki	958 932,43	456 289,29	
Nabycie udziałów (akcji) własnych	0,00	0,00	
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	0,00	0,00	
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0,00	0,00	
Spłaty kredytów i pożyczek	0,00	447 537,16	
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00	
Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0,00	0,00	
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	0,00	0,00	
Odsetki	958 932,43	8 752,13	
Inne wydatki finansowe	0,00	0,00	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-958 932,43	-456 289,29	
Przepływy pieniężne netto razem (A.III±B.III±C.III)	-207 794,41	-299 974,38	

	Kwota na dzień kończący bieżący rok obrotowy	Kwota na dzień kończący poprzedni rok obrotowy	Przekształcone dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-207 794,10	-299 974,38	
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00	
Środki pieniężne na początek okresu	403 676,41	703 650,79	
Środki pieniężne na koniec okresu (F±D), w tym:	195 882,31	403 676,41	
- o ograniczonej możliwości dysponowania	0,00	0,00	

Dodatkowe informacje i objaśnienia

Dodatkowe informacje i objaśnienia

Opis

Informacja

Załączony plik

INF_DOD_SF_20233.docx

Dodatkowe informacje i objaśnienia

Opis

Polityka rachunkowości

Załączony plik

Polityka.pdf

Rozliczenie różnicy pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym a wynikiem finansowym (zyskiem, stratą) brutto. Wypełniają wyłącznie jednostki zobowiązane.

	Rok bieżący	Rok poprzedni
A. Zysk (strata) brutto za dany rok	0,00	0,00
B. Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych), w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
C. Przychody niepodlegające opodatkowaniu w roku bieżącym, w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00

	Rok bieżący	Rok poprzedni
D. Przychody podlegające opodatkowaniu w roku bieżącym, ujęte w księgach rachunkowych lat ubiegłych w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
E. Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych), w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
F. Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodów w bieżącym roku, w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
G. Koszty uznawane za koszty uzyskania przychodów w roku bieżącym ujęte w księgach lat ubiegłych, w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
H. Strata z lat ubiegłych, w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
I. Inne zmiany podstawy opodatkowania, w tym:	0,00	0,00
z zysków kapitałowych	0,00	0,00
z innych źródeł przychodów	0,00	0,00
J. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	0,00	0,00
K. Podatek dochodowy	0,00	0,00

AQT WATER S.A.

Informacje dodatkowe i objaśnienia
do sprawozdanie finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku

Sprawozdanie finansowe 2023 – AQT WATER

1. Wartości niematerialne i prawne – zmiana stanu w okresie obrotowym (według grup rodzajowych)

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Zestawienie zmian wartości niematerialnych i prawnych

Lp.	Wyszczególnienie	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne i prawne	Zaliczki na Wnip	Razem
1	Wartość brutto na początek okresu			0		0
2	Zwiększenia z tytułu:					
-	przejęcie ze środków trwałych w budowie					
-	z zakupu					
-	nieodpłatne otrzymanie					
-	aport					
-	leasing finansowy					
-	aktualizacja wartości					
-	ulepszenia					
-	inne					
3	Zmniejszenia z tytułu:					
-	likwidacja					
-	sprzedaż					
-	nieodpłatne przekazanie					
-	aktualizacja wartości					
-	inne					
4	Wartość brutto na koniec okresu (1+2-3)			0		0
5	Umorzenie stan na początek okresu			0		0
6	Zwiększenie umorzenia z tytułu:			0		0
-	amortyzacja (umorzenie), w tym:			0		0
a	amortyzacja (umorzenie) stanowiąca koszty uzyskania			0		0
b	amortyzacja (umorzenie) nie stanowiąca kosztów uzyskania					
-	nieodpłatne otrzymanie					
-	aktualizacja wartości					

7	Zmniejszenie umorzenia z tytułu:				
	likwidacja				
	DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA				
	- sprzedaż				
	- nieodpłatne przekazanie				
	- inne				0
8	Umorzenie stan na koniec okresu (5+6-7)			0	0
9	Wartość bilansowa (4-8)				
10	Stopień umorzenia w % na BO			0	0
11	Stopień umorzenia w % na BZ			0	0

Sprawozdanie finansowe 2023 – AQT WATER

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Lp	Wyszczególnienie	Grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Razem
1	Wartość brutto - stan na początek okresu		5 219 737,27	2 962 710,03			0		8182447,30
2	Zwiększenia, z tytułu:								
-	przejęcie ze środków trwałych w budowie								
-	zakup								
-	aport, darowizna								
-	używane na podstawie umów leasingu finansowego								
-	aktualizacja wartości								
-	inne								
3	Zmniejszenia, z tytułu:		2 500 000,00	301 604,62			0		2801604,62
-	sprzedaż		2 500 000,00	301 604,62					2 801 604,62
-	likwidacja								
-	darowizna, aport								
-	aktualizacja wartości								
-	inne						0		0
4	Wartość brutto stan na koniec okresu		2 719 737,27	2 661 105,41					5 380 842,68
5	Umorzenie - stan na początek okresu		2 719 737,27	1 520 440,02			-	-	4 240 177,29
6	Zwiększenie umorzenia z tytułu:			301 604,62			-	-	301 604,62
-	amortyzacja (umorzenie), w tym:			301 604,62			-	-	301 604,62
a	amortyzacja (umorzenie) stanowiąca koszty uzyskania			301 604,62			-	-	301 604,62
b	amortyzacja (umorzenie) nie stanowiąca kosztów uzyskania						-	-	
-	aktualizacja wartości						-	-	
-	inne						-	-	
7	Zmniejszenie umorzenia z tytułu:						-	-	
-	sprzedaż						-	-	
-	likwidacja						-	-	
-	darowizna, aport						-	-	

Sprawozdanie finansowe 2023 – AQT WATER

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA								
-	aktualizacja wartości						-	-
-	inne						-	-
8	Umorzenie - stan na koniec okresu		2 719 737,27	1 822 044,64			-	-
9	Wartość netto stan na koniec okresu			839 060,77				839 060,77
10	Stopień umorzenia w % na BO		52,10%	51,32%			-	-
11	Stopień umorzenia w % na BZ		100,00%	68,47%			-	-
-	inne						-	-

2. Środki trwałe

Budynki posiadane przez jednostkę zostały wzniesione na gruncie obcym co może wpłynąć na sprawowanie kontroli nad tymi aktywami przez jednostkę. Zarząd podjął odpowiednie kroki mające na celu nabycia nieruchomości gruntowej oraz opracował odpowiednie alternatywne rozwiązania, które w ramach działań prawnych powinny zabezpieczyć wartość bilansową wykazywanych nieruchomości. W dniu 19-01-2023 spółka zawarła ugodę warunkowa z Panią Beata Babińską i Panem Wojciechem Babińskim która dotyczyła nakładów poniesionych na nieruchomość położoną przy ul Poznańskiej 148 A w Łomża. Nieruchomość została sprzedana co w myśl podpisanych porozumień warunki ugody zostały wypełnione i rozliczone , kończąc w ten sposób spór.

3. Zakres zmian inwestycji długoterminowych – spółka udzieliła Spółce CAROM

pożyczki w kwocie 2 220 000 zł

4. Długoterminowe aktywa finansowe

Spółka posiada udziały w Spółce AGD w wysokości 40% o wartości 40 000 zł

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

5. Wysokość i wyjaśnienie przyczyn opisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów finansowych
-

Nie dotyczy

6. Kwota kosztów zakończonych prac rozwojowych oraz kwota wartości firmy **Nie dotyczy**

7. Wartość gruntów użytkowanych wieczystość **Nie dotyczy**

8. Struktura własnościowa środków trwałych
-

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

	Wartość na koniec okresu	Wartość na początek okresu
1. Środki trwałe własne	839 060,77	3 992 270,01
2. Środki trwałe używane na podstawie umów najmu	-	-
4. Środki trwałe używane na podstawie umów leasingu		
5. Środki trwałe używane na podstawie pozostałych umów		
Razem	839 060,77	3 992 270,01

Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów

W wyniku przeprowadzenia inwentaryzacji zidentyfikowano fakt, że nabycie nieruchomości wraz z jej wyposażeniem w latach poprzednich zostało zaewidencjonowane jako zespół składników aktywów trwałych w postaci nieruchomości.

W wyniku sprzedaży nieruchomości w roku 2023, maszyny i urządzenia, które nie podlegały sprzedaży i zostały przeniesione w inne miejsce prowadzenia działalności zostały wydzielone i zakwalifikowane jako osobne składniki majątkowe. Wyniki przekwalifikowania ujęto w księgach rachunkowych roku 2023. Pozycje te stanowią przekwalifikowanie w zaprezentowanej tabeli ruchów środków trwałych

Nie wystąpiły.

9. Zakres zmian długoterminowych aktywów finansowych od jednostek pozostałych, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

Spółka posiada udziały w Spółce ADG sp. z o.o. w wysokości 40% w wysokości 40 000

10. Zakres zmian długoterminowych aktywów finansowych od jednostek powiązanych

Nie dotyczy

11. Zakres zmian długoterminowych aktywów finansowych od pozostałych jednostek
12. Spółka udzieliła pożyczki spółce carom sp. Z o.o. w wysokości
2 220 000 zł
13. Zakres zmian inwestycji krótkoterminowych
Nie dotyczy
14. Zakres zmian krótkoterminowych aktywów finansowych od jednostek powiązanych
Nie dotyczy
15. Zakres zmian krótkoterminowych aktywów finansowych od pozostałych jednostek
Nie dotyczy.
16. Liczba oraz wartość posiadanych papierów wartościowych lub praw, w tym świadectw udziałowych, zamiennych dłużnych papierów wartościowych, warrantów i opcji, ze wskazaniem praw, jakie przyznają
Nie dotyczy
17. Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług
Spółka dokonała odpisów aktualizujących na należności w kwocie 804 107,70
-
18. Odpisy aktualizujące należności długoterminowe
Nie dotyczy
-

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

19. Struktura należności krótkoterminowych

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na koniec roku	Należności bieżące	Należności przeterminowane do 3 miesięcy	Należności przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	Należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy
1.	Od jednostek powiązanych	-	-	-	-	-
a)	z tytułu dostaw i usług, w tym:	-	-	-	-	-
	- do 12 miesięcy	-				
	- powyżej 12 miesięcy	-				
b)	inne	-				
2.	Od jednostek powiązanych, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-	-	-
a)	z tytułu dostaw i usług, w tym:	-	-	-	-	-
	- do 12 miesięcy	-				
	- powyżej 12 miesięcy	-				
b)	inne					
3.	Od pozostałych jednostek	1 815 195,70	1 815 195,70	0	0	
a)	z tytułu dostaw i usług	1 112 413,78	1 112 413,78	0,00	0	
	- do 12 miesięcy	1 112 413,78	1 112 413,78	00	0	
	- powyżej 12 miesięcy	-				
b)	z tytułu podatków, ceł, ubezpiec. społ.	162 636,82	162 636,82			
c)	inne	540 145,10	540 145,10	0		
d)	dochodzone na drodze sądowej					0
	Razem	1 815 195,70	1 815 195,70	0	0	0

20. Odpisy aktualizujące inne należności krótkoterminowe
Nie dotyczy

21. Odpisy aktualizujące należności dochodzone na drodze sądowej

Nie dotyczy

22. Dane o strukturze kapitału podstawowego

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość posiadanych akcji	Wartość nominalna	Kapitał podstawowy na koniec okresu	Udział w kapitale podstawowym na koniec okresu
1.	Devo Energy SA*	547 569	0,1	54 756,90	23,20%
2.	Avaren LTD *	127 340	0,1	12 734,00	5,40%
4.	Pozostali	1 685 091	0,1	168 509,10	71,40%
	Razem	2 360 000,00	-	236 000,00	100,0%

*Podmiot zależny od Pana Macieja Pawluka.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

23. Uprzywilejowanie akcji
Nie dotyczy.

22. Kapitał (fundusz) zapasowy

	Na dzień 31-12-2023	Na dzień 31-12-2022
Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	9 796 313,09	9 796 313,09
Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego		
<i>a) zwiększenie (z tytułu)</i>		
- umorzenia udziałów (akcji)		
- podziału zysku (ustawowo)		
- podwyższenie kapitału zapasowego - agio		
<i>b) zmniejszenie (z tytułu)</i>		
- połączenie		
Stan kapitału (funduszu) zapasowego na koniec okresu	9 796 313,09	9 796 313,09

23. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

Nie dotyczy

24. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe

Nie dotyczy

25. Propozycje, co do sposobu podziału zysku / pokrycia straty

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	przekazanie na kapitał zapasowy	----
2.	strata z lat ubiegłych	-2 945 794,29
	Razem	-2 945 794,29

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Spółka zamierza pokryć straty zyskiem z przyszłych okresów

26. Zakres zmian stanu rezerw

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Wartość na koniec okresu
1.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
2.	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	14 151,15	5192,43		9763,01	9 580,58
a)	długoterminowe	4388,15	0		4388,15	0
	- na odprawy emerytalno-rentowe	4388,15	0	4388,15		0
	- na urlopy					-
b)	krótkoterminowe	9763,01	5192,43		5374,86	9580,58
	- na odprawy emerytalno-rentowe					-
	- na urlopy	9763,01	5192,43	5374,86		9580,58
3.	Pozostałe rezerwy	12000	3296943,75	12000		3296943,75
a)	długoterminowe	12 000	3 296 943,75	12000	-	3296943,75
b)	krótkoterminowe	0		0		0
	- badanie sprawozdania finansowego	0		0		0
	Rezerwy na zobowiązania ogółem	26151,16	3302136,18		21763,01	3306524,33

27. Struktura czasowa zobowiązań długoterminowych

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na koniec okresu	Wymagalne od 1 roku do 3 lat	Wymagalne od 3 lat do 5	Wymagalne powyżej 5 lat
1.	Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-
2.	Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-	-
3.	Zobowiązania długoterminowe wobec pozostałych jednostek	0	0	-	-
	- kredyty bankowe	0	0		
	- z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-			
	- inne zobowiązania finansowe	0	0		
	- inne	-			
4.	Zobowiązania długoterminowe ogółem	0	0	-	-

28. Zobowiązania zabezpieczone na majątku jednostki

Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

29. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe (aktywa)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Wartość na koniec okresu
1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0		0	0
2.	Inne długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	34191,12		34191,12	0
-	Budowa w toku	0	0		0
	Razem	34191,12	0	34191,12	0

30. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (aktywa)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Wartość na koniec okresu
1.	Ubezpieczenia gwarancje		0	0	0
2.	Ubezpieczenia pojazdy	100 915,82	0	91549,82	9366,00
3.	Pozostałe	0			0
4.	Usługi budowlane	0	0	0	0
	Razem	100 915,82	0	91549,82	9366,00

31. Rozliczenia międzyokresowe (pasywa)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na początek okresu	Zwiększenia	Zmniejszenia	Wartość na koniec okresu
1.	Ujemna wartość firmy				-
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	98 228,41	116405,19	0	214633,60
a)	długoterminowe		0	0	0
-	dotacje otrzymane		0		0
-	przekwalifikowanie			0	- 0
b)	krótkoterminowe	98 228,41	116405,19	0	214633,6
-	przekwalifikowanie		0		0
-	rozliczenie - amortyzacja ść dotowanych			0	0
	Razem	98 228,41	116405,19	0	214633,6

32. Składniki aktywów lub pasywów wykazywan w więcej niż jednej pozycji bilansu, powiązanie między tymi pozycjami e ich

Nie dotyczy

33. Zobowiązania warunkowe

Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

34. Składniki aktywów niebędące instrumentami finansowymi wyceniane według wartości godziwej

Nie dotyczy

35. Zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Nie dotyczy

36. Zakres zmian stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Stan aktywa z tytułu OPD na początek okresu, w tym	0
a)	odniesionych na wynik finansowy	0
b)	odniesionych na kapitał własny	
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	
2.	Zwiększenia, w tym	
a)	odniesionych na wynik finansowy	
-	Należności objęte odpisami aktualizacyjnymi	
-	Niewypłacone wynagrodzenia i ZUS	
-	Zobowiązania z tytułu umów o dzieło i zlecenie	
-	Strata podatkowa za 2017	
-	Rezerwy na świadczenia pracownicze	
-	Pozostałe	0
b)	odniesionych na kapitał własny	-
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	-
3.	Zmniejszenia	
a)	odniesionych na wynik finansowy	
-	Należności objęte odpisami aktualizacyjnymi	0
-	straty podatkowe do rozliczenia w przyszłych okresach	
b)	odniesionych na kapitał własny	-
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	-
4.	Stan aktywa z tytułu OPD na koniec okresu, w tym	
a)	odniesionych na wynik finansowy	
b)	odniesionych na kapitał własny	-
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	-

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

37. Zakres zmian stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Stan rezerwy z tytułu OPD na początek okresu, w tym	0
a)	odniesionych na wynik finansowy	
b)	odniesionych na kapitał własny	
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	
2.	Zwiększenia, w tym	
a)	odniesionych na wynik finansowy	
-	Różnica między wartością bilansową a podatkową ŚT	
	Wycena bilansowa pozycji w walutach obcych	
-	Usługi budowlane	
-	Pozostałe	
b)	odniesionych na kapitał własny	-
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	-
3.	Zmniejszenia	0
a)	odniesionych na wynik finansowy	0
b)	odniesionych na kapitał własny	-
c)	Pozostałe	
4.	Stan rezerwy z tytułu OPD na koniec okresu, w tym	
a)	odniesionych na wynik finansowy	
b)	odniesionych na kapitał własny	-
c)	odniesionych na wartość firmy, ujemną wartość firmy	

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

38. Struktura zobowiązań krótkoterminowych (poza funduszami specjalnymi)

Lp. Wyszczególnienie	Wartość na koniec roku	Zobowiązania bieżące	Zobowiązania przeterminowane do 3 miesięcy	Zobowiązania przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	Zobowiązania przeterminowane powyżej 12 miesięcy
1. Wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-	-
a) z tytułu dostaw i usług, w tym:	-	-	-	-	-
- do 12 miesięcy	-	-	-	-	-
- powyżej 12 miesięcy	-	-	-	-	-
b) pozostałe	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec pozostałych					
2. jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-	-	-
a) z tytułu dostaw i usług, w tym:	-	-	-	-	-
- do 12 miesięcy	-	-	-	-	-
- powyżej 12 miesięcy	-	-	-	-	-
b) pozostałe	-	-	-	-	-
3. Wobec pozostałych jednostek	1366673,76	1366673,76			
a) kredyty i pożyczki		0			
b) z tytułu emisji dłużnych pap. wart.	-	-			
c) inne zobowiązania finansowe	0	0			
d) z tytułu dostaw i usług	1253817,41	1253817,41			
- do 12 miesięcy	1253817,41	1253817,41			
- powyżej 12 miesięcy	-	-			
e) zaliczki otrzymane na poczet dostaw	-	-			
f) zobowiązania wekslowe	-	-			
g) z tytułu podatków, ceł, ubezpiec. społ.	62825,52	62825,52			
h) z tytułu wynagrodzeń	0	0			
i) inne	50030,83	50030,83			
Razem	1366673,76	1366673,76			

39. Zobowiązania finansowe z tytułu pożyczek i kredytów

Lp. Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na koniec okresu	Wymagalne do 1 roku	Wymagalne od 1 roku do 3 lat	Wymagalne od 3 lat do 5	Wymagalne powyżej 5 lat
1. Kredyty bankowe	0	0		-	-
2. Pożyczki	0		0	-	-
Razem	0	0	0	-	-

40. Inne zobowiązania finansowe
Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

41. Struktura terytorialna przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

Lp.	Wyszczególnienie	Rok bieżący	Rok poprzedni
1.	Przychody netto ze sprzedaży	3169589,04	8 352 089,42
-	kraj	2917670,96	5 814 015,84
-	UE	251918,08	2 538 073,58

42. Struktura pozostałych przychodów operacyjnych

Lp. Wyszczególnienie	Rok bieżący	Rok poprzedni
1. Zysk z rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	3 310 899,72	0
- przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	3 310 899,72	0
- wartość zbytych niefinansowych aktywów trwałych (wartość ujemna)	-	0
2. Dotacje	0	361000
3. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	-
4. Inne przychody operacyjne	1087455,53	578534,89
- odszkodowania	0	0
- rozwiązanie rezerw	0	0
- Pozostałe	1087455,53	578534,89
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	4398355,25	939534,89

43. Wysokość i wyjaśnienie przyczyn odpisów aktualizujących wartość środków trwałych

Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

44. Struktura pozostałych kosztów operacyjnych

I. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	2 550 000,00	-	1157154,15	-
II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0	-	0	
III. Inne koszty operacyjne	4815378,64		1157154,15	

45. Struktura przychodów finansowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rok bieżący	Rok poprzedni
1.	Dywidendy i udziały w zyskach	-	-
2.	Odsetki	341396,86	0
a)	od jednostek powiązanych	-	-
b)	od pozostałych jednostek	341396,86	0
3.	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	-	-
4.	Aktualizacja wartości inwestycji	-	-
5.	Inne	0	0
	- wynik na różnicach kursowych		-
	Przychody finansowe ogółem	341396,86	0

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

46. Struktura kosztów finansowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rok bieżący	Rok poprzedni
1. Odsetki		958932,43	8 752,13
a) od jednostek powiązanych		-	-
b) od pozostałych jednostek		958932,43	8 752,13
- odsetki od kredytów			
- pozostałe		958932,43	8 752,13
2. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:		-	-
3. Aktualizacja wartości inwestycji		-	-
4. Inne		0	0
- wynik na różnicach kursowych			
- prowizje			
- pozostałe			-
Koszty finansowe ogółem		958932,43	8 752,13

47. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Nie dotyczy

48. Przychody, koszty i wynik działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w roku następnym

Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

49. Rozliczenie głównych pozycji różniących podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od wyniku finansowego brutto

Lp.	Wyszczególnienie	Rok bieżący
1.	Strata brutto	-6 255 566,58
	- amortyzacja	53222,04
	- wynagrodzenia	47656,76
	- pozostałe NKUP	2 087 076,24
4.	Przychody nie będące przychodami podatkowymi	
	- przychody z niezakńczonych usług budowlanych	0
	- dotacje otrzymane	
6.	Dochód /strata	-4 067611,54
7.	Odliczenia od dochodu strata	
8.	Podstawa opodatkowania	-4 067 611,54
9.	Podatek według stawki 19%	0
10.	Odliczenia od podatku	
11.	Podatek należny	0
12.	Zmiana stanu aktywa na odroczony podatek dochodowy	0
13.	Zmiana stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy	0
14.	Razem obciążenie wyniku brutto	

50. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie oraz środków trwałych na własne potrzeby
Nie dotyczy

51. Odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły cenę nabycia towarów lub koszt wytworzenia produktów w roku obrotowym

Nie dotyczy

52. Poniesione w ostatnim roku obrotowym i planowane na następny 2023 nakłady na niefinansowe aktywa trwałe oraz na ochronę środowiska
Nie dotyczy

53. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych oraz podatek dochodowy od zdarzeń nadzwyczajnych

Nie dotyczy

54. Koszty związane z pracami badawczymi i pracami rozwojowymi, które nie zostały zakwalifikowane zgodnie z art. 33 ust.2 uor do wartości niematerialnych i prawnych

Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

55. Struktura środków pieniężnych do rachunku przepływów pieniężnych

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na koniec okresu	Wartość na początek okresu
1.	Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	195882,31	403676,41
2.	Inne środki pieniężne		0
3.	Inne aktywa pieniężne	-	-
	Razem	195882,31	403676,41

Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT – 8 752,13 zł

56. Informacje o zawartych przez Jednostkę umów nieuwzględnionych w bilansie

Nie dotyczy

57. Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi

Nie dotyczy

58. Istotne transakcje zawarte przez jednostkę z jednostkami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe

Nie dotyczy

59. Przeciętne zatrudnienie

Lp.	Wyszczególnienie	Rok bieżący	Rok poprzedni
1.			
	Razem	11	23
	Pracownicy biurowi	6	6
	Technicy i inny średni personel	3	12
	Specjaliści	2	5
	Razem	11	23

60. Wynagrodzenie osób wchodzących w skład organów zarządzających oraz nadzorujących, wypłacone lub należne

Lp.	Wyszczególnienie	Organ zarządzający
1.	Wynagrodzenia wypłacone (łącznie z wynagrodzeniem z zysku)	268374,77
2.	Wynagrodzenia należne (łącznie z wynagrodzeniem z zysku) Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym	268374,77
3.	charakterze dla byłych członków organów (lub zobowiązania związku z tymi emeryturami)	0 zaciągnięte w

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

61. Transakcje z osobami wchodzącymi w skład organów nadzorujących

Nie dotyczy

62. Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość wynagrodzenia
1.	Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	17 000,00
	Suma	17 000,00

Innych usług oprócz badania sprawozdań finansowych firma nie świadczyła

63. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu błędów popełnionych w latach ubiegłych odnoszonych w roku obrotowym na kapitał (fundusz) własny z podaniem ich kwot i rodzaju

Nie dotyczy

64. Informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym

- Styczeń 2024 r. Zarząd Spółki podjął Uchwałę ws. sprawie przesunięcia potencjałów wybranych elementów strategii Spółki. Z uwagi na sytuację makroekonomiczną, niestabilność gospodarczą oraz niesatysfakcjonujący poziom realizowanych marż na sprzedaży, Zarząd Emitenta postanowił w istotnym zakresie zredukować poziom produkcji własnej oraz zwiększyć nacisk w działalności operacyjnej na obszar współpracy ze start-up'ami w sektorze nowych technologii z branży green-tech, a także wzmocnić w znaczący sposób działalność w obszarze nabywania aktywów o potencjale ekologicznym, poprzez aktywne inwestowanie w tym zakresie.
- Luty 2024 r. Spółka otrzymała stanowisko Banku Gospodarstwa Krajowego, pełniącego funkcję Instytucji Pośredniczącej dla Poddziałania 3.2.2. Kredyt na innowacje technologiczne Programu Operacyjnego Innowacyjny Rozwój na lata 2014-2020, podtrzymujące decyzję wyrażoną w piśmie z dnia 23.10.2019 r. o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie nr POIR.03.02.02-00-0150/16-00 oraz o zasadności zwrotu środków w kwocie 2 876 865,81 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonych od dnia przekazania środków. Powyższe nastąpiło w wyniku szeregu działań podjętych przez Zarząd, celem wyjaśnienia sytuacji po jej upublicznieniu w kwietniu 2023 r. oraz zmiany decyzji przez Bank Gospodarstwa Krajowego.
- Kwiecień 2024 r. W związku z m.in. otrzymaniem w lutym 2024 r. stanowiska Banku Gospodarstwa Krajowego, o którym mowa powyżej, Zarząd Spółki uznał, że zobowiązanie warunkowe wynikające z rozwiązania umowy o dofinansowanie nr POIR.03.02.02-00-0150/16-00 i wezwania do zwrotu środków wraz z odsetkami się uprawdopodobniło i podjął Uchwałę ws. utworzenia rezerwy w istotnej kwocie. Wysokość utworzonej rezerwy wynosi 3.296.943,78 zł i stanowi kwotę główną powiększoną o odsetki. Rezerwa została ujęta w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy 2023 i jest czynnikiem znacząco obciążającym wynik Spółki.

65. Zmiany zasad polityki rachunkowości w roku obrotowym

Nie dotyczy

66. Porównywalność danych

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Nie dotyczy

67. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji

Nie dotyczy

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

---

68. Wykaz spółek, w których jednostka posiada, co najmniej 20% udziałów w kapitale lub ogólnej liczbie głosów w organie stanowiącym Spółki

Spółka posiada udziały w ADG Sp. Z o.o. powyżej 40%
Transakcje z jednostką powiązana są w wartości 36 330,42.
Kapitał Spółki ADG Sp. Z o.o. wynosi na dzień 31-12-2023   50 424,29
Strata narastająca do dnia 31-12-2023   -49 575,71

69. Informacje dodatkowe, jeśli jednostka nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nie dotyczy

70. Informacje o jednostce będącej wspólnikiem ponoszącym nieograniczoną odpowiedzialność majątkową

Nie dotyczy

71. Informacje o jednostce sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Nie dotyczy

72. Sprawozdanie finansowe sporządzone za okres w ciągu, którego nastąpiło połączenie – połączenie rozliczone metodą nabycia

Nie dotyczy

73. Sprawozdanie finansowe sporządzone za okres w ciągu, którego nastąpiło połączenie – połączenie rozliczone metodą łączenia udziałów

Nie dotyczy

74. Opis niepewności możliwości kontynuowania dalszej działalności, o ile występuje

Nie dotyczy

75. Inne informacje, które istotnie mogą wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego jednostki

Nie dotyczy

76. Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

77. Transakcje zabezpieczające
-

Nie dotyczy

78. Ryzyko niepowodzenia

strategii Spółki

Celem strategicznym Spółki jest długoterminowy wzrost wartości Spółki dla akcjonariuszy poprzez osiąganie coraz lepszych wyników finansowych dzięki realizowaniu większej liczby inwestycji oraz coraz większą produkcję, co zgodnie z założeniami opracowanej wieloletniej strategii rozwoju doprowadzić powinno także do stopniowego zwiększania rentowności działalności operacyjnej Spółki.

Istnieje ryzyko wystąpienia czynników niezależnych od Spółki, które mogą przeszkodzić w realizacji założonej strategii, a w szczególności:

- wzrost konkurencyjności na rynku krajowym,
- wystąpienie głębokiego kryzysu gospodarczego w tym przedłużanie się okresu załamania i niepewności związanej z wojną na Ukrainie,
- zmniejszenie popytu na wyroby Spółki ze strony sektora publicznego, w wyniku niekorzystnych zmian w podstawowych programach rządowych wspierających budowę indywidualnych systemów oczyszczania ścieków bytowych,
- nieoczekiwane zmiany w Prawie zamówień publicznych,
- niekorzystne zmiany w zakresie cen materiałów, towarów, podwykonawstwa.

W przypadku wystąpienia czynników opisanych powyżej, Zarząd zmodyfikuje strategię rozwoju tak, aby umożliwić realizację celu strategicznego Spółki (wzrost wartości Spółki dla jej akcjonariuszy).

Wynikające z tego ryzyko trudno jest zminimalizować, dlatego też swego rodzaju zabezpieczenie powodzenia projektu, stanowią kompetencje i przygotowanie osób zatrudnionych, zarządzających i nadzorujących Spółki, które na podstawie przeprowadzonych analiz i wieloletniej obserwacji rynku oraz doświadczenia zdobytego w poprzednich firmach i instytucjach naukowych działających w otoczeniu rynkowym, opracowały projekt przemyślany i wewnętrznie spójny, który powinien zagwarantować Spółce osiągnięcie zamierzonego sukcesu. Także po przeprowadzeniu procesu restrukturyzacji Spółki, jeśli realizacja tego procesu – czy to w sposób organiczny czy sformalizowany – okazałaby się koniecznością.

B. Ryzyko związane z procesem budowlanym

W prowadzonej działalności spółki występuje ryzyko związane z procesem produkcyjnym. Realizowane przez Spółkę usługi budowlane i montażowe mają często charakter indywidualny i niepowtarzalny. Pracownicy Spółki realizują usługi wykorzystując aktualny stan wiedzy branżowej, technicznej, jak i standardowe rozwiązania konstrukcyjno-budowlane w zakresie prac ziemnych. W trakcie każdego przedsięwzięcia mogą wystąpić zmiany i modyfikacje. Realizowane przez Spółkę kontrakty częstokroć realizowane są w okresie przekraczającym 6 miesięcy (są też kontrakty ponad roczne). W czasie inwestycji mogą ulec zmianie ceny materiałów, robocizny, a także obowiązujące przepisy. Biorąc powyższe pod uwagę, w działalności Spółki istnieją następujące ryzyka związane z procesem produkcyjnym:

- niewłaściwe oszacowanie kosztów wytworzenia,
- zmiany niezbędnych kosztów wytworzenia w trakcie procesu realizacji umowy,
- błędy w zarządzaniu procesem budowlanym,
- błędy w rozwiązaniach technicznych i technologicznych,

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

- realizacja kontraktu ze zwłoką lub opóźnieniem, w tym spowodowanymi niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi,
- niska jakość oraz niekompletność dokumentacji projektowej,
- wypadki i katastrofy.

Skutkiem powyższych ryzyk może być zwiększenie kosztów, naliczenie kar umownych itp., a w konsekwencji obniżenie wyniku Spółki.

C. Ryzyko związane z karami za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie kontraktów

W prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej istnieje ryzyko związane z karami za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie umowy. Spółka prowadzi wiele niezależnych zadań inwestycyjnych równolegle. Zadania realizowane przez Spółkę to przedsięwzięcia prowadzone przez kierownika budowy, mające swój budżet i termin realizacji. Realizacja zadania w terminie lub nieterminowe wykonanie zadania jest efektem oddziaływania wielu czynników zależnych i niezależnych od Spółki. Wobec powyższego istnieje ryzyko związane z karami za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie zadań. Skutkiem tego ryzyka mogą być:

- sprawy przed Sądami Gospodarczymi o naliczenie lub zasądzenie kar lub odsetek,
- kary umowne,
- pogorszenie wizerunku Spółki,
- świadoma rezygnacja ze współpracy z częścią z klientów Spółki.

W związku z powyższym, w celu minimalizowania potencjalnych skutków tego rodzaju ryzyka, Spółka na bieżąco:

- stara się zabezpieczyć odpowiednimi zapisami w umowach przed odpowiedzialnością za ryzyka niebędące pod kontrolą Spółki,
- analizuje ryzyka, wprowadzając zabezpieczenia i ubezpieczenia w sytuacjach, gdy skutki prognozowanych ryzyk są większe od akceptowanych wg wewnętrznych unormowań,
- ubezpiecza ryzyka,
- buduje kompetencje kadry w zakresie zarządzania projektami.

D. Ryzyko napraw gwarancyjnych obiektów realizowanych przez Spółkę spowodowane nieprawidłowym montażem

Kluczowym elementem każdego indywidualnego systemu oczyszczania ścieków bytowych są oczyszczalnia przydomowa oraz system rozsączający. W wyniku nieprawidłowego montażu oczyszczalni przydomowej, może ona ulec zniszczeniu. Z kolei błędny montaż systemu rozsączającego może spowodować nieprawidłową pracę całej instalacji, co z kolei może być przyczyną reklamacji i niezadowolenia klientów. Spółka jest obecna na rynku od 2009 roku i jest jedną z pierwszych tego typu firm w Polsce. Spółka posiada wyspecjalizowane brygady serwisowe, które na bieżąco reagują na sygnały klientów. Część serwisów realizowana jest zewnętrznymi firmami. Dodatkowo, w celu minimalizacji ryzyka wystąpienia uszkodzeń lub nieprawidłowej pracy oczyszczalni - Spółka produkuje systemy oczyszczalni przydomowych.

E. Ryzyko związane z odpowiedzialnością podwykonawców

Spółka, jako generalny wykonawca, odpowiada za całość robót, w tym za prace wykonane przez swoich podwykonawców. W przypadku ewentualnego niewywiązania się podwykonawców inwestycji budowlanych z zawartych ze Spółką kontraktów, Spółka może być narażona na roszczenia ze strony swoich odbiorców, w związku z niewywiązaniem się z zawartych z nimi umów. Ewentualne nagłe zerwanie współpracy z dotychczasowymi podwykonawcami wiąże się z koniecznością znalezienia nowych partnerów, co może spowodować problemy z terminowością wywiązywania się

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Spółki z zawartych umów. Ponadto, konieczność nawiązania współpracy z nowymi podwykonawcami wiązać się może z koniecznością przyjęcia nowych (gorszych) warunków finansowych. W celu zminimalizowania tych ryzyka Spółka bazuje głównie na grupie sprawdzonych już przez siebie w wieloletniej współpracy podwykonawcach.

F. Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Zjawisko sezonowości sprzedaży charakteryzuje całą branżę budowlaną, w szczególności budownictwo ziemne. Z uwagi na uwarunkowania technologiczne, większość prac budowlanych prowadzona jest w okresie kwiecień-listopad. Spółka stara się ograniczyć zjawisko sezonowości, rozwijając eksport, który w pewien sposób rekompensuje ryzyko długiej zimy. Mimo to inwestorzy i akcjonariusze powinni wziąć pod uwagę ryzyko związane z możliwym zróżnicowaniem wyników finansowych w poszczególnych kwartałach roku.

G. Ryzyko związane z pozyskiwaniem nowych kontraktów i współpracy z podmiotami publicznymi

Odbiorcami produktów Spółki na rynku krajowym są zarówno podmioty publiczne, prywatne, jak i odbiorcy indywidualni. Część realizowanych przez AQT Water S.A. kontraktów będzie pozyskiwana w drodze uczestnictwa w przetargach organizowanych przez jednostki samorządowe i inne instytucje. Przetargi oparte są o kryteria określone przez zamawiającego. Jednym z podstawowych kryteriów jest oferowana cena. W warunkach silnej konkurencji ceny przetargowe oferowane przez niektórych uczestników przetargu mogą być zaniżane lub też ustalone na poziomie ograniczającym do minimum osiąganą marżę. Spółka będzie przygotowywała oferty zgodnie ze specyfiką i wymogami podmiotów ogłaszających przetarg, nie ma jednak wpływu na przebieg procedur przetargowych jak i ostateczne rozstrzygnięcia dotyczące wyboru najkorzystniejszej oferty.

Głównym zamierzeniem jest ograniczyć powyższe ryzyko poprzez dywersyfikację źródeł przychodów, np. oferując usługi odbiorcom prywatnym i indywidualnym. Istnieje jednak ryzyko, że w przyszłości mogą zaistnieć okoliczności, które utrudnią pozyskiwanie kontraktów, co może mieć negatywny wpływ na sytuację finansową Spółki.

H. Ryzyko utraty kluczowych pracowników

Ze względu na charakter i specyfikę działalności Spółki istotna jest możliwość szybkiej rozbudowy i utrzymania zespołu wysoko wykwalifikowanych i kompetentnych pracowników. Z drugiej strony istnieje ryzyko, że na skutek zwiększonego popytu na specjalistów, działań ze strony konkurencji, rezygnacji z pełnionych funkcji, czy innych zdarzeń, może dojść do utraty kluczowych pracowników. Spółka identyfikuje to ryzyko jedynie w obszarze sprzedaży i obsługi instalowanych technologii. Nie dotyczy to kadry menedżerskiej, z uwagi na fakt, że Zarząd jest zaangażowany kapitałowo w akcje Spółki. Czynnikiem generalnym mogącym mieć znaczący wpływ na uzyskiwane przez Spółki wyniki finansowe może być trudniejsza niż obecnie sytuacja na rynku pracy, a w szczególności potencjalne trudności z jakimi może borykać się Spółka przy pozyskiwaniu i utrzymaniu wysoko wykwalifikowanej kadry, bezpośrednio odpowiedzialnej za obsługę i eksploatację projektów realizowanych w zakresie oczyszczalni ścieków opartych o innowacyjne technologie.

Zarząd Spółki stara się minimalizować przedmiotowe ryzyko, m.in. stwarzając atrakcyjne warunki pracy i rozwoju osobistego. Stosowana jest również zasada, że kluczowe elementy poszczególnych projektów są prowadzone i znane więcej niż jednemu pracownikowi, tak aby uniknąć koncentracji wiedzy specjalistycznej z danego zakresu w rękach jednej osoby – tym samym eliminuje się ryzyko związane z potencjalnym zakończeniem współpracy i wynikającym z tego brakiem ciągłości działań..

I. Ryzyko braku dostępu do wykwalifikowanej kadry budowlanej

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza może powodować brak na rynku wykwalifikowanej kadry budowlanej (fale emigracji, rosnący popyt na usługi budowlane, itd.). W celu minimalizacji tego ryzyka Spółka utrzymuje relacje partnerskie z szeregiem sprawdzonych podwykonawców świadczących na jej rzecz usługi ogólnobudowlane i ziemne. Część podwykonawców działa na zasadzie strategicznego partnerstwa ze Spółką, co gwarantuje jej pierwszeństwo dostępu do zasobów podwykonawcy. W celu dalszej minimalizacji ww. ryzyka, jednym z założeń strategii rozwoju Spółki jest rozwój własnych zasobów budowlanych. W celu zapewnienia konkurencyjności oferty, nadal znaczna część kontraktów realizowana będzie z wykorzystaniem podwykonawców.

J. Ryzyko związane z niewystarczającym poziomem kapitału obrotowego i groźbą upadłości Spółki

Rozwój Spółki i wzrost realizowanych przychodów powoduje, że wzrasta zapotrzebowanie na kapitał obrotowy. Spółka finansuje kapitał obrotowy kapitałem własnym oraz (w niewielkim stopniu) kredytami bankowymi, niemniej istnieje ryzyko konieczności zaangażowania dodatkowego kapitału w przyszłości, w celu zachowania płynności spółki, w obliczu potencjalnych nowych, znaczących zamówień. W celu minimalizacji tego ryzyka, na bieżąco monitorowane są potrzeby kapitału obrotowego. Wpływ na płynność Spółki mogą mieć ewentualne błędy w kalkulowaniu cen ewidencyjnych produkcji, jak i uzasadnione koszty związane roszczeniami kontrahentów i partnerów Spółki. Istotnym czynnikiem mogącym wpłynąć na obniżenie płynności finansowej Spółki może być nie dostosowanie kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu do poziomu realizowanej sprzedaży.

K. Ryzyko związane z utratą zaufania klientów

Działalność innowacyjna związana z oczyszczaniem ścieków i ochroną środowiska, z uwagi na stopień skomplikowania, wiąże się z ryzykiem niedopracowania lub wad produktów. W przypadku zaistnienia wad lub niedopracowania skutkującego błędnym działaniem lub obniżeniem jakości, możliwa jest utrata zaufania klientów, co może negatywnie wpłynąć na zainteresowanie produktami i skutkować reklamacją, wpływając w ten sposób na sytuację finansową Spółki.

Przedmiotowe ryzyko minimalizowane jest m.in. poprzez szczegółowe testy rozwiązań przed skierowaniem ich do obrotu handlowego. W przypadku, gdyby jednak sytuacja taka miała miejsce, procedury przewidują niezwłoczne wykonanie poprawek oraz wymiany wadliwego urządzenia. Spółka zauważa po swojej stronie konieczność poprawy jakości prac serwisowych i gwarancyjnych, w tym także przyspieszenia reakcji na zgłaszane przez klientów i odbiorców zastrzeżenia i reklamacje.

Spółka narażona jest również na utratę kluczowych odbiorców wskutek niepełnej i/lub nieterminowej realizacji zamówień klientów. Szczególnie utrata kluczowych klientów (odbiorców) mogłaby negatywnie przełożyć się na wyniki finansowe Spółki w przyszłości.

L. Ryzyko związane z dostawami

Spółka nie jest w stanie przewidzieć i zapewnić, iż każdorazowo wybrani dostawcy należycie wywiążą się z zawartego kontraktu, a także że jakość świadczonych przez nich usług i oferowanych produktów będzie satysfakcjonująca. Należy także wziąć pod uwagę ryzyko niedostarczenia towarów w terminie, czy też niewykonania dostawy przez kontrahenta.

Mając na uwadze możliwe skutki, AQT Water S.A. dobierając dostawców do współpracy, szuka pewnych i godnych zaufania firm, które mogą być długoterminowymi i stabilnymi partnerami biznesowymi.

M. Ryzyko związane z zachowaniem płynności długoterminowej

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Spółka funkcjonuje na rynku który dopiero zaczyna się kreować. Wzrost przychodów Spółki będzie uzależniony od posiadania dostępu do finansowania. Nie ma pewności, że Spółka będzie w stanie pozyskać wymagany kapitał lub że w razie potrzeby zorganizuje alternatywne źródła finansowania na korzystnych warunkach oraz w kwocie niezbędnej do zrealizowania planu sprzedaży lub realizacji innych celów. Na wypadek gdyby nie udało się pozyskać zakładanego finansowania, może zaistnieć konieczność (równoległej) zmiany modelu działania: obniżki kosztów, zmianie horyzontu czasowego i skali prowadzonych inwestycji, jak również planów ekspansji na nowe rynki i do nowych klientów. Spółka przygotowuje alternatywne scenariusze działania, zarówno dla optymistycznych jak i pesymistycznych ścieżek rozwoju.

N. Ryzyko związane z utratą płynności finansowej

Zarządzanie należnościami i zobowiązaniami jest jednym z kluczowych elementów utrzymania określonego poziomu płynności finansowej. W przypadku długotrwałej realizacji inwestycji i zamrożenia środków pieniężnych w kontrakty budowlane, prace badawcze nad nowymi produktami, a także w przypadku podjęcia błędnych decyzji w procesie administrowania finansami Spółki lub niewypłacalności kontrahentów względnie niedostarczenia przez nich zakupionych produktów, istnieje możliwość zagrożenia płynności finansowej.

Spółka, w celu minimalizacji ryzyka utraty płynności finansowej, dokonuje analizy struktury finansowania Spółki, a także dba o utrzymanie odpowiedniego poziomu środków pieniężnych, niezbędnego do terminowego regulowania zobowiązań bieżących. Wszystkie projekty przed skierowaniem ich do realizacji są oceniane również pod kątem nakładów finansowych i perspektyw ich zwrotu.

O. Ryzyko związane z sytuacją makroekonomiczną Polski

Rozwój Spółki jest ściśle skorelowany z ogólną sytuacją gospodarczą Polski, na obszarze której oferuje swoje produkty oraz usługi. Rejon Polski jest równocześnie obszarem aktywności gospodarczej partnerów i klientów. Do głównych czynników o charakterze ogólnogospodarczym, wpływających na działalność Spółki, można zaliczyć: tempo wzrostu PKB Polski, poziom średniego wynagrodzenia brutto, poziom inflacji, poziom inwestycji podmiotów gospodarczych, stopień zadłużenia jednostek gospodarczych i gospodarstw domowych, poziom bezrobocia, a także dostępności środków unijnych. Popyt na usługi oferowane przez AQT Water S.A. związany jest również z poziomem realizowanych inwestycji budowlanych. Prognozy dotyczące koniunktury gospodarczej w Polsce przewidują kontynuację inwestycji w obszarze infrastruktury oraz ochrony środowiska, w tym przy wykorzystaniu środków pochodzących z Unii Europejskiej. Możliwe pogorszenie koniunktury i zmniejszenie poziomu realizowanych inwestycji infrastrukturalnych w przyszłości, może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Spółki oraz jej perspektywy rozwoju. Istnieje ryzyko, że dalsze spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego, spadek poziomu inwestycji przedsiębiorstw, czy wzrost zadłużenia jednostek gospodarczych może mieć negatywny wpływ na działalność oraz sytuację finansową Spółki, poprzez obniżenie popytu na produkty i usługi, co w konsekwencji może przełożyć się na pogorszenie wyników finansowych.

P. Ryzyko związane z wynajmowaniem przez Spółkę hali produkcyjnej

Spółka prowadzi działalność gospodarczą, produkcyjną w wynajmowanych budynkach nie należących do Spółki zlokalizowanych w Starych Kupiskach przy ul. Łomżyńskiej 102. Istnieje ryzyko wypowiedzenia umowy najmu i konieczność przeniesienia prowadzonej działalności, co może mieć negatywny wpływ na możliwość terminowego realizowania zamówień, tym samym może wpłynąć negatywnie na przychody Emitenta.

R. Ryzyko związane z realizacją projektu unijnego pod kątem podpisanych przez spółkę umów o dofinansowanie projektów inwestycyjnych

Emitent w marcu 2023 r. wszedł w posiadanie informacji nt. wszczęcia postępowania administracyjnego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ws. zwrotu dofinansowania udzielonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach umowy POIR.03.02.02-00-0150/16 zawartej w dniu 17 października 2016 r. na kwotę 2.876.865,81 wraz z ustawowymi odsetkami. W lutym 2024 r. Spółka otrzymała stanowisko Banku Gospodarstwa Krajowego, pełniącego funkcję Instytucji Pośredniczącej dla Poddziałania 3.2.2. Kredyt na innowacje technologiczne Programu Operacyjnego Innowacyjny Rozwój na lata 2014-2020, podtrzymujące decyzję wyrażoną w piśmie z dnia 23.10.2019 r. o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie oraz o zasadności zwrotu środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonych od dnia przekazania środków. W związku z powyższym, Zarząd Spółki uznał, że zobowiązanie warunkowe wynikające z rozwiązania umowy o dofinansowanie nr POIR.03.02.02-00-0150/16-00 i wezwania do zwrotu środków wraz z odsetkami się uprawdopodobniło i podjął Uchwałę ws. utworzenia rezerwy w istotnej kwocie. Wysokość utworzonej rezerwy wynosi 3.296.943,78 zł i stanowi kwotę główną powiększoną o odsetki. Rezerwa została ujęta w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy 2023 i jest czynnikiem znacząco obciążającym wynik Spółki.

Jednocześnie Zarząd podkreśla, że decyzja administracyjna o obowiązku zwrotu środków finansowych nie została nadal wydana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz zamierza w dalszym ciągu argumentować swoje stanowisko w toku postępowania administracyjnego.

S. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi

Ryzyko niestabilnego otoczenia prawnego wynika przede wszystkim z faktu, iż ustawodawca dokonuje częstych nowelizacji, a dokonywane interpretacje prawne nie są spójne i jednolite. Wskazać także należy, że nie są wyjątkami sytuacje, w których obowiązujące przepisy prawa są ze sobą sprzeczne, co powoduje brak jasności w zakresie ich stosowania. Częste zmiany przepisów oraz równoległe funkcjonowanie różnych interpretacji przepisów prawa może mieć istotny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej przez Spółki. Ponadto należy podkreślić, iż w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, w dalszym ciągu trwa proces dostosowania prawa polskiego do prawa unijnego, z którym wiąże się konieczność gruntownej zmiany wielu polskich aktów prawnych oraz wprowadzenia nowych. Błędna interpretacja przepisów prawa może skutkować nałożeniem na Spółki kar lub sankcji administracyjnych bądź finansowych.

W celu minimalizacji przedmiotowego ryzyka Zarządzający na bieżąco przeprowadzają audyty wewnętrzne, skierowane na badanie zgodności stosowanych aktualnie przepisów przez Spółkę z bieżącymi regulacjami prawnymi i środowiskowymi. Dodatkowo Spółka współpracuje z kancelarią prawną specjalizującą się w obsłudze działalności zbieżnej z działalnością Spółki (zamówienia publiczne i prawo budowlane).

T. Ryzyko związane z zawieszeniem notowań lub wykluczeniem instrumentów finansowych z obrotu w ASO

Zgodnie z §11 Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., jako organizator alternatywnego systemu obrotu może zawiesić obrót instrumentami finansowymi:

- na wniosek emitenta,
- jeżeli uzna, że wymaga tego bezpieczeństwa obrotu lub interes jego uczestników,

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

- jeżeli emitent narusza przepisy obowiązujące w alternatywnym systemie.

Zawieszając obrót instrumentami finansowymi Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. jako organizator alternatywnego systemu może określić termin, do którego zawieszenie obrotu obowiązuje. Termin ten może ulec przedłużeniu, odpowiednio, na wniosek emitenta lub jeżeli w ocenie Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu zachodzą uzasadnione obawy, że w dniu upływu tego terminu będą zachodziły przesłanki, o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 2) lub 3) Regulaminu ASO.

W przypadkach określonych przepisami prawa, Giełda jako organizator alternatywnego systemu obrotu zawiesza obrót instrumentami finansowymi na okres wynikający z tych przepisów lub określony w decyzji właściwego organu.

Giełda, jako organizator Alternatywnego Systemu zawiesza obrót instrumentami finansowymi niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zawieszeniu obrotu danymi instrumentami na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez BondSpot S.A., jeżeli takie zawieszenie jest związane z podejrzeniem wykorzystywania informacji poufnej, bezprawnego ujawnienia informacji poufnej, manipulacji na rynku lub z podejrzeniem naruszenia obowiązku publikacji informacji poufnej o emitencie lub instrumencie finansowym z naruszeniem art. 7 i art. 17 Rozporządzenia MAR, chyba że takie zawieszenie mogłoby spowodować poważną szkodę dla interesów inwestorów lub prawidłowego funkcjonowania rynku.

Zgodnie z §12 ust. 1 Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu, Giełda jako organizator alternatywnego systemu, może wykluczyć instrumenty finansowe z obrotu:

- na wniosek emitenta akcji - w przypadku, gdy wykluczenie danych akcji z obrotu następuje związku z ich dopuszczeniem do obrotu na rynku regulowanym,
- na wniosek emitenta pozostałych instrumentów finansowych - z zastrzeżeniem możliwości uzależnienia decyzji w tym zakresie od spełnienia przez emitenta dodatkowych warunków,
  - jeżeli uzna, że wymaga tego bezpieczeństwo obrotu lub interes jego uczestników,
  - jeżeli emitent uporczywie narusza przepisy obowiązujące w alternatywnym systemie,
  - wskutek otwarcia likwidacji emitenta,
- wskutek podjęcia decyzji o połączeniu emitenta z innym podmiotem, jego podziale lub przekształceniu, przy czym wykluczenie instrumentów finansowych z obrotu może nastąpić odpowiednio nie wcześniej niż z dniem połączenia, dniem podziału (wydzielenia) albo z dniem przekształcenia.

Zgodnie z §12 ust. 2 Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu, Giełda jako organizator alternatywnego systemu, wyklucza instrumenty finansowe z obrotu w alternatywnym systemie:

- w przypadkach określonych przepisami prawa, w szczególności;
  - o w przypadku udzielania przez KNF zezwolenia na wycofanie akcji z obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu, po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości emitenta tych akcji lub postanowienia o oddaleniu przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości akcji ze względu na to, że jego majątek nie wystarcza lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
    - jeżeli zbywalność tych instrumentów stała się ograniczona,
  - w przypadku zniesienia dematerializacji tych instrumentów,

Przed podjęciem decyzji o wykluczeniu instrumentów finansowych z obrotu oraz do czasu takiego wykluczenia, Giełda jako organizator Alternatywnego Systemu może zawiesić obrót tymi instrumentami finansowymi.

Zgodnie z §12 ust. 4 Regulaminu ASO, Giełda jako organizator alternatywnego systemu wyklucza z obrotu instrumenty finansowe niezwłocznie po uzyskaniu informacji o wykluczeniu z obrotu danych instrumentów na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez

---

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

BondSpot S.A., jeżeli takie wykluczenie jest związane z podejrzeniem wykorzystywania informacji poufnej, bezprawnego ujawnienia informacji poufnej, manipulacji na rynku lub z podejrzeniem naruszenia obowiązku publikacji informacji poufnej o emitencie lub instrumencie finansowym z naruszeniem art. 7 i art. 17 Rozporządzenia MAR, chyba że takie wykluczenie z obrotu mogłoby spowodować poważną szkodę dla interesów inwestorów lub prawidłowego funkcjonowania rynku. Zgodnie z §12a Giełda jako organizator alternatywnego systemu podejmując decyzję o wykluczeniu instrumentów finansowych z obrotu obowiązany jest ją uzasadnić, a jej kopię wraz z uzasadnieniem przekazać niezwłocznie emitentowi i jego Autoryzowanemu Doradcy, za pośrednictwem faksu lub elektronicznie na ostatni wskazany Giełdzie, jako organizatorowi alternatywnego systemu adres e-mail tego podmiotu. W terminie 10 dni roboczych od daty przekazania emitentowi decyzji o wykluczeniu z obrotu emitent może złożyć na piśmie wnioski o ponowne rozpoznanie sprawy. Wniosek uważa się za złożony w dacie wpłynięcia oryginału wniosku do kancelarii Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu. Giełda jako organizator alternatywnego systemu zobowiązany jest niezwłocznie rozpatrzyć wnioski o ponowne rozpoznanie sprawy, nie później jednak niż w terminie 30 dni roboczych od dnia jego złożenia, po uprzednim zasięgnięciu opinii Rady Giełdy. W przypadku gdy konieczne jest uzyskanie dodatkowych informacji, oświadczeń lub dokumentów, bieg terminu do rozpoznania tego wniosku, rozpoczyna się od dnia przekazania wymaganych informacji. Jeżeli Giełda, jako organizator alternatywnego systemu uzna, że wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy zasługuje w całości na uwzględnienie, może uchylić lub zmienić zaskarżoną uchwałę, bez zasięgnięcia opinii Rady Giełdy. Decyzja o wykluczeniu z obrotu podlega wykonaniu z upływem 5 dni roboczych po upływie terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, a w przypadku jego złożenia - z upływem 5 dni roboczych od dnia jego rozpatrzenia i utrzymania w mocy decyzji o wykluczeniu. Do czasu upływu tych terminów obrót danymi instrumentami finansowymi podlega zawieszeniu. Ponowny wniosek o wprowadzenie do obrotu w alternatywnym systemie tych samych instrumentów finansowych może zostać złożony nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty doręczenia uchwały o ich wykluczeniu z obrotu, a w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy - nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty doręczenia emitentowi uchwały w sprawie utrzymania w mocy decyzji o wykluczeniu. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych instrumentów finansowych danego emitenta.

Postanowień §12a ust. 1 – 5 Regulaminu ASO (akapit powyżej) nie stosuje w przypadku, wykluczenia instrumentów finansowych z obrotu na wniosek emitent w związku z ich dopuszczeniem do obrotu na rynku regulowanym lub na wniosek emitenta pozostałych instrumentów finansowych z zastrzeżeniem możliwości uzależnienia decyzji w tym zakresie od spełnienia przez emitenta dodatkowych warunków, chyba że wykluczenie z obrotu uzależnione zostało od spełnienia przez emitenta dodatkowych warunków. Postanowień §12a ust. 2 - 5 Regulaminu ASO nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 1) - 4) Regulaminu ASO. Giełda przekazuje niezwłocznie KNF informację o zawieszeniu obrotu, wznowieniu obrotu lub wykluczeniu z obrotu instrumentów finansowych. Informacje o zawieszeniu obrotu, wznowieniu obrotu lub wykluczeniu instrumentów finansowych z obrotu podawane są niezwłocznie do wiadomości publicznej w sposób określony w art. 3 ust. 1 Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1005.

Zgodnie z §17b Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu, w przypadku, gdy w ocenie Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu obrotu zachodzi konieczność dalszego współdziałania emitenta przy wykonywaniu obowiązków informacyjnych z podmiotem uprawnionym do wykonywania zadań Autoryzowanego Doradcy, Giełda jako organizator alternatywnego systemu obrotu może zobowiązać emitenta do zawarcia umowy w zakresie określonym w §18 ust. 2 pkt 3) i 4) Regulaminu ASO. Umowa ta powinna zostać zawarta w terminie 20 dni od dnia podjęcia przez

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Giełdę jako organizatora alternatywnego systemu decyzji w tym zakresie i obowiązywać przez okres co najmniej jednego roku od dnia jej zawarcia. W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy z Autoryzowanym Doradcą przed upływem okresu wskazanego w decyzji Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu podjętej na podstawie §17b ust. 1 (treść powyżej), emitent zobowiązany jest do zawarcia kolejnej umowy z Autoryzowanym Doradcą w terminie 20 dni roboczych od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniej umowy. Nowa umowa powinna obowiązywać do końca okresu wskazanego w decyzji Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu, z zastrzeżeniem, iż okres jej obowiązywania powinien być przedłużony o okres, w którym emitent nie posiadał prawnie wiążącej umowy z Autoryzowanym Doradcą, do której zawarcia zobowiązany był na podstawie decyzji Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu, o której mowa w §17b ust. 1. W przypadku niepodpisania przez emitenta umowy z Autoryzowanym Doradcą w terminie, o którym mowa w §17b ust. 1, albo w terminie 20 dni roboczych od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniej umowy, o którym mowa w §17b ust. 2, Giełda jako organizator alternatywnego systemu może zawiesić obrót instrumentami finansowymi tego emitenta. Jeżeli przed upływem 3 miesięcy od rozpoczęcia zawieszenia nie zostanie zawarta i nie wejdzie w życie odpowiednia umowa z Autoryzowanym Doradcą, Giełda jako organizator alternatywnego systemu może wykluczyć instrumenty finansowe tego emitenta z obrotu w alternatywnym systemie. Przepisy §12 ust. 3 i § 12a Regulaminu ASO stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z §9 Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu, z zastrzeżeniem wyłączeń przewidzianych na podstawie przedmiotowego paragrafu, warunkiem notowania instrumentów finansowych w alternatywnym systemie obrotu jest istnienie ważnego zobowiązania Animatora Rynku, który w umowie o animowanie zobowiązał się do wypełniania w stosunku do tych instrumentów wymogów animowania w zakresie obecności w arkuszu zleceń, minimalnej wartości zleceń i maksymalnego spreadu, jak również dodatkowych warunków animowania - określonych w Załączniku Nr 6b do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu. Ponadto Giełda jako organizator alternatywnego systemu może postanowić o notowaniu instrumentów finansowych w alternatywnym systemie obrotu bez konieczności spełnienia warunku, o którym mowa powyżej, w szczególności z uwagi na charakter tych instrumentów finansowych, ich notowanie na rynku regulowanym albo na rynku lub w alternatywnym systemie obrotu innym niż prowadzony przez Giełdę, jako organizatora alternatywnego systemu obrotu. Jednocześnie w takim przypadku Giełda, jako organizator alternatywnego systemu może wezwać emitenta do spełnienia warunku, o którym mowa powyżej, w terminie 30 dni od tego wezwania, jeżeli uzna to za konieczne dla poprawy płynności obrotu instrumentami finansowymi tego emitenta. W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy z Animatorem Rynku, a także w przypadku zawieszenia prawa do wykonywania zadań Animatora Rynku w alternatywnym systemie, instrumenty finansowe emitenta notowane są w systemie notowań jednolitych z dwukrotnym określaniem kursu jednolitego – począwszy od trzeciego dnia obrotu po dniu rozwiązania lub wygaśnięcia właściwej umowy lub wygaśnięcia tego prawa - o ile Giełda, jako organizator alternatywnego systemu nie postanowi o zawieszeniu obrotu tymi instrumentami lub ich notowaniu w systemie notowań jednolitych z jednokrotnym określaniem kursu jednolitego. W przypadku zawarcia nowej umowy z Animatorem Rynku, Giełda jako organizator alternatywnego systemu może postanowić o notowaniu instrumentów finansowych danego emitenta w systemie notowań ciągłych lub w systemie notowań jednolitych z dwukrotnym określaniem kursu jednolitego, jednak nie wcześniej niż od dnia wejścia w życie nowej umowy z Animatorem Rynku. Ponadto akcje zakwalifikowane do segmentu NewConnect Alert notowane są w systemie notowań jednolitych z dwukrotnym określaniem kursu jednolitego - począwszy od trzeciego dnia obrotu po dniu podania do wiadomości uczestników obrotu informacji o dokonanej kwalifikacji - o ile Giełda, jako organizator alternatywnego systemu nie postanowi o

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

---

zawieszeniu obrotu tymi instrumentami lub ich notowaniu w systemie notowań jednolitych z jednokrotnym określaniem kursu jednolitego. Akcje, które przestały być kwalifikowane do segmentu NewConnect Alert, notowane są w systemie notowań ciągłych - począwszy od trzeciego dnia obrotu po dniu podania do wiadomości uczestników obrotu informacji o zaprzestaniu ich kwalifikowania do tego segmentu - o ile Giełda, jako organizator alternatywnego systemu nie postanowi o ich notowaniu w systemie notowań jednolitych z dwukrotnym lub jednokrotnym określaniem kursu jednolitego. W przypadku, gdy zmiana systemu notowań wynika z odrębnej decyzji Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu decyzja w tej sprawie powinna zostać opublikowana na stronie internetowej Giełdy, jako organizatora alternatywnego systemu co najmniej na 2 dni robocze przed dniem jej wejścia w życie.

Art. 78 ust. 2 Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi stanowi, że w przypadku, gdy wymaga tego bezpieczeństwo obrotu w alternatywnym systemie obrotu lub jest zagrożony interes inwestorów, Giełda jako organizator alternatywnego systemu, na żądanie Komisji wstrzymuje wprowadzenie instrumentów finansowych do obrotu w tym alternatywnym systemie obrotu lub wstrzymuje rozpoczęcie obrotu wskazanymi instrumentami finansowymi na okres nie dłuższy niż 10 dni.

Zgodnie z art. 78 ust. 3 Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w przypadku, gdy obrót określonymi instrumentami finansowymi jest dokonywany w okolicznościach wskazujących na możliwość zagrożenia prawidłowego funkcjonowania alternatywnego systemu obrotu lub bezpieczeństwa obrotu dokonywanego w tym alternatywnym systemie obrotu, lub naruszenia interesów inwestorów, Komisja może żądać od Giełdy, jako organizatora alternatywnego systemu zawieszenia obrotu tymi instrumentami finansowymi.

Zgodnie z art. 78 ust 3a Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w żądaniu, o którym mowa w art. 78 ust. 3 tej ustawy, Komisja może wskazać termin, do którego zawieszenie obrotu obowiązuje. Termin ten może ulec przedłużeniu, jeżeli zachodzą uzasadnione obawy, że w dniu jego upływu będą zachodziły przesłanki, o których mowa w art. 78 ust. 3 tej ustawy.

Zgodnie z art. 78 ust. 3b Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, Komisja uchyla decyzję zawierającą żądanie, o którym mowa w art. 78 ust. 3 tej ustawy, w przypadku, gdy po jej wydaniu stwierdza, że nie zachodzą przesłanki zagrożenia prawidłowego funkcjonowania alternatywnego systemu obrotu lub bezpieczeństwa obrotu dokonywanego w tym alternatywnym systemie obrotu, lub naruszenia interesów inwestorów.

Zgodnie z art. 78 ust. 4 Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, na żądanie Komisji, Giełda jako organizator alternatywnego systemu wyklucza z obrotu wskazane przez Komisję instrumenty finansowe, w przypadku, gdy obrót nimi zagraża w sposób istotny prawidłowemu funkcjonowaniu alternatywnego systemu obrotu lub bezpieczeństwu obrotu dokonywanego w tym alternatywnym systemie obrotu, albo powoduje naruszenie interesów inwestorów.

U. Ryzyko dotyczące możliwości nałożenia kary upomnienia lub kary pieniężnej

Zgodnie z §17c Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu, jeżeli emitent nie przestrzega zasad lub przepisów obowiązujących w alternatywnym systemie obrotu lub nie wykonuje lub nienależycie wykonuje obowiązki określone w Rozdziale V Regulaminu ASO, w szczególności obowiązki określone w §15a i 15b lub w §17 - 17b, Giełda jako organizator alternatywnego systemu może, w zależności od stopnia i zakresu powstałego naruszenia lub uchybienia:

- upomnieć emitenta,
- nałożyć na emitenta karę pieniężną w wysokości do 50.000 zł.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Giełda jako organizator Alternatywnego Systemu, podejmując decyzję o nałożeniu kary upomnienia lub kary pieniężnej może wyznaczyć emitentowi termin na zaniechanie dotychczasowych naruszeń lub podjęcie działań mających na celu zapobieżenie takim naruszeniom w przyszłości, w szczególności może zobowiązać emitenta do opublikowania określonych dokumentów lub informacji w trybie i na warunkach obowiązujących w alternatywnym systemie obrotu.

W przypadku gdy emitent nie wykonuje nałożonej na niego kary lub pomimo jej nałożenia nadal nie przestrzega zasad lub przepisów obowiązujących w alternatywnym systemie obrotu bądź nie wykonuje lub nienależyte wykonuje obowiązki określone w Rozdziale V Regulaminu ASO, lub też nie wykonuje obowiązków nałożonych na niego na podstawie §17c ust. 2 Regulaminu ASO, Giełda, jako organizator alternatywnego systemu może nałożyć na emitenta karę pieniężną, przy czym kara ta łącznie z karą pieniężną nałożoną na podstawie §17c ust. 1 pkt 2) Regulaminu ASO nie może przekraczać 50.000 zł.

W terminie 10 dni roboczych od daty przekazania emitentowi decyzji o nałożeniu kary pieniężnej emitent może złożyć na piśmie wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy. Wniosek uważa się za złożony w dacie wpłynięcia oryginału wniosku do kancelarii Giełdy jako organizatora alternatywnego systemu. Do czasu upływu terminu do złożenia tego wniosku, a w przypadku złożenia wniosku - do czasu jego rozpatrzenia, decyzja o nałożeniu kary pieniężnej nie podlega wykonaniu.

Giełda jako organizator alternatywnego systemu zobowiązany jest niezwłocznie rozpatrzyć wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy, nie później jednak niż w terminie 30 dni roboczych od dnia jego złożenia, po uprzednim zasięgnięciu opinii Rady Giełdy. W przypadku gdy konieczne jest uzyskanie dodatkowych informacji, oświadczeń lub dokumentów, bieg terminu do rozpatrzenia tego wniosku, rozpoczyna się od dnia przekazania wymaganych informacji. Decyzja podjęta na tej podstawie nie może nakładać na emitenta kary pieniężnej wyższej niż określona w decyzji, której dotyczy wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy. Jeżeli Giełda, jako organizator alternatywnego systemu uzna, że wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy zasługuje w całości na uwzględnienie, może uchylić lub zmienić zaskarżoną uchwałę, bez zasięgnięcia opinii Rady Giełdy.

Zgodnie z §17c ust. 10 Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu emitent zobowiązany jest wpłacić pieniądze z tytułu nałożonej kary pieniężnej na wyodrębnione konto Fundacji GPW (numer KRS: 0000563300), dedykowane finansowaniu prowadzenia przez tę fundację działalności edukacyjnej w zakresie wspierania rozwoju rynku kapitałowego oraz promocji i upowszechniania wiedzy ekonomicznej wśród społeczeństwa. Wpłata powinna nastąpić w terminie 10 dni roboczych od dnia, od którego decyzja o jej nałożeniu podlega wykonaniu. Kopię dowodu wpłaty kwoty, o której mowa w zdaniu pierwszym, emitent zobowiązany jest niezwłocznie przekazać Giełdzie, jako organizatorowi alternatywnego systemu.

V. Ryzyko dotyczące możliwości nakładania na Spółki kar administracyjnych przez KNF za niewykonanie obowiązków wynikających z przepisów prawa

Zgodnie z art. 10 ust. 5 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 184, poz. 1539 z późn. zm.), Emitent ma obowiązek w ciągu 14 dni licząc od dnia:

- przydziału akcji, a w przypadku niedokonywania przydziału – od dnia ich wydania,
- dopuszczenia akcji do obrotu na rynku regulowanym lub ich wprowadzenia do alternatywnego systemu obrotu,

do dokonania wpisu do ewidencji akcji, o której mowa w art. 10 ust. 1 Ustawy o ofercie.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Zgodnie z art. 96 ust. 13 tej ustawy, jeśli emitent nie dopełni obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 4 i 5 tej ustawy, będzie podlegał karze pieniężnej do wysokości 100.000 zł (sto tysięcy złotych), nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Ponadto Komisja Nadzoru Finansowego może nałożyć na emitenta inne kary administracyjne za niewykonanie obowiązków wynikających z powołanej powyżej Ustawy o ofercie publicznej oraz Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. obrotie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 30 Rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku, Komisja Nadzoru Finansowego posiada uprawnienia do stosowania odpowiednich sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych w związku m.in. z naruszeniami o których mowa w art. 14 i 15, art. 16 ust. 1 i 2, art. 17 ust. 1, 2, 4, 5 i 8, art. 18 ust. 1–6, art. 19 ust. 1, 2, 3, 5, 6, 7 i 11 oraz art. 20 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku (wykorzystywanie i bezprawne ujawnianie informacji poufnych, manipulacje na rynku, nadużycia na rynku, przekazywanie informacji poufnych do publicznej wiadomości, listy osób mające dostęp do informacji poufnych, transakcje wykonywane przez osoby pełniące obowiązki zarządcze, rekomendacje inwestycyjne i statystyki).

Zgodnie z ust. 2 tego artykułu, państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z prawem krajowym, by w razie wystąpienia naruszeń, o których mowa w art. 30 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), właściwe organy miały uprawnienia do nakładania m.in. następujących sankcji administracyjnych:

- a) w przypadku osoby fizycznej – maksymalnych administracyjnych sankcji pieniężnych w wysokości co najmniej:
  - (i). w przypadku naruszeń art. 14 i 15 – 5 000 000 EUR, a w państwie członkowskim, w którym walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 2 lipca 2014 r.;
  - (ii). w przypadku naruszeń art. 16 i 17 – 1 000 000 EUR, a w państwie członkowskim, w którym walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 2 lipca 2014 r.;
  - (iii). w przypadku naruszeń art. 18, 19 i 20 – 500 000 EUR, a w państwie członkowskim, w którym walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 2 lipca 2014 r.;
- b) w przypadku osoby prawnej – maksymalnych administracyjnych sankcji pieniężnych w wysokości co najmniej:
  - (i). w przypadku naruszeń art. 14 i 15 – 15 000 000 EUR lub 15 % całkowitych rocznych obrotów osoby prawnej na podstawie ostatniego dostępnego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający, a w państwie członkowskim, w którym walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 2 lipca 2014 r.;
  - (ii). w przypadku naruszeń art. 16 i 17 – 2 500 000 EUR lub 2 % całkowitych rocznych obrotów na podstawie ostatniego dostępnego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający, a w państwie członkowskim, w którym walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 2 lipca 2014 r.; oraz
  - (iii). w przypadku naruszeń art. 18, 19 i 20 – 1 000 000 EUR, a w państwie członkowskim, w którym walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 2 lipca 2014 r.

Zgodnie art. 96 Ustawy o ofercie, w przypadku, gdy Emitent nie wykonuje lub nienależy wykonywać obowiązki wynikające z Ustawy o ofercie oraz z Rozporządzenia MAR, Komisja Nadzoru Finansowego może podjąć decyzję o wykluczeniu akcji z obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu, albo nałożyć karę pieniężną (w zależności od typu i wagi naruszenia):

- w zakresie określonym w art. 96 ust. 1, art. oraz art. 96 ust. 1c. Ustawy o Ofercie - do 1.000.000 zł;
- w zakresie określonym w art. 96 ust. 1b. Ustawy o Ofercie - do 5.000.000 zł;
- w zakresie określonym w art. 96 ust. 1e. Ustawy o Ofercie - do 5.000.000 zł albo kwoty stanowiącej 5% całkowitego przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym za

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

---

rok obrotowy, jeżeli przekracza on ww. kwotę, a w przypadku gdy jest możliwe ustalenie kwoty korzyści osiągniętej lub straty unikniętej przez Emitenta w wyniku naruszenia obowiązków, Komisja może nałożyć karę pieniężną do wysokości dwukrotnej kwoty osiągniętej korzyści lub unikniętej straty albo zastosować wykluczenie z obrotu oraz karę pieniężną łącznie. W decyzji o wykluczeniu papierów wartościowych z obrotu Komisja określa termin, nie krótszy niż 14 dni, po upływie którego następuje wycofanie papierów wartościowych z obrotu.

Ponadto za niewywiązanie się z obowiązków w zakresie określonym w art. 96 ust. 1i. Ustawy o ofercie, tj. za naruszenie przepisu dotyczącego obowiązku niezwłocznego przekazania informacji poufnej do wiadomości publicznej na podstawie art. 17 ust. 1 Rozporządzenia MAR, lub naruszenia trybu i warunków opóźnienia na własną odpowiedzialność publikacji informacji poufnej określonych w art. 17 ust. 4-8 Rozporządzenia MAR, KNF może nałożyć na danego Emitenta karę pieniężną w wysokości do 10.346.000 zł lub kwoty stanowiącej 2% całkowitego przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy, jeżeli przekracza on ww. kwotę, a w przypadku gdy jest możliwe ustalenie kwoty korzyści osiągniętej lub straty unikniętej przez Emitenta w wyniku naruszenia tych obowiązków - karę pieniężną do wysokości trzykrotnej kwoty osiągniętej korzyści lub unikniętej straty.

Zgodnie z art. 176 ust. 1 Ustawy o

obrocie w przypadku, gdy Emitent

nie wykonuje lub nienależyście

wykonuje obowiązki, o których

mowa w art. 18 ust. 1–6

Rozporządzenia MAR, KNF może, w

drodze decyzji, nałożyć karę

pieniężną do wysokości 4.145.600

zł lub do kwoty stanowiącej

równowartość 2% całkowitego

rocznego przychodu wykazanego w

ostatnim zbadanym sprawozdaniu

finansowym za rok obrotowy, jeżeli

przekracza ona 4.145.600 zł. W

przypadku gdy jest możliwe

ustalenie kwoty korzyści osiągniętej

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

---

lub straty unikniętej przez Emitenta w wyniku naruszeń, o których mowa w art. 176 ust. 1 Ustawy o obrocie przytoczonym powyżej, zamiast kary, o której mowa w art. 176 ust. 1 Ustawy o obrocie, KNF może nałożyć karę pieniężną do wysokości trzykrotnej kwoty osiągniętej korzyści lub unikniętej straty. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów Rozporządzenia MAR w zakresie wskazanym powyżej (art. 18 ust. 1–6 Rozporządzenia MAR) KNF może nakazać Emitentowi, który dopuścił się naruszenia, zaprzestania dalszego naruszania tych przepisów oraz zobowiązać go do podjęcia we wskazanym terminie działań, które mają zapobiegać naruszaniu tych przepisów w przyszłości. Środek ten może być stosowany bez względu na zastosowanie innych sankcji za naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 176 Ustawy o obrocie

---

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

---

wskazanych powyżej. Komisja może nałożyć na osobę, która w tym okresie pełniła funkcję członka zarządu emitenta karę pieniężną do wysokości 2 072 800 zł. KNF, nakładając sankcję, o której mowa powyżej, uwzględnia okoliczności, o których mowa w art. 31 ust. 1 Rozporządzenia MAR. Ponadto zgodnie z art. 176a Ustawy o obrocie, gdy Emitent lub sprzedający nie wykonuje lub nienależycie wykonuje obowiązki wynikające z art. 5 Ustawy o obrocie, Komisja może nałożyć karę pieniężną do wysokości 1.000.000 zł. W przypadku nałożenia takiej kary obrót instrumentami finansowymi Emitenta może stać się utrudniony bądź niemożliwy. Ponadto nałożenie kary finansowej na Emitenta przez KNF może mieć istotny wpływ na pogorszenie wyniku finansowego za dany rok obrotowy.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

---

79. Zmiany osobowe w

Zarządzie w trakcie roku

Dnia 06.11.2023 r. Pan Maciej Pawluk złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu.

Dnia 06.11.2023 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy odwołało Panią Annę Bieńczyk z funkcji Członka Rady Nadzorczej i powołało do Rady Nadzorczej Pana Macieja Pawluka.

W dniu 07.11.2023 r. Rada Nadzorcza powołała na stanowisko Prezesa Zarządu Pana Jana Karaszewskiego.

80. Wpływ Covid na

działalność Spółki

Z tytułów Covid Spółka w 2023 r. nie odnotowała istotnych odchyień w zakresie prowadzonej działalności.

AQUATECH S.A.

00-019 Warszawa, ul. Złota 7/48

Polityka Rachunkowości

styczeń 2017

SPIS TREŚCI

I.	ZATWIERDZENIE POLITYKI RACHUNKOWOŚCI	5
II.	WPROWADZENIE.....	6
A.	CEL	6
B.	HARMONOGRAM WEJŚCIA W ŻYCIE	6
C.	PODSTAWA PRAWNA	6
D.	OKREŚLENIE ROKU OBROTOWEGO ORAZ OKRESÓW SPRAWOZDAWCZYCH.....	7
E.	MIEJSCE PROWADZENIA I PRZECHOWYWANIA KSIĄG RACHUNKOWYCH	7
F.	NADRZĘDNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	7
III.	ZMIANA POLITYKI RACHUNKOWOŚCI ORAZ KOREKTA BŁĘDU PODSTAWOWEGO	10
A.	BŁĄD PODSTAWOWY	10
B.	ZMIANY POLITYKI RACHUNKOWOŚCI.....	11
C.	ZMIANA SZACUNKÓW SKŁADNIKA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
IV.	METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO.....	13
A.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE	14
B.	ŚRODKI TRWAŁE I ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE	18
C.	PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW.....	22
D.	NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	23
E.	INWESTYCJE W NIERUCHOMOŚCI	24
F.	INSTRUMENTY FINANSOWE (AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE).....	24
G.	DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE.....	25
H.	KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	27
I.	ZAPASY	28
J.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG.....	30
K.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE	31
L.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE CZYNNE I BIERNE KOSZTÓW	33
M.	KAPITAŁ WŁASNY.....	34
N.	REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	36
O.	ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	37
P.	ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, W TYM Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG.....	38

Q.	FUNDUSZE SPECJALNE.....	39
R.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW	40
S.	LEASING	40
T.	PODATEK DOCHODOWY.....	41
U.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	43
V.	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE.....	45
W.	PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	47
X.	WYCENA AKTYWÓW I PASYWÓW WYRAŻONYCH W WALUTACJ OBCYCH	50
V.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA	51
A.	SPRAWOZDANIE FINANSOWE	51
B.	PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH I SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	53
C.	USTALANIE I SPRAWDZANIE STANU AKTYWÓW I PASYWÓW ZA POMOCĄ INWENTARYZACJI	55
D.	PRZECHOWYWANIE I ARCHIWIZOWANIE DOKUMENTACJI KSIĘGOWEJ	55
E.	UDOSTĘPNIANIE DANYCH I DOKUMENTÓW.....	56
VI.	SYSTEM INFORMATYCZNY SŁUŻĄCY PROWADZENIU RACHUNKOWOŚCI	57
A.	OPISU SYSTEMU PRZETWARZANIA DANYCH.....	57
B.	ZASADY UŻYTKOWANIA OPROGRAMOWANIA	57
C.	OPIS SYSTEMU SŁUŻĄCEGO OCHRONIE DANYCH.....	57
VII.	ZAKŁADOWY PLAN KONT	58
VIII.	WYKAZ KSIĄG RACHUNKOWYCH	62

I. ZATWIERDZENIE POLITYKI RACHUNKOWOŚCI

Zarządzenie Zarządu AQUATECH S.A.
z dnia 2.01.2017 r.

w sprawie: Polityki Rachunkowości

Na podstawie art. 10 Ustawy o rachunkowości (tekst jednolity - Dz. U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) zarządza się co następuje:

§1

Z dniem 2 stycznia 2017 roku wprowadza się załączony dokument jako Politykę Rachunkowości AQUATECH S.A. obowiązującą dla sprawozdań finansowych sporządzanych po dniu **1 stycznia 2017 roku**.

§2

Z dniem 1.01.2017 r. traci moc Polityka rachunkowości wprowadzona Uchwałą Zarządu z dnia 9.10.2015 r.

Prezes Zarządu

II. WPROWADZENIE

A. CEL

1. Polityka rachunkowości ma służyć określeniu jednolitych zasad rachunkowości stosowanych przez **AQUATECH S.A.**
2. Spółka zobowiązana jest do sporządzania sprawozdań finansowych dla właścicieli, inwestorów i organów administracji państwowej. Roczne sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłych rewidentów, jeśli wynika to z przepisów Ustawy o rachunkowości.
3. Odpowiedzialność za zapewnienie spójności i integralności sprawozdania finansowego ponosi Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki sporządzający sprawozdanie finansowe. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki ponosi również odpowiedzialność za stworzenie i wprowadzenie zasad kontroli wewnętrznej, która zapewni stosowanie przyjętych zasad rachunkowości, zapewniających rzetelną sprawozdawczość finansową.

B. HARMONOGRAM WEJŚCIA W ŻYCIE

1. Jednolite zasady rachunkowości wchodzi w życie z dniem **1 stycznia 2017 roku**.

C. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa – Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity - Dz. U. z 2017 r, poz. 1047 z późniejszymi zmianami),
2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. z 2001 roku Nr 149, poz.1674),
3. KSR - Krajowe Standardy Rachunkowości, wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości,
4. MSSF - Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, wydane przez International Accounting Standards Bard IASC.

D. OKREŚLENIE ROKU OBROTOWEGO ORAZ OKRESÓW SPRAWOZDAWCZYCH

Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy, rozpoczynający się 1 stycznia, a kończący się 31 grudnia.

Stosowanym okresem sprawozdawczym jest miesiąc. Określone w niniejszej polityce rachunkowości zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

E. MIEJSCE PROWADZENIA I PRZECHOWYWANIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

Księgi rachunkowe prowadzone są przez podmiot zewnętrzny na podstawie zawartej umowy tj. KK Kancelaria Biegłego Rewidenta Katarzyna Kwiatkowska, ul. Wojska Polskiego 84 12-200 Pisz. Księgi rachunkowe za rok bieżący i co najmniej go poprzedzający przechowywane są pod powyższym adresem. Dokumentacja dotycząca wcześniejszych lat obrotowych przechowywana jest pod adresem ul. Poznańska 148, 18-400 Łomża.

F. NADRZĘDNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zgodnie z Ustawą zadaniem Kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki jest zapewnienie wyodrębnienia w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego spółki, przy zachowaniu wymienionych dalej nadrzędnych zasad rachunkowości, gwarantujących wierne odzwierciedlenie ekonomicznej treści zdarzeń i transakcji, a nie tylko ich formy prawnej.

Zasady obowiązujące przy sporządzaniu sprawozdań finansowych, są następujące:

Zasada kontynuacji działania

Zasada kontynuacji działania zakłada, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w nie zmniejszonym istotnie zakresie, jeżeli nie jest to niezgodne z przepisami prawa lub rzeczywistością gospodarczą. Przyjęcie takiego założenia uzasadnia wycenę posiadanych zasobów i ich stopniowego zużycia na podstawie faktycznie poniesionych kosztów (zasada kosztu historycznego).

Odstąpienie od zasady kontynuacji działania musi być uzasadnione stanem prawnym (likwidacja, upadłość, przekazanie, podział, lub sprzedaż związane z obniżeniem wartości aktywów netto, wygaśnięcie umowy Spółki bądź koncesji stanowiącej podstawę jej działalności) lub rzeczywistością gospodarczą (utrata istotnego rynku zbytu, brak płynności, ponoszone straty itp.).

W przypadku utraty zdolności do kontynuowania działalności posiadane zasoby wycenione będą w cenach sprzedaży netto oraz utworzona zostanie rezerwa na przewidywane dodatkowe koszty i straty spowodowane zaprzestaniem działalności lub jej znacznym ograniczeniem.

Zasada memoriału

Zasada memoriału nakłada obowiązek ujęcia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym wszystkich operacji gospodarczych w momencie ich powstania, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Zasada współmierności

Zasada współmierności zapewnia, że w wyniku finansowym danego okresu zostaną ujęte wszystkie koszty, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniły się do powstania przychodów tego okresu.

Koszty dotyczące danego okresu są to koszty poniesione oraz koszty, które zostaną poniesione w następnym okresie, jeżeli dotyczą danego okresu.

Przez związek kosztów z przychodami danego roku należy rozumieć powiązanie w sposób bezpośredni z konkretnym przychodem tego roku lub w sposób pośredni z ogółem przychodów, co oznacza, że w przyszłości nie będzie można tych kosztów przyporządkować do konkretnego przychodu. Koszty te obciążą wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

Zasada ostrożności

Zasada ostrożności zapewnia dokonanie realnej wyceny aktywów, a także kompletnego wykazania zobowiązań oraz uznanie przychodów za zrealizowane wówczas, jeżeli jest to praktycznie pewne, a ujęcie kosztów z chwilą ich poniesienia, co zapewni, że aktywa i przychody nie będą zawyżone, a zobowiązania i koszty zaniżone. Stosowanie zasady ostrożnej wyceny nie oznacza, że w jednostce mogą być tworzone ukryte kapitały lub nadmierne rezerwy, gdyż w takim przypadku sprawozdanie finansowe nie byłoby neutralne i wiarygodne.

Zasada ciągłości

Zasada ciągłości obejmuje ciągłość formalno-rachunkową, długość okresu sprawozdawczego, powiązanie bilansu zamknięcia z bilansem otwarcia, jak również ciągłość zastosowanych i raz przyjętych zasad wyceny aktywów i pasywów, klasyfikacji, prezentacji oraz metod zaliczania przychodów i rozliczania kosztów oraz zapewnienie porównywalności informacji finansowych za kolejne lata obrotowe.

Zmiana przyjętych rozwiązań na inne, przewidziane ustawą może nastąpić w dowolnym terminie ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, a przyczyny i wpływ tych zmian na wynik finansowy zostaną wykazane w informacji dodatkowej oraz zostanie zapewniona porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian.

Zasada istotności

Zasada istotności dotyczy prezentacji w sprawozdaniu finansowym informacji, które są przydatne i ważne dla oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego. Z zasadą istotności związana jest zasada indywidualnej wyceny, wymagająca oddzielnej wyceny poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też strat i zysków nadzwyczajnych oraz zasada zakazu kompensat określająca, iż nie można kompensować (saldować) ze sobą różnych, co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów.

Spółka przyjmuje następujące kryteria dla ustalenia poziomu istotności ogólnej:

1. dla pozycji bilansowej - **wskaźnik 1,5% sumy bilansowej,**
2. dla pozycji rachunku zysków i strat - **wskaźnik 0,5% przychodów ogółem.**

Spółka przyjmuje następujące istotności częściowe, liczone do poszczególnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat:

- dla pozycji bilansu

$$Icz \cdot dla \cdot pozycji \cdot bilansu = suma \cdot bilansowa \times 1,5\% \times \sqrt{\frac{pozycja \cdot bilansowa}{suma \cdot bilansowa}}$$

przy czym dla pozycji środki pieniężne, kapitały i kredyty przyjmuje się wskaźnik istotności częściowej „zero”, co oznacza, że nie dopuszcza się żadnych błędów w tych pozycjach.

- dla pozycji rachunku zysków i strat

$$Icz \cdot dla \cdot pozycji \cdot RZiS = przychody \times 0,5\% \times \sqrt{\frac{pozycja \cdot RZiS}{przychody}}$$

Przyjęty poziom istotności oznacza, do jakiej kwoty można nie wprowadzać korekt do sprawozdania finansowego, aby uznać je za prawidłowe. Jednakże Kierownik spółki może podjąć decyzję o wprowadzeniu wszystkich korekt w roku sprawozdawczym bez względu na ich wysokość.

III. ZMIANA POLITYKI RACHUNKOWOŚCI ORAZ KOREKTA BŁĘDU PODSTAWOWEGO

Jedną z podstawowych cech jakościowych sprawozdań finansowych jest porównywalność danych finansowych za wszystkie zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym okresy sprawozdawcze. Dotyczy to w szczególności porównywalności wyników okresu bieżącego z wynikiem okresu poprzedniego oraz porównywalności wszystkich pozycji szczegółowych sprawozdania finansowego.

A. BŁĄD PODSTAWOWY

Błąd podstawowy to błąd wykryty w bieżącym roku obrotowym, ale popełniony w poprzednim roku obrotowym (poprzednich latach obrotowych), którego znaczenie jest na tyle istotne, iż w świetle jego ujawnienia nie można stwierdzić czy sprawozdanie finansowe za poprzedni okres lub kilka poprzednich okresów było wiarygodne, czy rzetelnie i jasno przedstawiało sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy na dzień jego sporządzenia.

Ujęcie korekty w sprawozdaniu finansowym

Kwota korekty błędu podstawowego odnoszącego się do ubiegłych okresów obrotowych powinna zostać wykazana w sprawozdaniu finansowym jako korekta zysku/straty z lat ubiegłych. Dane porównywalne powinny zostać przekształcone, z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to niewykonalne ze względów praktycznych. Przez przekształcenie danych porównywalnych należy rozumieć doprowadzenie danych roku poprzedniego do porównywalności z danymi roku bieżącego. W tym celu należy kwotę błędu podstawowego wykazać w sprawozdaniu finansowym za rok poprzedni w następujący sposób:

1. jeżeli błąd podstawowy powstał w roku poprzednim – jako obciążenie wyniku finansowego tego roku,
2. jeżeli błąd podstawowy powstał w latach poprzedzających rok poprzedni – jako obciążenie zysku/straty z lat ubiegłych.

Ujawnienie dodatkowych informacji

Dodatkowo w informacji dodatkowej należy ujawnić:

1. rodzaj popełnionego błędu podstawowego,
2. kwotę korekty dotyczącej bieżącego okresu obrotowego i każdego prezentowanego w sprawozdaniu poprzedniego okresu,
3. kwotę korekty odnoszącej się do okresów poprzedzających prezentowane okres,
4. fakt przekształcenia danych porównywalnych, lub informację o tym, że ich przekształcenie jest ze względów praktycznych niewykonalne.

B. ZMIANY POLITYKI RACHUNKOWOŚCI

Zmiany polityki rachunkowości należy dokonać jedynie wtedy, gdy mają miejsce zmiany standardów rachunkowości oraz gdy Jednostka dokonuje zmian w celu zapewnienia lepszej prezentacji sprawozdań finansowych.

Ujęcie korekty w sprawozdaniu finansowym

W celu zapewnienia porównywalności danych finansowych zmiany polityki rachunkowości należy zastosować również w odniesieniu do danych porównywalnych (zwykle rok poprzedni) prezentowanych w sprawozdaniu finansowym za rok bieżący, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie ma możliwości rozsądnego ustalenia kwoty wynikających ze zmiany korekt odnoszących się do ubiegłych okresów obrotowych. Korekty wynikające ze zmiany polityki rachunkowości powinny zostać wykazane jako korekty zysku/straty z lat ubiegłych. Należy przekształcić dane porównywalne z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to niewykonalne ze względów praktycznych. Do prezentacji danych porównywalnych mają zastosowanie zasady określone dla prezentacji danych porównywalnych w przypadku błędu podstawowego. Doprowadzenie do porównywalności polega na przeliczeniu danych finansowych za rok poprzedni według zasad obowiązujących w roku bieżącym. W przypadku doprowadzenia danych za rok poprzedni do porównywalności nie dokonuje się korekt zapisów w księgach rachunkowych poprzedniego roku (doprowadzanego do porównywalności).

Dane porównywalne ujmuje się bezpośrednio w bilansie, rachunku zysków i strat itd. podając w informacji dodatkowej opis zmian. Nie jest dopuszczalne prezentowanie danych porównywalnych wyłącznie w informacji dodatkowej.

Ujawnienie dodatkowych informacji

Dodatkowo w informacji dodatkowej należy ujawnić:

1. przyczyny zmiany polityki rachunkowości,

2. kwotę korekty za okres bieżący oraz każdy przeszły, który jest prezentowany,
3. kwotę korekt za okresy przeszłe, które włączone zostały do danych porównywalnych,
4. fakt, że dane porównywalne zostały sporządzone lub że nie jest to wykonalne.

C. ZMIANA SZACUNKÓW SKŁADNIKA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Szacunek to proces ustalania wartości składnika sprawozdania finansowego wymagającego własnego osądu na podstawie najbardziej aktualnych, dostępnych i wiarygodnych informacji. Na Jednostce ciąży obowiązek ciągłej weryfikacji szacunków w zależności od zmieniających się okoliczności stanowiących podstawę ich dokonania. Do najczęściej występujących szacunków zaliczane są:

1. stawki amortyzacyjne,
2. rezerwy,
3. odpisy aktualizujące.

Ujęcie korekty w sprawozdaniu finansowym

Zmiany szacunku poszczególnego składnika sprawozdania finansowego należy uwzględnić przy obliczaniu zysku/straty netto w okresie, w którym ma miejsce zmiana szacunku, jeśli dotyczy tego okresu lub w okresie, w którym ma miejsce zmiana lub w przyszłych okresach, jeżeli dotyczy wszystkich okresów. Skutki zmiany szacunku w celu uzyskania porównywalności danych należy zaprezentować przy zachowaniu kryteriów klasyfikacyjnych zastosowanych w latach poprzednich, tzn. ująć w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której sklasyfikowano wcześniej wartość szacunku.

Ujawnienie dodatkowych informacji

Dodatkowo w informacji dodatkowej należy ujawnić:

1. rodzaj i kwotę zmiany wartości szacunkowej, która wywołuje istotne skutki w bieżącym okresie obrotowym lub w okresach przyszłych,
2. fakt, że dane porównywalne zostały sporządzone lub że nie jest to wykonalne.

IV. METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

W zakresie metod wyceny aktywów i pasywów w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy, z założeniem, że spółka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność gospodarczą w nie zmniejszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości oraz w zakresie metod ustalania wyniku finansowego, przyjęto następujące rozwiązania:

Poszczególne składniki aktywów i pasywów należy wycenić według rzeczywiście poniesionych na ich nabycie (wytworzenie) cen (kosztów) z zachowaniem zasady ostrożności. W wyniku finansowym spółki, bez względu na jego wysokość należy uwzględnić:

1. Zmniejszenia wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również dokonywane w postaci odpisów amortyzacyjnych.
2. Wyłączenie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne.
3. Wszystkie poniesione koszty operacyjne i straty nadzwyczajne.
4. Rezerwy na znane spółkom ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

Z zapisu art. 7 ust 1 ustawy o rachunkowości wynika obowiązek uwzględniania w wyniku finansowym (bez względu na jego wysokość) zmniejszeń wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów. Przepis ten rozszerza obecnie zakres obowiązkowych odpisów aktualizujących wartość środków obrotowych, a zatem umożliwia bieżące ujmowanie skutków utraty wartości handlowej w wyniku finansowym spółki w oderwaniu od jej przyczyny. Nie narusza to również zasady ostrożnej wyceny.

Zasada ostrożności przewiduje, że bez względu na kształtowanie się wyniku finansowego należy w nim uwzględnić:

1. Każdego rodzaju zmniejszenia wartości użytkowej, handlowej lub innej aktywów, które spowodują, że nie nastąpi pierwotnie spodziewany dopływ korzyści ekonomicznych z ich posiadania.
2. Tylko te należności z tytułu pozostałych przychodów operacyjnych oraz zysków nadzwyczajnych, które są niewątpliwe.
3. Wszelkie zobowiązania, w tym także w postaci rezerwy, z tytułu poniesienia jakichkolwiek pozostałych kosztów operacyjnych, strat nadzwyczajnych oraz wynikające z istniejącego obowiązku pokrycia grożących strat i skutków ryzyka w związku z już zaistniałymi zdarzeniami.

Ubytek wartości aktywów spółki odzwierciedlać będą:

1. Planowe odpisy amortyzacyjne wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (dokonywane za pomocą okresowo weryfikowanych stawek).
2. Odpisy aktualizujące wykazaną w księgach rachunkowych wartość aktywów trwałych, spowodowane trwałą utratą tej wartości.
3. Odpisy aktualizujące wartość aktywów obrotowych, gdy cena ich nabycia (koszt wytworzenia) bądź kwota wymaganej zapłaty jest wyższa od ceny sprzedaży netto, ceny rynkowej, czy dającej się realnie zainkasować kwoty.

A. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

Wartości niematerialne i prawne to zaliczane do aktywów trwałych, nabyte przez jednostkę prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok oraz przeznaczone do używania na potrzeby jednostki.

Jedną z form przeznaczenia składnika wartości niematerialnych i prawnych do używania na potrzeby jednostki może być oddanie takiego aktywa do używania innemu podmiotowi gospodarczemu na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony. W sytuacji takiej o zaliczeniu składnika wartości niematerialnych i prawnych do aktywów trwałych jednej ze stron umowy decydują zasady określone w art. 3 ust. 4 Ustawy o rachunkowości, które mają zastosowanie zarówno w przypadku, gdy jednostka występuje w roli korzystającego (przyjmującego składnik majątkowy do używania), jak i w przypadku, gdy jednostka oddaje takie składniki majątkowe do używania innym podmiotom gospodarczym.

Ujęcie w sprawozdaniu finansowym składnika wartości niematerialnych i prawnych następuje pod warunkiem spełnienia poniższych dwóch warunków łącznie:

1. jest prawdopodobne, że jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi wartości niematerialnych i prawnych oraz
2. istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia wartości danego składnika wartości niematerialnych i prawnych (składnik posiada cenę nabycia lub koszt wytworzenia albo inną wartość, którą można wiarygodnie określić).

W odniesieniu do wartości niematerialnych i prawnych mających charakter inwestycyjny zastosowanie mają zasady odnoszące się do inwestycji.

Wycena – ujęcie początkowe

Początkowe ujęcie składnika wartości niematerialnych i prawnych następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika aktywów (tj. kwotę należną sprzedającemu pomniejszoną o podlegające odliczeniu podatki: od towarów i usług oraz akcyzowy),

obciążenia o charakterze publicznoprawnym (w przypadku importu) oraz nakłady bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania zgodnie z planowanym przeznaczeniem, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku lub składowania. Rabaty, opusty udzielone przez sprzedającego oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów.

Cena nabycia i koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę w okresie jego wytwarzania lub przystosowania do używania, poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania), w tym również:

1. nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
2. koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu finansowania nabycia (wytworzenia) składnika wartości niematerialnych i prawnych, uwzględniający różnice kursowe związane z tymi zobowiązaniami, a pomniejszony o przychody z tego tytułu.

Wycena na dzień bilansowy

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy składniki wartości niematerialnych i prawnych wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe)

Odpisy amortyzacyjne (lub umorzeniowe) odzwierciedlają utratę wartości składników wartości niematerialnych i prawnych - na skutek używania lub upływu czasu - zmniejszając ich wartość początkową. Dokonuje się ich drogą systematycznego, planowego rozłożenia wartości początkowej składnika wartości niematerialnych i prawnych na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następnym po miesiącu, w którym przyjęto składnik wartości niematerialnej i prawnej do używania, a jej zakończenie nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową wartości niematerialnej i prawnej lub przeznaczenia jej do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jej niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości wartości niematerialnej i prawnej.

Moment oddania składnika wartości niematerialnej i prawnej do używania jest udokumentowany dowodem OT.

Kluczowym czynnikiem, który powinien być uwzględniony przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej jest okres ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnej i prawnej, na określenie którego wpływają w szczególności:

1. tempo postępu techniczno-ekonomicznego,
2. wydajność wartości niematerialnej i prawnej,

3. prawne lub inne ograniczenia czasu używania wartości niematerialnej i prawnej,
4. przewidywana przy likwidacji cena sprzedaży netto istotnej pozostałości wartości niematerialnej i prawnej.

Odpisy amortyzacyjne od składników wartości niematerialnych i prawnych dokonywane są przy zastosowaniu metody liniowej przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stosowanie stawek wynikających z przepisów podatkowych jest możliwe jedynie w sytuacjach, kiedy stawki te odpowiadają szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych i prawnych.

Stawki amortyzacyjne dla typowych pozycji wartości niematerialnych i prawnych wynoszą:

1. oprogramowanie komputerów 20%-50%,
2. koncesje, licencje, prawa do patentów itp. 50%.

Okres lub stawkę i metodę amortyzacji składnika wartości niematerialnych i prawnych należy ustalić na dzień przyjęcia go do używania.

Wartości niematerialne i prawne o wartości nie przekraczającej **3.500,00 zł** nie są uznawane za aktywa trwałe i są odpisywane w ciężar kosztów zużycia materiałów w miesiącu oddania do używania i ujmowane w ewidencji pozabilansowej.

Poprawność stawek amortyzacji stosowanych w odniesieniu do poszczególnych składników wartości niematerialnych i prawnych jest przez jednostkę weryfikowana nie rzadziej niż raz do roku. Wszelkie zmiany wynikające z weryfikacji stawek amortyzacyjnych wpływają (jako zmiana wielkości szacunkowych) na odpowiednią korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Trwała utrata wartości

Z trwałą utratą wartości mamy do czynienia w sytuacjach, kiedy istnieje duże prawdopodobieństwo, że wykazywany w księgach jednostki składnik wartości niematerialnych i prawnych nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. W sytuacjach takich jednostka dokonuje, w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, odpisu aktualizującego.

Odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego składnika wartości niematerialnych i prawnych nad jego wartością odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika wartości niematerialnych i prawnych lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość użytkowa jest natomiast bieżącą (zdyskontowaną), szacunkową wartością przyszłych przepływów środków pieniężnych, których wystąpienia oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika wartości niematerialnych i prawnych oraz jego zbycia na koniec okresu użytkowania.

W odniesieniu do odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości jednostka stosuje zasady określone w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 4 „Utrata wartości aktywów”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Prace badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Natomiast przez prace rozwojowe rozumie się praktyczne zastosowanie odkryć badawczych lub też osiągnięć innej wiedzy w planowaniu lub projektowaniu produkcji nowych lub znacznie udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów technologicznych, systemów lub usług, które ma miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej lub ich zastosowaniem.

Wszelkie koszty poniesione na etapie prac badawczych są odnoszone w ciężar rachunku zysków i strat okresu, w którym zostały poniesione. Jeśli dokonanie podziału procesu powstawania składnika aktywów na etap prac badawczych oraz etap prac rozwojowych nie jest możliwe, to jednostka gospodarcza traktuje nakłady na przedsięwzięcie prowadzące do wytworzenia składnika wartości niematerialnych, tak jakby zostały poniesione wyłącznie na etapie prac badawczych.

Składnik wartości niematerialnych i prawnych powstały w wyniku prac rozwojowych powinien być ujęty wtedy i tylko wtedy, gdy jednostka gospodarcza jest w stanie udowodnić:

1. możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych i prawnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży (ocena z technicznego punktu widzenia),
2. zamiar ukończenia składnika oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
3. zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika,
4. sposób, w jaki składnik będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne (m.in. jednostka powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi lub na sam składnik, lub - jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę - użyteczność składnika wartości niematerialnych),
5. dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika oraz
6. możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi.

Nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym wytworzonych we własnym zakresie znaków firmowych, tytułów wydawniczych, wykazów odbiorców i innych pozycji o podobnym charakterze.

Okres dokonywania odpisów od aktywowanych kosztów zakończonych prac rozwojowych wynosi 5 lat.

Wartość firmy

Wartość firmy to różnica między ceną nabycia określonej jednostki lub zorganizowanej jej części a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów netto. W sytuacji odwrotnej tzn., kiedy cena nabycia jednostki lub zorganizowanej jej części jest niższa od wartości godziwej przejętych aktywów netto, mamy do czynienia z ujemną wartością firmy.

Jako składnik aktywów może zostać wykazana jedynie nabyta wartość firmy. Wartość firmy wytworzona przez jednostkę we własnym zakresie nie może być aktywowana.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową przez okres jej ekonomicznej użyteczności. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności, to okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych wartości firmy nie może być dłuższy niż 5 lat.

Do czynników, które należy uwzględnić przy szacowaniu okresu użytkowania wartości firmy zalicza się m.in.:

1. rodzaj i przewidywany okres działania przejętej firmy,
2. stabilność i przewidywalny okres funkcjonowania gałęzi przemysłu, do której wartość firmy się odnosi,
3. ogólnie dostępne informacje na temat cech wartości firmy w podobnych przedsiębiorstwach i gałęziach przemysłu,
4. skutki utraty przydatności produktów, zmiany popytu i inne czynniki gospodarcze dla przejętej firmy,
5. przewidywany okres zatrudnienia kluczowych pracowników,
6. poziom nakładów na utrzymanie przyszłych korzyści ekonomicznych z przejętej firmy,
7. przewidywane działania konkurentów oraz
8. okres sprawowania kontroli nad przejętą firmą oraz regulacje prawne lub wynikające z umów i przepisów uwarunkowania, które mają wpływ na okres jej użytkowania.

B. ŚRODKI TRWAŁE I ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.

Jedną z form przeznaczenia składnika środków trwałych do używania na potrzeby jednostki może być oddanie takiego aktywa do używania innemu podmiotowi gospodarczemu na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony. W sytuacji takiej o zaliczeniu składnika środków trwałych do aktywów trwałych jednej ze stron umowy decydują zasady określone w art. 3 ust. 4 Ustawy o rachunkowości, które mają zastosowanie zarówno w przypadku, gdy jednostka występuje w roli korzystającego (przyjmującego składnik majątkowy do używania), jak i w przypadku, gdy jednostka oddaje takie składniki majątkowe do używania innym podmiotom gospodarczym.

Środki trwałe w budowie to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego.

Ujęcie w sprawozdaniu finansowym składnika środków trwałych następuje pod warunkiem spełnienia poniższych dwóch warunków łącznie:

1. jest prawdopodobne, że jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu środkowi trwałemu oraz
2. istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia wartości danego środka trwałego (składnik posiada cenę nabycia lub koszt wytworzenia albo inną wartość, którą można wiarygodnie określić).

Wycena – ujęcie początkowe i późniejsze nakłady

Początkowe ujęcie składnika środków trwałych (środków trwałych w budowie) następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika aktywów (tj. kwotę należną sprzedającemu pomniejszoną o podlegające odliczeniu podatki: od towarów i usług oraz akcyzowy), obciążenia o charakterze publicznoprawnym (w przypadku importu) oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku lub składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów.

Cena nabycia i koszt wytworzenia składnika środków trwałych oraz środków trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania), w tym również:

1. nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
2. koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu finansowania nabycia (wytworzenia) środka trwałego, uwzględniający różnice kursowe związane z tymi zobowiązaniami, a pomniejszony o przychody z tego tytułu.

Koszty poniesione po wprowadzeniu środka trwałego do używania, takie jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione. Jeżeli możliwe jest wykazanie, że koszty poniesione na użytkowany już środek trwały spowodowały zwiększenie oczekiwanych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu użytkowania danego składnika środków trwałych ponad korzyści oszacowane pierwotnie (przy początkowym ujęciu), to w takim przypadku zwiększają one wartość początkową danego środka trwałego.

Wycena na dzień bilansowy

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Aktualizacja wyceny może nastąpić jedynie na podstawie odrębnych przepisów.

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe)

Odpisy amortyzacyjne (lub umorzeniowe) odzwierciedlają utratę wartości środków trwałych - na skutek używania lub upływu czasu - zmniejszając ich wartość początkową. Dokonuje się ich drogą systematycznego, planowego rozłożenia wartości początkowej środka trwałego na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następnym po miesiącu, w którym przyjęto środek trwały do używania, a jej zakończenie - nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego.

Moment oddania środka trwałego do używania jest udokumentowany dowodem OT.

Kluczowym czynnikiem, który powinien być uwzględniony przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej jest okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego, na określenie którego wpływają w szczególności:

1. liczba zmian, na których pracuje środek trwały,
2. tempo postępu techniczno-ekonomicznego,
3. wydajność środka trwałego,
4. prawne lub inne ograniczenia czasu używania środka trwałego,
5. przewidywana przy likwidacji cena sprzedaży netto istotnej pozostałości środka trwałego.

Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych dokonywane są przy zastosowaniu metody liniowej, degresywnej lub metody zróżnicowanego odpisu (opierającej się na ustaleniu odpisów amortyzacyjnych na podstawie oczekiwanego użycia składnika aktywów lub wyniku produkcyjnego) przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stosowanie dla celów bilansowych stawek wynikających z przepisów podatkowych jest możliwe jedynie w sytuacjach, kiedy stawki te odpowiadają szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego środka trwałego.

Stawki amortyzacyjne dla typowych pozycji środków trwałych wynoszą według Klasyfikacji Środków Trwałych:

1. grupa 0 – grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów: brak amortyzacji.
2. grupa 1 – budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego: 1,5%-10%
3. grupa 2 – obiekty inżynierii lądowej i wodnej: 4,5%-10%

---

4. grupa 3 – kotły i maszyny energetyczne:	7%
5. grupa 4 – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania:	10%
6. grupa 5 – specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty:	10%-14%
7. grupa 6 – urządzenia techniczne:	10%
8. grupa 7 – środki transportu:	14%-20%
9. grupa 8 – narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie:	14%-20%.

Grunty (z wyjątkiem gruntów służących wydobyciu kopalin metodą odkrywkową) oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu nie podlegają odpisom amortyzacyjnym.

Okres lub stawkę i metodę amortyzacji środka trwałego należy ustalić na dzień przyjęcia go do użytkowania.

Środki trwałe o wartości nie przekraczającej **3.500,00 zł** nie są uznawane za aktywa trwałe i są odpisywane w ciężar kosztów zużycia materiałów w miesiącu oddania do użytkowania oraz ewidencjonowane pozabilansowo jako wyposażenie.

Poprawność stawek amortyzacji stosowanych w odniesieniu do poszczególnych środków trwałych jest przez jednostkę weryfikowana nie rzadziej niż raz do roku. Wszelkie zmiany wynikające z weryfikacji stawek amortyzacyjnych wpływają (jako zmiana wielkości szacunkowych) na odpowiednią korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Trwała utrata wartości

Z trwałą utratą wartości mamy do czynienia w sytuacjach, kiedy istnieje duże prawdopodobieństwo, że wykazywany w księgach jednostki środek trwały lub środek trwały w budowie nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. W sytuacjach takich jednostka dokonuje, w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, odpisu aktualizującego. Odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego środka trwałego (środka trwałego w budowie) nad jego wartością odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto środka trwałego (środka trwałego w budowie) lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość użytkowa jest natomiast bieżącą (zdyskontowaną), szacunkową wartością przyszłych przepływów środków pieniężnych, których wystąpienia oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania środka trwałego (środka trwałego w budowie) oraz jego zbycia na koniec okresu użytkowania.

W odniesieniu do odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości jednostka stosuje zasady określone w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 4 „Utrata wartości aktywów”.

Odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych, których wycena została zaktualizowana na podstawie odrębnych przepisów, zmniejsza odniesione na kapitał z aktualizacji

wyceny różnice spowodowane aktualizacją. Ewentualną nadwyżkę odpisu odnosi się na pozostałe koszty operacyjne.

Zaniechanie środków trwałych w budowie

W przypadku trwałego zaniechania dokonywania nakładów na środki trwałe w budowie, ogół poniesionych kosztów związanych z wykonanymi dotychczas pracami obciąża koszty okresu. Do obciążenia kosztów niezbędne jest podjęcie decyzji przez Zarząd jednostki. Brak takiej decyzji uniemożliwia odpisanie wartości środków trwałych w budowie w koszty. Dopuszcza się zawieszenie inwestycji w przypadku, jeżeli istnieje uzasadniony zamiar kontynuowania tej inwestycji w okresach następnych. Zawieszenia inwestycji dokonuje się na podstawie decyzji zarządu jednostki. Na każdy dzień bilansowy nakłady na środki trwałe w budowie podlegają analizie, co do utraty wartości i konieczności dokonania ewentualnych odpisów amortyzacyjnych.

C. PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte w drodze decyzji administracyjnej wprowadzane jest do bilansu w wartości godziwej ustalonej na dzień wejścia w życie zasad rachunkowości pozwalających na ujawnienie tego prawa w sprawozdaniu finansowym, czyli na 01.01.2002 roku. Za wartość godziwą prawa należy przyjąć:

1. wartość rynkową tego prawa, jeśli jednostka dysponuje takimi informacjami lub
2. wartość ustaloną przez rzeczoznawcę lub
3. wartość wynikającą z decyzji, ustalającej opłatę roczną za użytkowanie wieczyste gruntów.

Nadwyżkę ustalonej w ten sposób wartości godziwej ponad kwotę kosztów poniesionych na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntów w drodze decyzji administracyjnej odnosi się drugostronnie na kapitał z aktualizacji wyceny.

Prawo wieczystego użytkowania wycenione w wartości godziwej na dzień 01.01.2002 nie podlega ponownej wycenie (przeszacowaniu) w następnych latach obrotowych.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte na rynku wtórnym jest wyceniane według ceny nabycia i nie podlega przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nie jest amortyzowane, ale dokonuje się w odniesieniu do niego odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości. Na każdy dzień bilansowy należy oszacować wartość odzyskiwalną prawa wieczystego użytkowania gruntów w celu ustalenia czy nie nastąpiła trwała utrata wartości.

Odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości dokonywane w odniesieniu do prawa wieczystego użytkowania gruntów, którego wprowadzenie do bilansu spowodowało zwiększenie

wartości kapitału z aktualizacji, są dokonywane w korespondencji z tym kapitałem (do wysokości tego kapitału odpowiadającej danemu prawu wieczystego użytkowania gruntu). Dopiero nadwyżka sumy odpisów aktualizujących ponad wartość odnośnych kapitałów powoduje obciążenie pozostałych kosztów operacyjnych.

D. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe są to te należności, które są wymagalne po 12 miesiącach od dnia bilansowego, tzn. te, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok, licząc od dnia bilansowego. Nie mogą to być jednak należności wynikające z rozrachunków z tytułu dostaw i usług (za sprzedane towary, produkty gotowe, materiały, opakowania i usługi), które bez względu na przewidziany umową termin zapłaty, zalicza się w całości do krótkoterminowych.

Jako długoterminowe należności traktuje się, zatem te, które wynikają z rozrachunków za sprzedane składniki aktywów trwałych w postaci papierów wartościowych i innych aktywów finansowych, które są wymagalne po dwunastu miesiącach od dnia bilansowego.

Do tej grupy należności zalicza się:

1. kwoty należne od leasingobiorców z tytułu umowy o leasingu finansowym, przewidziane do spłaty w kolejnych latach,
2. należności wynikające z rozrachunków określonych umową o ugodzie lub układzie, łącznie z częścią podlegającą odpisaniu i zaliczeniu do pozostałych kosztów operacyjnych; powinny być objęte odpisem aktualizującym (dokonanym zgodnie z art. 35b ust. 1 i 2 znowelizowanej ustawy),
3. kwoty należne od kontrahentów, wymagające zapłaty po okresie dłuższym niż 12 miesięcy, z innych tytułów niż wymienione w punkt 1-2, jeśli wynikają z rozrachunków z tytułu sprzedaży środków trwałych, środków trwałych w budowie lub operacji finansowych.

Zinwentaryzowany stan należności długoterminowych podlegających wykazaniu w bilansie wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, tzn. wykazuje się je w aktywach bilansu łącznie z odsetkami z tytułu zwłoki w zapłacie, jeśli jednostka korzystając z przysługującego jej uprawnienia naliczyła je dłużnikowi albo - jeżeli odsetki należą się jej zgodnie z umową zawartą na piśmie z dłużnikiem.

Stan należności na dzień bilansowy zwiększają również kwoty stanowiące zasądzone przez sąd zwrot kosztów postępowania sądowego.

Niezapłacone na dzień bilansowy należności długoterminowe wyrażone w walucie obcej wycenia się według kursu średniego ustalonego dla danej waluty obcej przez NBP.

E. INWESTYCJE W NIERUCHOMOŚCI

Nieruchomości inwestycyjne to grunty oraz budynki i budowle nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości tych aktywów lub innych pożytków np.: osiągnięcia przychodów czynszów dzierżawnych. Aktywa takie nie są użytkowane przez jednostkę.

Zaliczenie nieruchomości do inwestycji następuje w momencie oddania jej do używania na podstawie decyzji jednostki (najistotniejsze znaczenie ma intencja jednostki w momencie nabycia gruntu, odnośnie sposobu wykorzystania danej nieruchomości).

Wycena nieruchomości inwestycyjnych na dzień bilansowy dokonywana jest według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne.

F. INSTRUMENTY FINANSOWE (AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE)

Instrumenty finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych w cenie nabycia (równej cenie godziwej).

1. aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się na dzień bilansowy w wartości godziwej, bez jej pomniejszania o koszty transakcji, jakie jednostka poniosłaby, zbywając te aktywa lub wyłączając je z ksiąg rachunkowych z innych przyczyn, chyba że wysokość tych kosztów byłaby znacząca
2. aktywa finansowe, dla których jest ustalony termin wymagalności - w wysokości skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej,
3. pożyczki udzielone i należności własne, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz zobowiązania finansowe w wysokości skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej, niezależnie od tego, czy jednostka zamierza utrzymać je do terminu wymagalności czy też nie,
4. aktywa finansowe, dla których nie jest ustalony termin wymagalności - w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych.

Jeżeli wymagają tego przepisy prawa instrumenty finansowe ujmowane są oraz wyceniane zgodnie z Rozporządzeniem instrumentów sprawie instrumentów finansowych. Źródłem dodatkowych wyjaśnień lub interpretacji powinien być MSR nr 32 (Instrumenty finansowe: ujawnianie i prezentacja) oraz MSR 39 (Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena). Jeżeli jednak zapisy MSR nie są zgodne z zapisami Rozporządzenia w sprawie instrumentów finansowych zastosowanie mają przepisy tego Rozporządzenia.

G. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Długoterminowe aktywa finansowe obejmują: udziały i akcje, inne (dłużne) papiery wartościowe, udzielane pożyczki oraz inne długoterminowe aktywa finansowe, z tym, że w jednostkach powiązanych i w pozostałych jednostkach wykazuje się je z podziałem na:

1. udziały i akcje,
2. inne papiery wartościowe,
3. udzielone pożyczki,
4. inne długoterminowe aktywa finansowe.

Udziały i akcje wystąpią w tych jednostkach powiązanych, pozostałych jednostkach w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale jak i pozostałych jednostkach, które są inwestorami (wspólnikami, akcjonariuszami) zobowiązanymi do prowadzenia ksiąg rachunkowych lub członkami spółdzielni posiadającymi nabyte w tych jednostkach udziały. Zarówno udziały, jak i akcje stanowią dla posiadających je inwestorów lokatę kapitału i zarazem dają im prawo kontrolowania lub wywierania wpływu na politykę finansową jednostki będącej emitentem udziałów lub akcji.

Udziały stanowią wkłady pieniężne lub rzeczowe (aport) wniesione do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki osobowej (jawnej, partnerskiej, komandytowej, komandytowo- akcyjnej) lub spółdzielni, celem pokrycia nabytego w tych jednostkach kapitału zakładowego (w spółkach handlowych) lub funduszu udziałowego - w spółdzielniach, do wysokości zadeklarowanej w umowie spółki lub statucie spółdzielni, na warunkach uwzględniających postanowienia Kodeksu spółek handlowych (w odniesieniu do udziałów w spółkach handlowych) lub ustawy - Prawo spółdzielcze (w odniesieniu do udziałów w spółdzielniach). Udziały nabyte przez inwestora stanowią nie tylko lokatę kapitału, lecz zarazem dają inwestorowi prawo wywierania wpływu na politykę finansową spółki lub spółdzielni i prawo kontrolowania prowadzonej przez te jednostki działalności oraz prawo do udziału w zyskach spółki lub spółdzielni. Udziały nie są potwierdzane, jak to ma miejsce w przypadku akcji, wyemitowanym w tym celu papierem wartościowym, lecz są określane w umowie spółki lub statucie spółdzielni, zaś opłacenie ich gotówką jest udokumentowane dowodem potwierdzającym wpłatę na rachunek bankowy spółki lub spółdzielni.

Udziały w spółkach handlowych lub spółdzielniach, jako aktywa trwałe zaliczane do inwestycji wycenia się na dzień bilansowy według ceny nabycia stosując art. 28 ust. 1 punkt 3 ustawy, pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej. Uwzględnia się jednak, że udziały w spółkach lub spółdzielniach nie są przedmiotem obrotu giełdowego (nie są notowane na giełdzie). W związku z tym utratę ich wartości określa się przez ocenę rentowności spółki, a ściślej mówiąc utrata ta wystąpi tylko w przypadku obniżenia rentowności - jednak, aby stwierdzić, że ma ona charakter trwały, dokonuje się oceny rentowności w kolejnych, następujących po sobie latach. Bezcelowe jest określenie obniżenia wartości udziałów w pierwszym roku działalności spółki (spółdzielni) - w przypadku wystąpienia straty bilansowej, bowiem oceny rentowności i jej wpływu na utratę wartości udziałów w tych jednostkach, dokonuje się w sposób

wiarygodny - przy założeniu kontynuowania przez jednostkę działalności - z reguły nie wcześniej niż po sporządzeniu, zbadaniu i zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego jednostki (spółki lub spółdzielni), w której spółka posiada udział.

Obniżenie wartości udziałów uwzględnia się przy wycenie tylko wówczas, gdy zjawisko pogarszającej się rentowności w postaci straty bilansowej wystąpiło, co najmniej w dwóch kolejno następujących po sobie latach obrotowych.

Udziały w jednostkach podporządkowanych (tzn. zależnych lub współzależnych od jednostki dominującej oraz jednostkach stowarzyszonych ze znaczącym inwestorem) wycenia się jak inwestycje zaliczane do aktywów trwałych, czyli w sposób określony w art. 28 ust. 1 punkt 3 ustawy, z tym, że udziały zaliczane do aktywów trwałych, mogą być wyceniane metodą praw własności, z uwzględnieniem zasad wyceny określonych w art. 63 ustawy.

Akcje są to papiery wartościowe wyemitowane przez spółkę akcyjną, nabyte przez akcjonariuszy (inwestorów), potwierdzające nabycie przez nich prawa współwłasności do aktywów stanowiących zasoby majątkowe tej spółki i równocześnie określające ich udział w kapitale zakładowym spółki, a ponadto przyznają one inwestorowi prawo do dywidendy (udziału w zyskach wypracowanych przez spółkę akcyjną), oraz inne uprawnienia określone statutem spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych.

W księgach rachunkowych inwestora, nabyte przez niego akcje w zamian za wniesione wkłady pieniężne i niepieniężne (aport) ujmuje się - zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy - na dzień ich nabycia, według cen nabycia lub zakupu - jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne. Cena nabycia akcji obejmuje opłaty notarialne, sądowe oraz inne koszty związane z nabyciem akcji. Akcje na okaziciela będące przedmiotem obrotu giełdowego ujmuje się w księgach rachunkowych jako aktywa finansowe krótkoterminowe, które - zgodnie z art. 3 ust. 1 punkt 18b ustawy - są przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Akcje zaliczane do aktywów trwałych wycenia się, stosując art. 28 ust. 1 punkt 3 ustawy, analogicznie jak udziały - według cen nabycia, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej.

Jednostka stosuje następujące zasady dokonywania odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji:

1. Trwała utrata wartości części lub całości aktywów określana jest na podstawie analizy danych i informacji o jednostce, w której Spółka ma udziały lub akcje. Trwała utrata zachodzi w szczególności, gdy jednostka powiązana ma ujemny kapitał na dzień kończący rok obrotowy Spółki lub też na dzień sporządzania sprawozdania, a także w sytuacji, gdy ogłoszona jest upadłość lub wszczęto likwidację a bilans likwidacji wykazuje ujemny kapitał.
2. Przejściowa utrata wartości udziałów i akcji ma miejsce wtedy, gdy istnieją przesłanki, dane i informacje świadczące, że jednostka powiązana odbuduje kapitały własne w takiej wielkości, jaka przywróci wartość udziałów w spółce.

Inne papiery wartościowe są to z reguły tzw. dłużne papiery wartościowe, zaliczane do długoterminowych aktywów finansowych, tj. płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia

w okresie przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego. W przeciwnym razie traktuje się je i wykazuje w aktywach bilansu jako inwestycje krótkoterminowe.

Spółka przyjmuje, iż dłużne papiery wartościowe posiadające charakter długoterminowy wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Skutki aktualizacji wartości zalicza się do kosztów finansowych zaś przywrócenie pierwotnie utraconej wartości do przychodów finansowych.

Udzielone pożyczki - wycenia się i wykazuje w bilansie analogicznie jak należności długoterminowe, a mianowicie - zgodnie z art. 28 ust. 1 punkt 7 ustawy - w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności.

Inne długoterminowe aktywa finansowe - obejmują zaliczane do długoterminowych aktywów finansowych składniki majątkowe nie mające postaci udziałów, akcji i innych papierów wartościowych oraz udzielonych pożyczek.

Są to na przykład:

- długoterminowe lokaty bankowe
- długoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego.

H. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Krótkoterminowe aktywa finansowe, zarówno w jednostkach powiązanych, jak i w pozostałych jednostkach wykazuje się w bilansie z podziałem na:

1. udziały lub akcje,
2. inne papiery wartościowe,
3. udzielone pożyczki,
4. inne krótkoterminowe aktywa finansowe.

W przeciwieństwie do długoterminowych aktywów finansowych, które na dzień bilansowy wycenia się stosując przepisy art. 28 ust. 1 punkt 3 i 4 ustawy, inwestycje krótkoterminowe wycenia się w sposób określony w art. 28 ust. 1 punkt 5 ustawy.

Udziały i akcje jako inwestycje krótkoterminowe w księgach rachunkowych jednostek będących inwestorami mogą wystąpić tylko wówczas, jeśli spełniają kryteria wymagane ustawą (art. 3 ust. 1 punkt 18b) dla aktywów finansowych krótkoterminowych. W praktyce będą to głównie wyemitowane przez spółki akcyjne, mające status spółki publicznej, akcje na okaziciela notowane na giełdzie, które wycenia się, stosując art. 28 ust. 1 punkt 5 ustawy, według ceny (wartości) rynkowej albo według ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa.

W przypadku krótkoterminowych papierów wartościowych, każda zmiana ceny rynkowej wpływa na wynik finansowy, bowiem skutki obniżki lub wyżki tej ceny zalicza się odpowiednio do kosztów lub przychodów finansowych.

Inne papiery wartościowe, jako inwestycje krótkoterminowe wystąpią wówczas i wykazuje się je w aktywach bilansu, jeśli są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia. W tej grupie mogą zatem wystąpić inne niż udziały i akcje, inwestycje krótkoterminowe w postaci papierów wartościowych, takich jak: obligacje, bony pieniężne i skarbowe, czeki obce, weksle, listy zastawne i inne nie kwalifikujące się do długoterminowych aktywów finansowych. Wycenia się je stosując art. 28 ust. 1 punkt 5 ustawy.

Udzielane pożyczki krótkoterminowe wykazuje się tylko wówczas, jeśli kwalifikują się one do inwestycji krótkoterminowych w znaczeniu art. 3 ust. 1 punkt 17 i są wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Wycenia się je, stosując art. 28 ust. 1 punkt 7 ustawy, w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności. Oznacza to, że kwotę udzielonej pożyczki w wartości nominalnej zwiększa się o wymagane na dzień bilansowy należne jednostce, zgodnie z umową odsetki.

Inne krótkoterminowe aktywa finansowe wykazuje się, jeśli nie są to udziały, akcje lub papiery wartościowe albo pożyczki, a są płatne i wymagalne w okresie dłuższym niż trzy miesiące, lecz nie przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego np.: lokaty terminowe.

I. ZAPASY

Ewidencja zapasów

Bezpośrednio w koszty okresu odpisywane są w momencie zakupu materiały biurowe, paliwa zużywane na własne potrzeby, jeżeli nie stanowią istotnych składników majątku na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów

Do ustalania kosztów z tytułu rozchodu (zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania) rzeczowych składników aktywów obrotowych stosowana jest metoda FIFO (pierwsze weszło – pierwsze wyszło).

Wycena na dzień bilansowy

Wyceny poszczególnych składników rzeczowych aktywów obrotowych dokonywana jest w następujący sposób:

1. produkty gotowe – w rzeczywistym koszcie wytworzenia,
2. półprodukty i produkty w toku – w rzeczywistym koszcie wytworzenia,
3. materiały i towary – w cenie nabycia,

Zapasy na dzień bilansowy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (koszt wytworzenia) lub ceny sprzedaży netto.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego obejmujące odsetki od kredytów i pożyczek, dyskonto i premie, koszty związane z zawarciem umowy o kredyty lub pożyczkę oraz różnice kursowe nie zwiększają wartości rzeczowych składników aktywów obrotowych, bez względu na stopień powiązań źródeł finansowania ze składnikiem aktywów.

Stale, pośrednie koszty produkcji

Za podstawę rozliczania stałych kosztów pośrednich produkcyjnych przyjmuje się normalne zdolności produkcyjne maszyn i urządzeń, które określa produkcja na średnim poziomie, w typowych okolicznościach, uwzględniając utratę zdolności produkcyjnych wynikającą z planowanych remontów i konserwacji urządzeń. Nieprzypisane do produktu koszty pośrednie stałe są ujmowane jako koszty okresu i obciążają wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

Jako miarę normalnej zdolności produkcyjnej przyjmuje się wartość materiałów zużytych do produkcji w danym miesiącu.

Ograniczenia zaliczania kosztów do kosztów wytworzenia

Bez względu na przyjęte zasady kalkulacji kosztów do kosztów wytworzenia produktów nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu, kosztów sprzedaży, pozostałych kosztów operacyjnych.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości lub wyceną na dzień bilansowy obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest ona odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Przyjmuje się, że minimalny odpis aktualizujący musi być ustalony dla składnika nie wykazującego ruchu na poziomie nie niższym, niż 30% jego wartości rocznie.

Przeterminowanie	do 1 roku	od 1 do 2 lat	od 2 do 3 lat	Powyżej 3 lat
Odpis minimalny	0%	30%	60%	100%

Powyższe zasady dotyczące ustalania odpisów aktualizujących wartość zapasów nie mają zastosowania dla zapasów części zamiennych, chyba, że utraciły one ekonomiczną użyteczność.

J. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG

Należności krótkoterminowe, stanowiące część aktywów obrotowych obejmują wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz z pozostałych tytułów, wymagane w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, z wyłączeniem tych należności, które spełniają warunki zaliczenia do aktywów finansowych. Nie spełniające tych warunków należności powinny być zaliczane do aktywów trwałych.

Poszczególne rodzaje należności w aktywach bilansu prezentowane są osobno z podziałem na należności od jednostek powiązanych i należności od pozostałych jednostek.

Wycena na dzień bilansowy

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty wraz z należnymi na dzień bilansowy odsetkami i innymi tytułami zasądzonymi prawomocnym wyrokiem sądu. Odsetki ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie wystawienia noty odsetkowej w korespondencji z przychodami finansowymi. Odsetki od należności podlegają aktualizacji wyceny zgodnie z ogólnymi zasadami obowiązującymi dla odpisów aktualizujących należności.

W bilansie należności wykazuje się w kwocie netto jako różnicę między stanem należności a stanem odpisów aktualizujących ich wartość.

Aktualizacja wyceny

Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Dokonanie odpisu aktualizującego jest obowiązkowe w odniesieniu do należności:

1. od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
2. od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego- w pełnej wysokości należności,

3. kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu,
4. należności dochodzonych na drodze sądowej.

Odpisów aktualizujących dokonuje się w każdym przypadku, za wyjątkiem sytuacji, w których istnieje pewność otrzymania zapłaty, np.: w przypadku, jeżeli należność została w sposób wiarygodny zabezpieczona np.: w formie hipoteki, gwarancji bankowej, ubezpieczenia należności, zastawu.

Ustalona w wyniku w/w szacunków kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone w formie: hipoteki, gwarancji bankowej, ubezpieczenia należności, zastawu.

Odpisy aktualizujące wartość należności ujmuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Aktualizacja należności obejmuje również kwoty podwyższające należności, w tym odsetki za zwłokę, w stosunku, do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego.

K. ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne obejmują i podlegają wykazaniu w aktywach bilansu z podziałem na:

1. środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych,
2. inne środki pieniężne,
3. inne aktywa pieniężne.

Aktywa pieniężne - w znaczeniu określonym ustawą o rachunkowości są to aktywa w formie krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz. Do aktywów pieniężnych zalicza się również inne aktywa finansowe, w tym w szczególności naliczone odsetki od aktywów finansowych.

Do aktywów pieniężnych w podanym wyżej znaczeniu nie zalicza się aktywów finansowych nabytych w celu odprzedaży oraz innych środków pieniężnych, w tym także odsetek od papierów wartościowych, których zapłata nastąpi w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy (przykładowo - obcych: obligacji, akcji, czeków, weksli, kruszców itp.), które traktowane są podobnie jak środki pieniężne i inne aktywa pieniężne, jako składnik krótkoterminowych aktywów finansowych, a zarazem inwestycji krótkoterminowych.

Środki pieniężne w walucie krajowej w postaci gotówki w kasie i na rachunkach bankowych wykazuje się w księgach rachunkowych według ich wartości nominalnej, z tym, że wartość gotówki na rachunkach bankowych obejmuje także skapitalizowane, dopisane do stanu środków na rachunku bankowym odsetki. Odsetki od lokat środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

zwiększają (zgodnie z art. 7 ust. 1 punkt 4 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych - Dz. U. z 1996 r. nr 70, poz. 335 z późniejszymi zmianami) ten fundusz, natomiast w pozostałych przypadkach stanowią przychody finansowe Jednostki.

Wycena na dzień bilansowy

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy środki pieniężne w walutach obcych zgromadzone na rachunku dewizowym wycenia się po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Według analogicznych zasad wycenia się gotówkę w walutach obcych znajdujących się, w prowadzonej przez jednostkę kasie walutowej.

Środki pieniężne w kasie wykazuje się według wartości nominalnej, a ich stan wynikający z ksiąg rachunkowych powinien być potwierdzony inwentaryzacją w drodze spisu z natury i zgodny z wykazanim w tym spisie na dzień bilansowy. Fałszywe znaki pieniężne stwierdzone w kasie traktuje się analogicznie jak skutki nadużyć, kradzieży i niedobory gotówki, związane z ryzykiem gospodarowania i zalicza do pozostałych kosztów operacyjnych.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych (bieżącym i innych rachunkach bankowych, w tym na rachunku bankowym i wyodrębnionym rachunku środków pieniężnych zakładowego funduszu świadczeń socjalnych) wykazuje się w wielkości potwierdzonej przez bank wyciągiem bankowym z wyjątkiem lokat terminowych, które wykazuje się jako inne aktywa pieniężne. Środki pieniężne w walucie krajowej wykazuje się w bilansie w wartości nominalnej, z tym, że wartość gotówki na rachunkach bankowych obejmuje także skapitalizowane odsetki od lokat i na rachunku bieżącym. Odsetki te zalicza się do przychodów finansowych, oprócz odsetek od lokat na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

W przypadku, gdy na dzień bilansowy stwierdzono niezgodność pomiędzy stanem księgowym a stanem środków wykazanim przez bank w wyciągu bankowym, na skutek błędnego obciążenia lub uznania rachunku bankowego jednostki, dokonuje się zapisów korygujących w brzmieniu zgodnym z dokumentem załączonym przez bank do wyciągu bankowego. Różnicę wynikającą z błędnego obciążenia rachunku bankowego przenosi się na konto "Inne rozrachunki", gdzie pozostaje do momentu jej wyjaśnienia. Wyksięgowania z tego konta stwierdzonej uprzednio różnicy dokonuje się po jej wyjaśnieniu na podstawie dokumentu korygującego wystawionego przez bank.

Inne środki pieniężne obejmują nie kwalifikujące się do środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych środki pieniężne, zwłaszcza:

1. środki pieniężne w drodze stanowiące stan gotówki wpłaconej na rachunek bieżący jednostki w banku za pośrednictwem trezora bankowego, poczty i inkasentów, która wynika z zadeklarowanych stanów tej gotówki w raportach obrotów placówek jednostki, a na dzień bilansowy nie wpłynęła na rachunek w banku; wykazuje się je w bilansie w wartości nominalnej według stanu wynikającego na dzień bilansowy z ksiąg rachunkowych,

2. pełniące funkcje płatniczą: weksle i чеки obce, чеки podróżnicze, przekazy i inne dokumenty płatne w walucie polskiej, wymagalne od dnia ich otrzymania w ciągu 3 miesięcy, wystawienia (oprócz nabytych w celu odprzedaży); wycenia się je w kwocie należnej jednostce zapłaty, wynikającej z tych dokumentów płatniczych,
3. środki pieniężne w banku stanowiące lokaty terminowe o terminie zapadalności krótszym niż 3 miesiące, a także odsetki naliczone na dzień bilansowy od tych lokat i udzielonych pożyczek, które jeszcze nie stały się należnością.

Inne aktywa pieniężne obejmują przykładowo weksle i чеки obce o terminie płatności dłuższym niż 3 miesiące, należne Jednostce dywidendy od spółek, w których posiada udziały lub akcje.

L. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE CZYNNE I BIERNE KOSZTÓW

Zasady ogólne

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów związanych z ich osiągnięciem, rozgraniczane są przychody i koszty dotyczące poszczególnych okresów sprawozdawczych. Wydatki i koszty ponoszone z góry, a więc dotyczące przyszłych okresów wykazywane są w ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych, natomiast bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują kwoty zaliczane do kosztów okresu bieżącego pomimo, iż ich pokrycie nastąpi w przyszłym okresie sprawozdawczym.

Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonywane są stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń.

Przykładowe tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych

Zakres typowych nakładów rozliczanych w czasie obejmuje w szczególności:

1. opłacone z góry prenumeraty prasy,
2. płatne z góry odsetki od kredytów i pożyczek,
3. odpis podstawowy na fundusz specjalny,
4. składki na ubezpieczenia majątkowe,
5. koszty dzierżawy (czynsze),
6. koszty prac rozwojowych, do momentu podjęcia decyzji o wdrożeniu efektów tych prac bądź o ich odrzuceniu. Koszty prac badawczych odnoszone są bezpośrednio w koszty okresu i nie ma możliwości ich aktywowania. Jeżeli nie jest możliwe odróżnienie kosztów prac badawczych od kosztów prac rozwojowych uznaje się takie nakłady w całości za prace badawcze.

Wskazuje się, iż saldo naliczonego podatku od towarów i usług VAT, do odliczenia w następnym okresie, nie powinno być prezentowane jako rozliczenie międzyokresowe, ale jako należność z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych.

Pozycje, których wartość jednostkowa nie przekracza **1.500,00 zł** nie są rozliczane w czasie i obciążają koszty okresu.

Przykładowe tytuły biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów

W szczególności na koniec okres obrotowego (sprawozdawczego) w pozycji biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów ujmowane są:

1. rezerwy na badanie sprawozdania finansowego,
2. rezerwy na niewykorzystane urlopy,
3. rezerwy na likwidację środków trwałych,
4. rezerwy na opłaty ekologiczne.

Jednostka tworzy powyższe rezerwy na zobowiązania, (jeśli dotyczy). W przypadku, gdy kwota oszacowanej rezerwy jest nieistotna, dopuszcza się jej rezygnację z jej ujmowania bezpośrednio w bilansie i rachunku zysków i strat. Rezerwa taka powinna jednak zostać opisana w Informacji dodatkowej wraz z podaniem przyczyn rezygnacji z jej prezentacji.

Rezerwy związane z ochroną środowiska tworzone są w przypadku zaistnienia wymogów prawnych lub po przyjęciu polityki zmierzającej do eliminacji skutków zanieczyszczenia środowiska, jeżeli można w sposób wiarygodny oszacować jej kwotę.

Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na koniec roku obrotowego na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększona o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Otrzymana w ten sposób ilość mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla poszczególnej grupy zawodowej pracowników w oparciu o średnie wynagrodzenie w przedsiębiorstwie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

M. KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał własny ujmowany jest w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami umowy spółki.

1. Kapitał zakładowy wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z umową spółki oraz wpisem do rejestru handlowego.
2. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału, które pomniejszają wartość kapitału własnego spółki.
3. Kapitał zapasowy tworzony jest z podziału zysku, przeniesienia z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny oraz innych tytułów określonych w umowie spółki.
4. Kapitał własny powstały ze zamiany dłużnych papierów wartościowych, zobowiązań i pożyczek na akcje wykazuje się w wartości nominalnej tych papierów wartościowych, zobowiązań i pożyczek, po uwzględnieniu nie zamortyzowanego dyskonta lub premii, odsetek naliczonych i nie zapłaconych do dnia zamiany, które nie będą wypłacone oraz nie zrealizowanych różnic kursowych.
5. Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny powstały na skutek aktualizacji wyceny majątku trwałego w 1995 roku jest pomniejszany o odpowiednią wartość w przypadku zbycia lub likwidacji składnika aktywów, przenoszona na kapitał zapasowy.
6. Na kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny odnosi się również różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, aktywów dostępnych do sprzedaży, jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób.
7. Odpis z tytułu trwałej utraty aktywów trwałych, które uprzednio podlegały aktualizacji wyceny pomniejsza kapitał z aktualizacji wyceny do wysokości części kapitału, która dotyczy tego składnika aktywów trwałych, a w przypadku, gdy odpis przewyższa ten kapitał różnica zaliczana jest w koszty okresu sprawozdawczego, w którym dokonano odpisu.

W kapitale własnym ujmowane są również wykryte w bieżącym roku obrotowym, a popełnione w poprzednich błędy podstawowe oraz dokonane w bieżącym roku zmiany zasad rachunkowości.

Transakcja objęcia udziałów za aport traktowana jest jako inwestycja nabyta w drodze przekazania innych niż środki pieniężne aktywów. Jeżeli zatem wartość udziałów objętych za aktywa (majątek) jest wyższa od wartości księgowej przekazanych aktywów, powstałą różnicę odnosi się na wynik finansowy lub kapitał własny (z aktualizacji wyceny) w zależności od tego czy składnik aktywów finansowych został zaliczony do przeznaczonych do obrotu czy do dostępnych do sprzedaży. Inwestycje podlegają aktualizacji wyceny w przypadku utraty wartości.

Ujawnienie dodatkowych informacji

Dodatkowo w informacji dodatkowej należy ująć następujące informacje dotyczące kapitału własnego:

1. dane o strukturze kapitału podstawowego,

2. propozycje co do podziału zysku netto okresu bieżącego lub sposobie pokrycia straty netto roku obrotowego w okresach przyszłych,
3. zamierzenia (jeżeli istnieją) co, do planowanego podwyższenia kapitału podstawowego.

N. REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

Rezerwy na zobowiązania stanowią zobowiązania jakie wynikają z przeszłych zdarzeń, ale których termin wymagalności lub kwota nie są pewne. Spółka tworzy rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z operacji gospodarczych w toku.

Do rezerw zalicza się między innymi rezerwy na:

1. Odprawy emerytalne,
2. Koszty restrukturyzacji,
3. Odszkodowania,
4. Inne zobowiązania.

Jednostka tworzy powyższe rezerwy na zobowiązania, (jeżeli dotyczy). W przypadku, gdy kwota oszacowanej rezerwy jest nieistotna, dopuszcza się jej rezygnację z jej ujmowania bezpośrednio w bilansie i rachunku zysków i strat. Rezerwa taka powinna jednak zostać opisana w Informacji dodatkowej wraz z podaniem przyczyn rezygnacji z jej prezentacji.

Rezerwy tworzy się również na przyszłe zobowiązania spowodowane restrukturyzacją, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Jednostka jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy, a plany restrukturyzacji pozwalają w sposób wiarygodny oszacować wartość tych przyszłych zobowiązań.

Wycena rezerw za zobowiązania

Rezerwy na zobowiązania inne niż finansowe wycenia się według wiarygodnie oszacowanej wartości.

Ujęcie w sprawozdaniu finansowym

Koszt utworzenia rezerw ujmowany jest w kosztach operacyjnych, kosztach finansowych, albo w stratach nadzwyczajnych, w zależności od tego, który z nich najlepiej odzwierciedla okoliczności uzasadniające jej utworzenie. Rozwiązanie rezerwy na skutek ustąpienia ryzyka lub zniknięcia uzasadniających jej utworzenie jest ujmowane w pozycji przychodów operacyjnych, przychodów finansowych lub zysków nadzwyczajnych.

Wykorzystanie rezerw powoduje zmniejszenie rezerwy (nie jest dopuszczalne bieżące obciążenie kosztów działalności kwotami wypłaconych świadczeń z jednoczesną korektą rezerwy na koniec okresu), natomiast rozwiązanie powyższej rezerwy zwiększa pozostałe przychody operacyjne.

Ujawnienie dodatkowych informacji

Dodatkowo w informacji dodatkowej dla każdej klasy rezerw należy ujawnić opis istoty zobowiązania, na które utworzono rezerwę, oczekiwany okres rozliczenia zobowiązania oraz wynikającą z tego kwotę zmniejszenia korzyści ekonomicznych, wskazanie niepewności odnośnie terminu i kwoty zobowiązania oraz zasadniczych założeń dotyczących przyszłych zdarzeń, które mogą wpłynąć na kwotę zobowiązania, kwotę ewentualnego pokrycia zobowiązania, w tym kwotę pokrycia wykazaną w aktywach.

O. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania wymagalne po okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

1. Kredyty i pożyczki zaciągnięte przez spółki, bez względu na ich przeznaczenie - zarówno na sfinansowanie nabycia i budowy środków trwałych oraz innych składników majątku trwałego, jak i aktywów obrotowych, wyrażone w walucie polskiej, jak i walutach obcych. Jeżeli zgodnie z umową otrzymane środki z tytułu zaciągniętego kredytu (pożyczki) są mniejsze od kwoty kredytu (pożyczki) przyznanego, jaka podlegać będzie spłacie, różnicę w postaci potrąconych odsetek (prowinji) pobranych z góry przez bank, zalicza się do aktywów i wykazuje w bilansie jako inne długoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne, natomiast zobowiązanie z tytułu kredytu podaje się w pełnej kwocie, która podlega spłacie. W przypadku, gdy odsetki są naliczane - zgodnie z umową - po przekazaniu środków z rachunku kredytu na rachunek bieżący i zarazem po wykorzystaniu kredytu, zachowuje się je w kwocie wymagającej zapłaty na zwiększenie kredytu i równocześnie zalicza do kosztów budowy środków trwałych, lub kosztów finansowych albo aktywuje jako czynne rozliczenia międzyokresowe (długo- lub krótkoterminowe).
2. Zobowiązania długoterminowe wynikające z rozrachunków z tytułu wyemitowanych przez spółki papierów wartościowych – wykazuje się w wartości emisyjnej, powiększonej o różnicę między wartością nominalną, a niższą od niej wartością uzyskaną (emisyjną).
3. Jeśli dłużne papiery wartościowe są sprzedawane w wartości nominalnej, a w momencie ich wykupu lub częściowej zostaną zadeklarowane od nich odsetki, kwotę odsetek przypadających do zapłaty do dnia bilansowego kapitalizuje się, zwiększając zobowiązanie z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Odsetki przypadające na dany rok zalicza się do kosztów finansowych.
4. Inne finansowe zobowiązania długoterminowe są to zobowiązania finansowe z innych tytułów, których termin zapłaty przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, tj. nie

stanowiące zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Jednostkę oraz z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, lecz wynikające z innych dokonywanych przez Jednostkę operacji finansowych, na przykład zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych.

5. Inne zobowiązania długoterminowe są to nie stanowiące zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych przez jednostkę, lub z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych i nie będące zobowiązaniami finansowymi, zobowiązania ustalone na dzień bilansowy z tytułów cywilnoprawnych i publicznoprawnych, bez względu na przyczynę ich powstania (z wyjątkiem pokrywanych ze środków funduszy specjalnych), których termin płatności jest dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Są to m.in. zobowiązania długoterminowe wobec leasingodawcy - z tytułu leasingu finansowego lub ustalone w wyniku postępowania ugodowego z bankiem albo postępowania układowego i naprawczego, rozłożone do spłaty w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Nie mogą to być zobowiązania przedawnione lub umorzone, które zalicza się - zgodnie z art. 3 ust. 1 punkt 32c ustawy - do pozostałych przychodów operacyjnych; jeśli umorzenie zobowiązania następuje na podstawie ugody bankowej względnie postępowania naprawczego, to zalicza się je do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych, a do tego czasu wykazuje jako rozliczenia międzyokresowe przychodów jako "Inne rozliczenia międzyokresowe".

Wycena zobowiązań długoterminowych na dzień bilansowy jest analogiczna do wyceny zobowiązań krótkoterminowych, opisanej poniżej.

P. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, W TYM Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług zalicza się w całości, niezależnie od umownego terminu zapłaty, do zobowiązań krótkoterminowych. Pozostałe zobowiązania dzieli się na zobowiązania długo i krótkoterminowe stosując kryteria:

1. wymagające zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego zaliczane są do zobowiązań krótkoterminowych,
2. wszystkie zobowiązania, nie będące ani zobowiązaniami z tytułu dostaw i usług, ani nie spełniające kryteriów zaliczania do krótkoterminowych, stanowią zobowiązania długoterminowe.

Wycena na dzień bilansowy

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty, tj. w wartości nominalnej powiększonej o ewentualne, należne na dzień wyceny, odsetki zwłoki.

Odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań nie są naliczane w przypadku, gdy podmiot uprawniony złoży pisemne oświadczenie o zaniechaniu ich naliczenia w pozostałych przypadkach odsetki są naliczane i ewidencjonowane według poniższych zasad:

1. bieżąco, na podstawie otrzymanych not odsetkowych,
2. w oszacowanej wartości, przy czym szacunek jest oparty o dane historyczne odzwierciedlające kwoty naliczonych odsetek przez poszczególnych kontrahentów, w stosunku do stanu zadłużenia wobec nich.

W każdym przypadku należy uwzględnić przy naliczaniu odsetek inne istotne ryzyka powodujące, że takie odsetki mogą zostać naliczone.

W informacji dodatkowej należy ujawnić fakt, występowania zobowiązań przeterminowanych oraz związane z tym ryzyko naliczenia odsetek przez wierzycieli.

Zobowiązania warunkowe, nie wykazywane w bilansie, muszą wynikać z przeszłych zdarzeń oraz spowodować (po spełnieniu określonych warunków) wykorzystanie w przyszłości już posiadanych lub przyszłych aktywów Jednostki.

Q. FUNDUSZE SPECJALNE

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Działalnością socjalną, w rozumieniu ustawy o ZFŚS, są usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo- rekreacyjnej, udzielanie pomocy materialnej, zdrowotnej i na cele mieszkaniowe.

Podstawowy odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych ujmowany jest w ciężar kosztów działalności operacyjnej.

Koszty związane z utrzymaniem zakładowych obiektów socjalnych zaliczane są do pozostałych kosztów operacyjnych, a ewentualne dofinansowanie z ZFŚS kosztów obiektów socjalnych zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych.

Pozostałe wpływy i wydatki zgodne z przepisami ustawy o ZFŚS zwiększają i zmniejszają stan funduszu.

Inne Fundusze Specjalne

Inne fundusze specjalne mogą być tworzone na podstawie określonych przepisów, a w razie tworzenia funduszu z zysku pozostającego do dyspozycji spółki (zysku netto) - również na podstawie

jej własnej decyzji. Wykorzystanie funduszy na cele przewidziane w zasadach ich tworzenia zmniejsza fundusz.

R. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.

Dotacje i środki trwałe nieodpłatnie otrzymane

Zaliczane do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty środków pieniężnych otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, zwiększają pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych.

Środki trwałe przyjęte w nieodpłatne użytkowanie ujmowane są według wartości godziwej, a przychody z tego tytułu wykazywane są w rachunku zysków i strat przez okres, w jakim przyjęty w nieodpłatne użytkowanie środek trwały jest użytkowany.

Pozostałe tytuły rozliczeń międzyokresowych przychodów

W rozliczeniach międzyokresowych przychodów ujmowane są ponadto faktury VAT wystawione na otrzymane zaliczki, przedpłaty i zadatki pobrane na poczet dostaw i usług. Jeżeli moment wystawienia faktury np.: na dostawy dla kontrahentów zagranicznych, nad którymi to towarami sprzedający nadal sprawuje kontrolę jest wcześniejszy niż moment sprzedaży (moment przejścia kontroli i ryzyka związanego z towarem na nabywcę), faktur takich nie ujmuje się w bilansie (w tym, w rozliczeniach międzyokresowych przychodów) ani w wyniku finansowym do momentu dokonania sprzedaży.

S. LEASING

Leasing operacyjny

Leasing operacyjny występuje wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) pozostają u finansującego, wówczas spółki nie wykazują go w swoich aktywach jako środka trwałego. Koszty wykazuje się w sprawozdaniu zgodnie z fakturowanymi ratami.

Leasing finansowy

Leasing finansowy zachodzi wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) zostają przeniesione na jednostkę. Jeżeli umowa leasingu, najmu lub dzierżawy spełni jeden z siedmiu warunków wymienionych w art. 3 ust 4 znowelizowanej ustawy o rachunkowości, to przedmiot umowy zalicza się do środków trwałych Spółki (leasingobiorcy) i dokonuje się odpisów amortyzacyjnych. Amortyzacja stanowi odpis wartości przedmiotu leasingu w koszty spółki (korzystającego). Jeżeli nie ma pewności nabycia własności środka trwałego przed zakończeniem umowy, to wartość środków trwałych jest w pełni amortyzowana w krótszym z dwóch okresów:

1. trwania umowy leasingu,
2. czasu użytkowania.

Przedmiot leasingu od dnia uznanego za rozpoczęcie umowy, ujmowany jest w bilansie w wartości niższej z dwóch kwot:

1. w wartości godziwej, a więc rynkowej,
2. w wartości bieżącej (zdyskontowanej) sumy opłat leasingowych, ustalonej za pomocą stopy dyskontowej równej stopie procentowej leasingu, z uwzględnieniem wartości końcowej przedmiotu leasingu w korespondencji z powstałym zobowiązaniem z tytułu leasingu.

Przyjmuje się, iż Spółka (bez względu na istniejące zwolnienie wynikające z art. 3 ust. 4 Ustawy o rachunkowości) prezentuje leasing spełniający definicję leasingu finansowego według zasad opisanych powyżej.

Wskazuje się, iż nie dokonuje się podwyższenia zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (drugostronnie rozliczenia międzyokresowe kosztów) o wartość odsetek wynikających z zawartych umów leasingowych, których płatność przypadać będzie dopiero w następnych okresach miesięcznych.

Zasady ustalania kosztów finansowania

Koszty finansowe dla spółki to część odsetkowa opłaty leasingowej. Koszty te rozłożone są na poszczególne okresy obrachunkowe.

T. PODATEK DOCHODOWY

Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na podstawie różnic przejściowych między wykazywaną w księgach wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Wysokość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Wysokość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku, w którym przewidywane jest powstanie obowiązku podatkowego.

Kompensata aktywów i rezerwy

Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, jeśli nie dotyczą one jednego tytułu, nie podlegają wzajemnej kompensacie nawet, jeżeli jednostka posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Ujęcie zmiany stanu aktywów i rezerwy

Zmianę stanu rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w rachunku zysków i strat za rok obrotowy, chyba, że pozycje te dotyczą operacji rozliczanych z kapitałem własnym, są one wówczas odnoszone na kapitał własny.

Ewidencja księgowa

Ewidencja księgowa dla potrzeb odroczonego podatku dochodowego umożliwia ustalenie bilansowej i podatkowej wartości poszczególnych składników aktywów i pasywów.

U. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Ustalenia niniejszej Polityki Rachunkowości zakładają ewidencję księgową kosztów operacyjnych według układu rodzajowego oraz według miejsc powstawania.

Amortyzacja to wielkość planowych odpisów amortyzacyjnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, podlegającą przeniesieniu na dzień bilansowy na wynik finansowy.

Zużycie materiałów i energii są to koszty z tytułu zużycia materiałów do realizacji usług oraz na potrzeby ogólnogospodarcze i administracyjne w związku z prowadzoną działalnością operacyjną (gospodarczą). Jeżeli materiały lub towary są zużywane na cele ogólnogospodarcze lub inne cele i w związku z tym nie stanowią składnika kosztu wytworzenia sprzedanych produktów, a ich wartość odpisuje się w koszty w momencie zakupu, wówczas na dzień bilansowy, ustala się zapas tych materiałów, które jeszcze nie zostały zużyte na cele, do których zostały przeznaczone i o równowartość tego zapasu koryguje się koszty.

Koszty te zawierają również koszty z tytułu ubytków naturalnych towarów lub materiałów w ramach norm lub limitów na te ubytki, ustalonych przez jednostkę we własnym zakresie

Usługi obce to koszty z tytułu usług obcych wykonanych na rzecz działalności operacyjnej, między innymi w zakresie: transportu i spedycji, usług dystrybucyjnych, remontów i konserwacji, usług pocztowo-telekomunikacyjnych, ochrony mienia, wywozu nieczystości, najmu, dzierżawy, leasingu operacyjnego, obsługi kasowej i bankowej, ubezpieczeń majątkowych i innych usług świadczonych przez usługodawców spoza jednostki - w wielkości za bieżący rok obrotowy, przeksięgowanej na dzień bilansowy na wynik finansowy.

Podatki i opłaty są to podatki lokalne - podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych oraz nie podlegający odliczeniu, nie będący elementem składowym cen nabycia podatek od towarów i usług i podatek akcyzowy (z wyjątkiem akcyzy opłaconej w związku z importem towarów, zwiększającej cenę zakupu, nie podlegającej odliczeniu od akcyzy należnej i nie zwiększającej VAT naliczonego), opłaty lokalne o charakterze podatkowym, przykładowo - opłata skarbową oraz podatek od spadków i darowizn, opłata na rzecz PFRON, także opłaty sądowe i notarialne - w przypadku, gdy nie zwiększają ceny nabycia nieruchomości i nie są związane z postępowaniem sądowym. Jako koszty rodzajowe wykazuje się również nie mające charakteru sankcyjnego opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów, opłaty z tytułu ochrony środowiska nie stanowiące sankcji karnej oraz opłaty administracyjne.

Nie zalicza się do tej grupy kosztów: zapłaconych przez jednostkę kar, grzywien, mandatów i odszkodowań oraz innych opłat o charakterze sankcyjnym, także kosztów postępowania spornego - jeżeli nie obciążono nimi osób odpowiedzialnych - zalicza się je do pozostałych kosztów operacyjnych. W rachunku zysków i strat wykazuje się wielkość kosztów za bieżący rok obrotowy, którą na dzień bilansowy przenosi się na wynik finansowy. Z ogółu kosztów wyodrębnia się podatek akcyzowy.

Wynagrodzenia - wykazuje się sumę wynagrodzeń pieniężnych i w naturze (deputatów) uznawanych na mocy przepisów za część składową wynagrodzeń, należnych pracownikom zakładu pracy na podstawie umowy o pracę oraz osobom doraźnie zatrudnionym na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło i innych umów. Na koncie tym księguje się również przysługujące pracownikom wynagrodzenia za urlopy. Koszty obciąża się wartością brutto należnych wynagrodzeń, tj. bez potrąceń z różnych tytułów, dokonywanych na listach płac.

Do kosztów wynagrodzeń nie zalicza się:

1. nagród i premii wypłaconych z zysku (po opodatkowaniu podatkiem dochodowym, tzn. z zysku netto do podziału),
2. zasiłków wypłaconych ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
3. wynagrodzeń wypłaconych ze środków innych jednostek przekazanych przez nie na podstawie zawartych umów.

Ustaloną w ten sposób wielkość tych kosztów za rok obrotowy, przeksięgowuje się na dzień bilansowy na wynik finansowy.

Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia wykazuje się koszty z tytułu różnego rodzaju świadczeń na rzecz pracowników, takie jak:

1. obligatoryjne odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
2. naliczone składki na ubezpieczenia społeczne pokrywane przez zakład pracy, a podlegające zarachowaniu na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
3. obligatoryjne odpisy na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
4. dopłaty do biletów miesięcznych - w części obciążającej zakład pracy,
5. wydatki związane z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ochroną zdrowia pracowników, w tym wartość środków higieny osobistej wydawanych pracownikom,
6. nieodpłatnie, obligacyjnie wydawane pracownikom: odzież robocza i ochronna, obuwie robocze i specjalne oraz ubiór służbowy,
7. posiłki profilaktyczne i regeneracyjno-wzmacniające wydawane pracownikom zatrudnionym w warunkach uciążliwych, jeżeli jest to niezbędne ze względów profilaktycznych, a także posiłki wydawane pracownikom zakładów gastronomicznych w części pokrywanej przez zakład pracy,
8. bony towarowe (talony) wydawane przez zakład pracy pracownikom, jako dodatkowe świadczenia w naturze obciążające zakład pracy,
9. wydatki na szkolenia pracowników obciążające zakład pracy.
10. odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i odprawy pośmiertne wypłacane członkom rodzin zmarłych pracowników.

Pozostałe koszty rodzajowe są to inne koszty proste działalności operacyjnej nie kwalifikujące się do kosztów rodzajowych, a mianowicie:

1. koszty z tytułu zwrotu wydatków za używanie dla potrzeb jednostki pojazdów będących własnością pracowników,
2. koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych,

3. inne koszty proste.

Wartość sprzedanych towarów i materiałów to koszty w postaci wartości sprzedanych towarów, materiałów i opakowań w cenach, po których je nabyto (zakupu lub nabycia) - jeżeli pochodzą z zakupów lub według kosztów wytworzenia - jeżeli pochodzą z własnej produkcji.

V. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

W rachunku zysków i strat wykazuje się pozostałe przychody i koszty operacyjne w znaczeniu określonym w art. 3 ust. 1 punkt 32 ustawy, tzn. przychody i koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną spółki, a więc i ryzykiem gospodarowania, w szczególności związane:

1. z działalnością socjalną,
2. ze zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych,
3. z odpisem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nie obciążających kosztów,
4. z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi,
5. z odpisami aktualizującymi wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów obciążających koszty wytworzenia sprzedanych produktów lub sprzedanych towarów, koszty sprzedaży lub koszty finansowe,
6. z odszkodowaniami, karami i grzywnami,
7. z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych.

Niezależnie od definicji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, określonej w ustawie w art. 3 ust. 1 punkt 32, przy sporządzaniu rachunku zysków i strat, uwzględnia się zasadę ostrożności (art. 7 ust. 1 punkt 3 i 4 oraz ust. 2 ustawy), zgodnie, z którą w wyniku finansowym - bez względu na jego wysokość – wykazuje się wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne oraz wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne, także wtedy, gdy zostaną one ujawnione między dniem bilansowym a dniem, w którym rzeczywiście następuje zamknięcie ksiąg rachunkowych.

Pozostałe przychody operacyjne wykazuje się w wielkościach ustalonych za rok obrotowy, przeksięgowanych na dzień bilansowy na wynik finansowy w tym:

Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych wykazuje się łączny wynik finansowy w postaci zysku osiągniętego ze zbycia środków trwałych, środków trwałych w budowie, inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych, tj. wynik finansowy (zysk) ustalony jako

różnica między osiągniętymi przychodami ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, a poniesionymi w związku z tym kosztami, za rok obrotowy.

Przez zbycie, w tym przypadku, rozumie się nie tylko sprzedaż, lecz również wszelkie rozchody wyżej wymienionych niefinansowych aktywów trwałych, tzn. także darowizny i nieodpłatne przekazanie, niedobory, likwidację środka transportu na skutek wypadku drogowego i poniesione przez Jednostkę koszty związane z likwidacją skutków tego wypadku, pomniejszone o odzyski z tej likwidacji.

Dotacje - wykazuje się otrzymane dotacje, subwencje i dopłaty na sfinansowanie zakupu lub budowy środków trwałych - w wielkościach uprzednio zarachowanych do pozostałych przychodów operacyjnych - zgodnie z art. 41 ust. 1 punkt 2 ustawy - równoległe do odpisów amortyzacyjnych środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych - wielkości przypadającej na bieżący rok obrotowy, a ponadto dotacje, subwencje i dopłaty na inne cele związane z działalnością jednostki.

Inne przychody operacyjne obejmują pozostałe przychody operacyjne za rok obrotowy, między innymi: należne lub otrzymane kary umowne z tytułu dostaw i usług, kaucje lub wadia otrzymane od innych jednostek, a następnie przepadłe, umorzone lub przedawnione zobowiązania, korektę odpisu aktualizującego wobec ustania przyczyny utraty wartości - jeśli dotyczy aktywów z operacji niefinansowych, odpis ujemnej wartości firmy, odpisy objętej ulgą części wartości początkowej kas fiskalnych, przychody z wynajmu środków trwałych, równowartość nadwyżek składników rzeczowych aktywów trwałych i obrotowych przekraczających dopuszczalne ubytki naturalne, nieobjętych kompensatą, stwierdzonych w drodze inwentaryzacji na podstawie spisu z natury, nieodpłatnie otrzymane składniki majątku.

Pozostałe koszty operacyjne wykazuje się w wielkościach ustalonych za rok obrotowy, przeksięgowanych na dzień bilansowy na wynik finansowy z podziałem na:

Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych to łączny wynik finansowy w postaci straty wynikającej ze zbycia środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych, także inwestycji w nieruchomości i praw, tzn. wynik finansowy (stratę) ustalany jako różnica między sumą osiągniętych przychodów ze zbycia ww. niefinansowych aktywów trwałych, a wyższą od niej sumą kosztów poniesionych przez jednostkę w związku ze zbyciem tych aktywów.

Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych obejmuje skutki aktualizacji wartości niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, inwestycji w nieruchomości i prawa oraz wartości niematerialnych i prawnych), rzeczowych składników aktywów obrotowych (zapasów materiałów, towarów i produktów gotowych), należności z tytułu dostaw i usług oraz innych operacji niefinansowych, z powodu utraty przez nie wartości użytkowej lub handlowej, zarachowane do pozostałych kosztów operacyjnych.

Inne pozostałe koszty operacyjne obejmują w szczególności:

1. nieodpłatnie przekazane rzeczowe aktywa obrotowe (produkty gotowe, towary, materiały) w wartości w cenach zakupu (nabycia) lub po kosztach wytworzenia, powiększonej o VAT należny z tego tytułu,
2. skutki finansowe spowodowane zaniechaniem przygotowania nowej produkcji lub remontów budynków i budowli, których koszty zarachowano uprzednio do rozliczenia w przyszłych okresach,
3. poniesione koszty zaniechanej budowy środków trwałych (środków trwałych w budowie),
4. koszty poniesione w związku z utrzymaniem nieczynnego zakładu produkcyjnego lub usługowego,
5. dokonane przez jednostkę wpłaty gotówkowe, jako ofiary na rzecz fundacji lub innych jednostek prowadzących działalność charytatywną, na rzecz organizacji kościelnych, na cele kultu religijnego,
6. kary i grzywny orzeczone w trybie administracyjnym, karnym i karno skarbowym, zapłacone przez jednostkę lub nakazane do zapłaty przez uprawnione prawem organy,
7. poniesione lub orzeczone przez sąd do zapłaty przez jednostkę opłaty notarialne i skarbowe nie kwalifikujące się do zaliczenia w cenę nabycia środka trwałego lub do środków trwałych w budowie oraz koszty postępowania sądowego,
8. należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne nieobjęte odpisem aktualizującym ich wartość,
9. VAT naliczony dla jednostki jako sankcja, podlegający zarachowaniu na uznanie urzędu skarbowego (jeżeli nie dotyczy lat ubiegłych i w związku z tym nie został objęty korektą w ramach błędu podstawowego),
10. kaucja i wadia wniesione do innych jednostek i przepadłe na warunkach określonych umową lub przepisami,
11. równowartość niedoborów ujawnionych w tym z tytułu kradzieży, na podstawie inwentaryzacji w drodze spisu z natury, uznanych za niezawinione oraz wartość nominalną ujawnionych fałszywych znaków pieniężnych,
12. inne pozostałe koszty operacyjne.

W. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe obejmują:

1. dywidendy i udział w zyskach, w tym od jednostek powiązanych,
2. odsetki, w tym od jednostek powiązanych,
3. zysk ze zbycia inwestycji,
4. aktualizację wartości inwestycji,
5. inne przychody finansowe.

Dywidendy i udziały w zyskach to należne za rok obrotowy dywidendy (w wartości brutto), w tym także dywidendy przyznane i równocześnie przeznaczone na podwyższenie kapitału zakładowego, mimo że spółka krajowa wypłacająca dywidendę, potrąca zryczałtowany podatek dochodowy i przekazuje akcjonariuszowi kwotę niższą, należnej dywidendy. Jeżeli jednostka będąca akcjonariuszem poniosła stratę, to zapłacony przez spółkę będącą płatnikiem podatek stanowi w księgach rachunkowych akcjonariusza należność od budżetu, która będzie mogła być potrącona od podatku w latach następnych.

Odsetki, w tym od jednostek powiązanych, obejmują sumę odsetek należnych lub już uzyskanych, zarachowanych do przychodów finansowych za rok obrotowy. Zalicza się tu wszystkie odsetki należne i zrealizowane na dzień bilansowy - z wyjątkiem odsetek od środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS), które zwiększają ten fundusz.

Zysk ze zbycia inwestycji to wynik finansowy za rok obrotowy, uzyskany ze sprzedaży aktywów finansowych, jeżeli wartość w cenach sprzedaży udziałów, akcji i dłużnych papierów wartościowych długo- i krótkoterminowych przewyższa wartość tych aktywów w cenach nabycia, skorygowaną o odpisy aktualizujące wartość tych aktywów finansowych.

Aktualizacja wartości inwestycji obejmuje przychody finansowe w części wynikającej z przywrócenia uprzednio utraconej wartości długoterminowych i krótkoterminowych aktywów finansowych, na skutek ustania przyczyny powodującej utratę wartości oraz z powodu spłaty należności z operacji finansowej, objętej odpisem aktualizującym. Przyjmuje się w tym przypadku wielkości dotyczące przychodów finansowych z tytułu aktualizacji inwestycji, nie kompensując tych przychodów z kosztami finansowymi z tytułu aktualizacji.

Inne przychody finansowe obejmują w szczególności:

1. dodatnie różnice kursowe w części przewyższającej ujemne różnice kursowe za rok obrotowy tzn. nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi,
2. dyskonto uzyskane przy zakupie weksli lub przyjęciu weksla celem zapłaty należności,
3. przychody uzyskane na skutek rozwiązania niewykorzystanej rezerwy utworzonej na pewne lub prawdopodobne straty z operacji finansowych,
4. przychody z tytułu umorzonych jednostce zaciągniętych przez nią kredytów i pożyczek.

Koszty finansowe obejmują:

1. odsetki, w tym - dla jednostek powiązanych,
2. stratę ze zbycia inwestycji,
3. aktualizację wartości inwestycji,
4. inne koszty finansowe.

Odsetki (w tym dla jednostek powiązanych) wykazuje się - stosując art. 42 ust. 3 ustawy - wszystkie odsetki do zapłacenia na dzień bilansowy lub zapłacone w ciągu roku obrotowego, zwłaszcza:

1. odsetki i prowizje od uzyskanych kredytów i pożyczek (z wyjątkiem odsetek dotyczących środków trwałych, środków trwałych w budowie, oraz wartości niematerialnych i prawnych nie oddanych do używania),
2. odsetki (dyskonto) od wyemitowanych przez jednostkę obligacji przypadające na bieżący okres sprawozdawczy,
3. odsetki zapłacone i do zapłacenia przez jednostkę z tytułu zwłoki w zapłacie.

Strata ze zbycia inwestycji to wynik finansowy w postaci straty poniesionej w związku ze sprzedażą aktywów finansowych, tzn. nadwyżka kosztów finansowych nad przychodami finansowymi za rok obrotowy związana ze zbyciem udziałów, akcji i dłużnych papierów wartościowych długo- i krótkoterminowych, ustalona na dzień bilansowy.

Aktualizacja wartości inwestycji obejmuje koszty finansowe za rok obrotowy powstałe z tytułu aktualizacji wyceny aktywów finansowych w postaci posiadanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych długo- i krótkoterminowych, także krótkoterminowych aktywów finansowych wycenionych według cen nabycia nie wyższych od cen rynkowych oraz na skutek obniżenia wartości rynkowej.

Inne koszty finansowe obejmują w szczególności:

1. opłatę dodatkową od przyjętych w leasing finansowy środków trwałych,
2. potrącone dyskonto - przy zapłacie innemu kontrahentowi wekslem obcym lub przekazania weksla obcego do wykupu,
3. umorzenie należności - z tytułu operacji finansowych - jeżeli należność nie była objęta w całości lub części odpisem aktualizującym,
4. ujemne różnice kursowe - w części stanowiącej nadwyżkę nad różnicami kursowymi dodatnimi za rok obrotowy,
5. nadwyżkę kosztów emisji akcji ponad różnicę między wartością emisyjną akcji, a ich wartością nominalną,
6. straty powstałe w wyniku likwidacji spółki, w której jednostka ma udziały,

Nie ujmuje się jako kosztów finansowych dopłat zwrotnych Jednostki będącej współnikiem spółki z o.o., wniesionej do tej spółki. Kwoty te podwyższają wartość aktywów finansowych odzwierciedlających udział jednostki w kapitale podstawowym jednostek, do których wniesiona została dopłata.

Nie stanowi przychodu finansowego zwrócona spółce dopłata zwrotna, wniesiona uprzednio do spółki z o.o. Kwota ta powinna zostać zaprezentowana jako obniżenie aktywów finansowych, odzwierciedlających udział Spółki w kapitale podstawowym jednostek, do których wniesiona została dopłata.

X. WYCENA AKTYWÓW I PASYWÓW WYRAŻONYCH W WALUTACH OBCYCH**Na dzień bilansowy:**

wyrażone w walutach obcych aktywa oraz pasywa wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

W ciągu roku obrotowego:

1. operacje sprzedaży i kupna walut wycenia się po faktycznie zastosowanym kursie wymiany
2. pozostałe operacje wycenia się po średnim kursie ustalonym przez Prezesa NBP dla danej waluty obcej z dnia poprzedzającego dzień operacji,
3. rozchód środków w walutach obcych wyceniany jest wg metody FIFO

Spółka stosuje podatkową metodę ustalania różnic kursowych określoną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Różnice kursowe powstałe przy wycenie bilansowej nie są uwzględniane w podstawie opodatkowania.

V. SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA

A. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego zawiera podstawowe informacje identyfikujące Jednostkę, w tym między innymi:

1. nazwę i siedzibę jednostki oraz określenie charakteru prowadzonej przez nią działalności,
2. wskazanie czasu trwania jednostki, jeżeli jest on ograniczony,
3. stwierdzenie czy sprawozdanie finansowe za okres bieżący zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności,
4. przedstawienie przyjętej polityki rachunkowości, w tym w szczególności metod wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku finansowego.

Bilans

Bilans ukazujący pozycję majątkową i finansową jednostki sporządzany jest zgodnie z załącznikiem nr 1 ustawy o rachunkowości.

Rachunek zysków i strat

Spółka sporządza rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym i jest on zgodny z załącznikiem nr 1 ustawy o rachunkowości.

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym sporządzane jest zgodnie z załącznikiem nr 1 ustawy o rachunkowości.

Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią zgodnie z załącznikiem nr 1 ustawy o rachunkowości.

Dodatkowe informacje i objaśnienia.

Dodatkowe informacje i objaśnienia będące uszczegółowieniem syntetycznych informacji zawartych w pozostałych elementach sprawozdania finansowego zawierają wszystkie pozostałe, niezbędne informacje do przedstawienia w sposób rzetelny i jasny obrazu sytuacji jednostki.

Dodatkowe informacje i objaśnienia sporządzone są według załącznika nr 1 ustawy o rachunkowości.

Sprawozdanie z działalności jednostki

Spółka sporządza sprawozdanie z działalności, które zawiera istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskanych w roku obrotowym efektów i wyników oraz wskazanie ewentualnych zagrożeń i potencjalnego ryzyka związanego z działalnością .

W sprawozdaniu z działalności jednostki przedstawione są w szczególności:

- zdarzeniach istotnie wpływających na działalność jednostki, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego,
- przewidywanym rozwoju jednostki,
- ważniejszych osiągnięciach w dziedzinie badań i rozwoju,
- aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej,
- nabyciu udziałów (akcji) własnych, a w szczególności celu ich nabycia, liczbie i wartości nominalnej, ze wskazaniem, jaką część kapitału zakładowego reprezentują, cenie nabycia oraz cenie sprzedaży tych udziałów (akcji) w przypadku ich zbycia,
- posiadanych przez jednostkę oddziałach (zakładach),
- instrumentach finansowych w zakresie:
  - o ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest jednostka,
  - o przyjętych przez jednostkę celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń,
- istotne dla oceny sytuacji Jednostki wskaźniki finansowe i niefinansowe, łącznie z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia, a także dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym.

W stosunku do wszystkich elementów sprawozdania finansowego wymagane jest przedstawienie danych porównywalnych, w tym:

1. W **bilansie** wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy.

W przypadku sporządzania bilansu na inny dzień niż kończący bieżący rok obrotowy, w bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na ten dzień oraz na dzień kończący rok obrotowy bezpośrednio poprzedzający ten dzień bilansowy,

2. W **rachunku zysków i strat** wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący i poprzedni rok obrotowy,

W przypadku sporządzania rachunku zysków i strat za inny okres sprawozdawczy niż bieżący rok obrotowy, w rachunku zysków i strat wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący okres sprawozdawczy oraz analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego,

3. **Zestawienie zmian w kapitale własnym** obejmuje informacje o zmianach poszczególnych składników kapitału własnego za bieżący i poprzedni rok obrotowy,

W przypadku sporządzania zestawienia zmian w kapitale własnym za inny okres sprawozdawczy niż za bieżący rok obrotowy w zestawieniu zmian w kapitale własnym wykazuje się zmiany poszczególnych składników kapitału własnego za bieżący okres sprawozdawczy i poprzedni rok obrotowy,

4. **Rachunek przepływów pieniężnych** sporządzony metodą pośrednią wykazuje dane za bieżący i poprzedni rok obrotowy,

W przypadku sporządzania rachunku przepływów pieniężnych za inny okres niż bieżący rok obrotowy, rachunek przepływów pieniężnych sporządza się za bieżący okres sprawozdawczy i analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego.

Kwoty wyrażane są w polskich złotych, z dokładnością do 0,01 zł.

B. PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH I SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Zarząd spółki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawienie go właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi spółkę przepisami prawa oraz postanowieniami umowy.

Sprawozdanie finansowe podpisują - podając zarazem datę podpisu - osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych i Zarząd Jednostki (wszyscy członkowie). Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego. Sprawozdanie z działalności jednostki (wymagane art. 49 ust. 1 ustawy) podpisuje kierownik jednostki (organ wieloosobowy - wszyscy członkowie tego organu). Sprawozdania tego nie podpisuje osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Podstawę sporządzenia wszystkich elementów sprawozdania finansowego stanowią księgi rachunkowe, wewnątrznie uzgodnione oraz zachowujące, wymaganą w art. 5 ust. 1 ustawy, ciągłość formalną i materialną. Oznacza to, że przed wykazaniem danych w sprawozdaniu finansowym powinny być spełnione co najmniej następujące warunki:

1. W celu zachowania ciągłości formalnej powinien być przestrzegany jednolity układ tematyczny grupowania danych, zapewniający porównywalność danych za kolejne następujące po sobie lata obrotowe, natomiast dla zachowania ciągłości materialnej wykazane w bilansie zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości w bilansie otwarcia następnego roku obrotowego,
2. Suma obrotów po stronie Wn wszystkich kont syntetycznych (bilansowych i wynikowych), objętych wykazem kont księgi głównej, powinna się równać sumie obrotów po stronie Ma tych kont,
3. Suma sald po stronie Wn wszystkich kont księgi głównej (syntetycznych) powinna się równać sumie sald po stronie Ma tych kont,
4. Suma sald po stronie Wn wszystkich kont analitycznych (kont ksiąg pomocniczych) prowadzonych do każdego konta syntetycznego powinna się równać wielkości salda po stronie Wn tego konta,
5. Suma sald po stronie Ma wszystkich kont analitycznych (kont ksiąg pomocniczych) prowadzonych do każdego konta syntetycznego powinna się równać wielkości salda po stronie Ma tego konta.

Zgodność wymieniona w punkcie 4 i 5 powinna być spełniona w odniesieniu do wszystkich tych kont syntetycznych, do których prowadzone są konta ksiąg pomocniczych (ewidencja analityczna - szczegółowa).

W celu sprawdzenia zgodności wewnętrznej ksiąg rachunkowych, sporządza się wymagane w art. 13 ust. 1 punkt 4 ustawy **zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej**, tzn. kont syntetycznych oraz zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych, czyli **zestawienia sald kont analitycznych**. Narastające od początku roku obroty i salda kont księgi głównej, powinny być zgodne z narastającymi od początku roku obrotowego obrotami dziennika wymaganego w art. 14 ustawy lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.

Na podstawie sporządzonego zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych sprawdza się zgodność wewnętrzną ewidencji syntetycznej. Po stwierdzeniu, że syntetyka wykazuje wewnętrzną zgodność, przystępuje się do uzgodnienia analityki z syntetyką.

Księgi rachunkowe należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na inny komputerowy nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych.

Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający, które (w zależności od istniejącego obowiązku) jest poprzedzone wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu bez zastrzeżeń lub

z zastrzeżeniami. Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto, dokonany bez spełnienia tego warunku, jest nieważny z mocy prawa.

Kierownik jednostki, z uwzględnieniem art. 66 ust. 4 ustawy, **zawiera z podmiotem**, uprawnionym do badań sprawozdań finansowych, (o którym mowa w art. 66 ust. 3 ustawy), **umowę o badanie, w terminie umożliwiającym mu udział w inwentaryzacji** znaczących składników majątkowych.

Badanie przeprowadzone z naruszeniem przepisów art. 66 ust. 1-4 ustawy jest nieważne z mocy prawa.

Kierownik ma obowiązek **udostępnić biegłemu rewidentowi**, przeprowadzającemu badanie sprawozdania finansowego, ksiąg rachunkowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów oraz wszelkich innych dokumentów, jak również udzielić wyczerpujących informacji, wyjaśnień i oświadczeń - niezbędnych do wydania opinii biegłego rewidenta o badanym sprawozdaniu finansowym jednostki (art. 67 ust. 1 ustawy).

Kierownik jednostki składa we właściwym rejestrze sądowym (lub organie ewidencji działalności gospodarczej) roczne sprawozdanie finansowe, opinię biegłego rewidenta, odpis uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty, sprawozdanie z działalności jednostki - w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego.

Jeżeli sprawozdanie finansowe nie zostało zatwierdzone w terminie określonym w art. 53 ust. 1, to należy je złożyć w sądzie lub innym organie, o których mowa w ust. 1, w ciągu 15 dni po jego zatwierdzeniu.

C. USTALANIE I SPRAWDZANIE STANU AKTYWÓW I PASYWÓW ZA POMOCĄ INWENTARYZACJI

Inwentaryzację przeprowadza się zgodnie z przepisami art. 26-27 ustawy o rachunkowości.

D. PRZECHOWYWANIE I ARCHIWIZOWANIE DOKUMENTACJI KSIĘGOWEJ

Dowody księgowe i dokumenty inwentaryzacyjne należy przechowywać w siedzibie jednostki w formie oryginałów z podziałem na okresy sprawozdawcze.

W podobny sposób należy przechowywać, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy:

1. dokumentację przyjętych zasad rachunkowości ,
2. księgi rachunkowe (zbiory stanowiące księgi rachunkowe),

3. sprawozdania finansowe i sprawozdania z działalności.

Zbiory roczne dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych należy oznaczać ich nazwami rodzajów oraz symbolami lat i numerami w zbiorach.

Sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności podlegają przechowywaniu w nieskończoność.

Pozostałą dokumentację z zakresu rachunkowości należy przechowywać w jednostkach, co najmniej:

1. dokumentację przyjętych zasad rachunkowości - przez 5 lat od daty upływu jej stosowania,
2. księgi rachunkowe – przez 5 lat po upływie roku obrotowego, którego dotyczą,
3. imienne karty wynagrodzeń i pozostałe dokumenty dotyczące wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych przez okres 50 lat po roku obrotowym, którego dotyczą,
4. dowody księgowe dotyczące wieloletnich realizacji środków trwałych w budowie, pożyczek, kredytów, umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym, karnym lub podatkowym – przez 5 lat po roku obrotowym, w którym przedmiotowe operacje gospodarcze, transakcje lub postępowania zostały ostatecznie odpowiednio: rozliczone, spłacone, zakończone lub przedawnione,
5. dokumenty dotyczące rękojmi i reklamacji – przez 1 rok po upływie terminu rękojmi lub rozliczeniu reklamacji,
6. dokumenty inwentaryzacyjne – 5 lat po upływie roku obrotowego, którego dotyczą,
7. pozostałe dowody księgowe i dokumenty – przez okres 5 lat po roku obrotowym, którego dotyczą.

E. UDOSTĘPNIANIE DANYCH I DOKUMENTÓW

Udostępnienie sprawozdań finansowych, dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów z zakresu rachunkowości ma miejsce:

1. w siedzibie jednostki do wglądu po uzyskaniu zgody prezesa zarządu lub upoważnionej przez niego osoby,
2. poza siedzibą jednostki po uzyskaniu pisemnej zgody prezesa zarządu i pozostawieniu pisemnego pokwitowania zawierającego spis wydanych dokumentów.

VI. SYSTEM INFORMATYCZNY SŁUŻĄCY PROWADZENIU RACHUNKOWOŚCI

A. OPISU SYSTEMU PRZETWARZANIA DANYCH

1. Stosowane w Spółce księgi rachunkowe prowadzone są techniką komputerową.
2. Ewidencja księgowa prowadzona jest z wykorzystaniem oprogramowania Sage Symfonia

B. ZASADY UŻYTKOWANIA OPROGRAMOWANIA

Dokumentacja programu opisuje podstawowe składniki bazy danych, relacje księgi głównej i ksiąg pomocniczych oraz charakterystykę poszczególnych modułów programu.

C. OPIS SYSTEMU SŁUŻĄCEGO OCHRONIE DANYCH

Ze względu na bezpieczeństwo danych klientów KK Kancelaria Biegłego Rewidenta Katarzyna Kwiatkowska firmy dostrzegła potrzebę zbudowania bezpiecznego systemu IT. Jego podstawą jest serwer- komputer, który umożliwia pracę terminalową.

Ponad to wprowadzono system bezpieczeństwa informatycznego. Pracownicy Kancelarii mają dostęp tylko do ściśle określonych, potrzebnych im danych – plików na serwerze i informacji w bazie danych. Ponadto system kopii zapasowych chroni zarówno dokumenty firm w bazie danych, jak i pliki użytkowników.

Pracownicy Kancelarii korzystają z identyfikatorów i haseł, których nie mogą nikomu ujawniać. Wszelkie ruch dokonane w systemie są monitorowane i w razie potrzeby mogą być odtworzone. Inaczej mówiąc bez żadnego problemu można zidentyfikować osobę, która dokonała jakichkolwiek operacji.

Kopie bezpieczeństwa danych wykonywane są automatycznie.

VII. ZAKŁADOWY PLAN KONT

Zespół 0 – Aktywa trwałe

- 010 – Środki trwałe
- 012 – Zaliczki na środki trwałe w budowie
- 016 – Aktualizacja wartości środków trwałych
- 017 - Aktualizacja wartości środków trwałych w budowie
- 020 – Wartości niematerialne i prawne
- 022 – Zaliczki na wartości niematerialnych i prawnych
- 026 – Aktualizacja wartości niematerialnych i prawnych
- 030 – Długoterminowe aktywa finansowe
- 035 – Aktualizacja długoterminowych aktywów finansowych
- 040 – Inwestycje w nieruchomości i prawa
- 070 – Umorzenie środków trwałych
- 075 – Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych
- 080 – Środki trwałe w budowie

Konta pozabilansowe

- 091 - Środki trwałe w likwidacji
- 092 - Środki trwałe w leasingu
- 093 - Środki trwałe obce
- 094 - Grunty w wieczystym użytkowaniu
- 095 - Koszty i przychody statystyczne
- 096 – Wyposażenie
- 099 – Techniczne

Zespół 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe

- 100 – Kasa
- 102 – Kasa zagraniczne środki pieniężne
- 130 – Rachunki bankowe bieżące
- 131 - Rachunki bankowe EURO
- 132 – Rachunki bankowe GBP

- 133 – Rachunki bankowe środków wyodrębnionych
- 134 – Inne środki pieniężne
- 135 – Inne aktywa pieniężne
- 136 – Inne rachunki bankowe
- 138 – Kredyty długoterminowe
- 139 – Kredyty krótkoterminowe
- 140 – Krótkoterminowe aktywa finansowe
- 149 – Inne inwestycje

Zespół 2- Rozrachunki i roszczenia

- 201 – Rozrachunki – odbiorcy krajowi
- 202 – Rozrachunki – dostawcy krajowi
- 203 – Rozrachunki walutowe - obiorcy
- 204 – Rozrachunki walutowe - dostawcy
- 205 – Rozrachunki – dostawcy krajowi
- 206 – Zaliczki przekazane dostawcom
- 207 – Rozrachunki z odbiorcami krajowymi - pobranie
- 208 - Zobowiązania wekslowe
- 220 – Rozrachunki z budżetami
- 221 – VAT naliczony
- 222 – VAT należny
- 231 – Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń
- 233 – Rozrachunki z tytułu pożyczek udzielonych pracownikom
- 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 240 – Należne wpłaty na poczet kapitału zakładowego
- 241 – Rozrachunki z udziałowcami
- 242 – Niedobory, szkód i nadwyżek
- 245 – Należności dochodzone na drodze sądowej
- 290 – Aktualizacja należności odbiorcy

Zespół 3 – Materiały i towary

- 300 - Rozliczenie zakupu
- 310 – Materiały z magazynach
- 315 – Aktualizacja wartości materiałów
- 330 – Towary
- 335 – Aktualizacja wartości towarów
- 341 – Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów
- 342 – Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów
- 343 – Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów z tyt. VAT

- 390 – Zapasy obce
- 391 – Towary przyjęte w komis
- 392 – Niskocenne przedmioty w użytkowaniu

Zespół 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie

- 400 – Amortyzacja
- 401 – Zużycie materiałów i energii
- 402 – Usługi obce
- 404 – Podatki i opłaty
- 405 – Wynagrodzenia
- 406 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
- 407 – Pozostałe koszty
- 490 – Rozliczenie kosztów

Zespół 5 – Koszty wg miejsc powstawania

- 501 – Koszty działalności podstawowej
- 504 – Koszty podstawowej działalności budowlanej
- 506 – Koszty wydziałowe
- 509 – Koszty sprzedaży
- 531 – Półprodukty
- 550 – Koszty zarządu
- 580 – Rozliczenie kosztów produkcji

Zespół 6 – Produkty i rozliczenia międzyokresowe

- 601 – Wroby gotowe
- 602 – Półprodukty
- 603 – Produkcja w toku
- 621 – Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
- 622 – Odchylenia od cen ewidencyjnych półproduktów
- 625 – Aktualizacja wartości produktów
- 641 – Rozliczenia czynne kosztów
- 645 – Rozliczenia międzyokresowe
- 646 – Pozostałe rezerwy
- 647 – Zaliczki na poczet dostaw
- 660 – Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Zespół 7 – Przychody i koszty ich osiągnięcia

- 700 – Sprzedaż wyrobów i usług
- 701 – Koszt sprzedaży wyrobów i usług
- 730 – Sprzedaż towarów
- 731 – Wartość sprzedanych towarów
- 740 – Sprzedaż materiałów
- 741 – Wartość sprzedanych materiałów
- 750 – Przychody finansowe
- 751 – Koszty finansowe
- 760 - Pozostałe przychody operacyjne
- 761 – Pozostałe koszty operacyjne
- 762 – Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych
- 763 – Różnice kursowe
- 790 – Obroty wewnętrzne
- 791 – Koszty obrotów wewnętrznych

Zespół 8 – Kapitały, rezerwy i wynik finansowy

- 801 – Kapitał zakładowy
- 804 – Udziały i akcje własne
- 805 – Kapitał zapasowy
- 806 – Kapitał rezerwowany
- 807 – Kapitał z aktualizacji wyceny
- 808 – Pozostałe kapitały rezerwowe
- 821 – Rozliczenie wyniku finansowego
- 831 - Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
- 832- Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne
- 833 – Pozostałe rezerwy
- 844 - Rozliczenia międzyokresowe przychodów
- 850 – Inne fundusze specjalne
- 860 – Wynik finansowy
- 870 – Obowiązkowe obciążenia zysku
- 999 – Techniczne bilansowe

VIII. WYKAZ KSIĄG RACHUNKOWYCH

1. Wykaz ksiąg rachunkowych - są to zbiory zapisów księgowych , obrotów i sald w postaci:
  - Dziennika
  - Księgi głównej (konta syntetyczne)
  - Ksiąg pomocniczych
  - Zestawienia : obrotów i sald kont księgi głównej oraz kont ksiąg pomocniczych

2. Zbiory danych tworzących księgi rachunkowe są prowadzone i obsługiwane przez zintegrowany system komputerowy Sage, w skład którego wchodzi programy:
  - Finanse i Księgowość
  - Środki Trwałe
  - Kady i Płace

3. W programie Finanse i Księgowość prowadzona jest ewidencja na kontach syntetycznych i analitycznych. Zapisy księgowe nanoszone są tylko raz, od razu na odpowiednim koncie analitycznym.

4. Określa się comiesięczny wymóg uzgadniania obrotów, zestawienia kont księgi głównej z obrotami dziennika (lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych).